

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (2011) 1988 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 6 • LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Išėivija

Išėiviją esame įpratę suprasti kaip Antrojo pasaulinio karo metu iš Lietuvos pasitraukusių tautiečių, vėliau susiorganizavusių ir pasklidusių po visą laisvąjį pasaulį, nors platesne prasme išėiviu laikytinas kiekvienas tėvynę palikęs ir svetimuose kraštuose apsigyvenęs. Tuo būdu ir patys pirmieji imigrantai, ir paskutiniai di-sidentai priklauso išėivijai, kurią ok. Lietuvos spauda paprastai vadina užsienio lietuviais, kas tenurodo tautiečių geografinę padėtį. Pokarinei išėivijai dėl savo prigimties ir pobūdžio, dėl uždavinių ir tikslų, dėl kompaktiško egzodo, šiuo metu sudarančiai visų užsienyje gyvenančių lietuvių branduolį ir masę, užsienio lietuvių vardas nebūtų būdingas. Ir kaip tik dėl to kurį laiką išėiviai būdavo įvardijami tremtiniais, pabrėžiant tą skirtin-gą už tėvynės ribų atsidūrusią tautiečių grupę, ne emigravusią, bet dėl karo veiksmų ar politinių priežasčių pasi-traukusią.

PER keturiasdešimt su viršum metų pasitraukusių iš Lietuvos žmonių skaičius žymiai sumažėjo. Jų vieton betgi atsirado prieauglio išėivių šeimose. Auga jau net ir trečioji karta. Ar prieauglis bus pakanka-ma pamaina tėsti seniai pradėtus ir labai svarbius dar-bus – tai kasdieninis klausimas, dažnai beslenkąs įkyriu šešėliu. Kai kuriais atvejais klausimą šiek tiek pašviesi-na vadinamoji trečioji ateivių banga. Tačiau kol kas tik maži žiburėliai tepasirodo. Šiaip jau ne vienas, materia-linės gerovės pasiilgęs, dingsta už savųjų užtvartų, kartais ir tie, kuriems pasitraukimas iš tėvynės buvo dramatiškas, sukėlęs išėiviuose savotiško laimėjimo jausmus. Rūpestis, kad išėivija, kaip ji šiandien suprantama, išlik-tų stipri ir būtų tarsi vienas nedalomasis vienetas, tolydžio didėja, nes bėgantis laikas drumsčia net ir pirmąsias viltis, atremtas, i Lietuvos išlaisvinimą. Poslinkis, tiesa, laisvėjimo linkme regimas, bet visa tai juk dar toli gražu iki galutinio tikslo. Užtat savų pozicijų peržvelgimas, suartėjimas, ne blaškymasis dažnai bereikšmiuose bandy-muose, pasiimtų pareigų tęsėjimas, šventų, mums istori-jos skirtų tikslų siekimas – tai gairės, į kurias reikėtų žiūrėti be perstojo.

IŠEIVIJA, jau prieš daugelį metų supratusi savo pa-skirtį ir uždavinius, susiorganizavo į Pasaulio lietu-vių bendruomenę, kuri kaip stipriausias junginys dėl savo visokeriopos reikšmės negalėtų būti kuo nors kitu pakeista. Ji yra išėivijos gyvenimo ašis. Patirtis įrodė, kad taip iš tikrųjų yra. Šiandien sunku būtų įsivaizduoti išėiviją be organizuotumo, be savos bendruomenės, kuri tarsi nematoma teritorija visus tautiečius apjungia ir glaudina. Tik nereikėtų nei pergyventi, nei stebėtis, kad išėivijos gausumoje yra nuomonių skirtumų, nesutari-mų, pasiūlymų ir plyšių. Kartais dėl šitos padėties gerinimo sugaištama per daug laiko, ir žymi veiklos dalis pakreipiama santykių derinimui. Paskęstame vidinių problemų sprendimuose, tarsi pamiršdami, kad visos grupės ar nuomonės siekia to paties tikslo. O jei dar suge-bėsime laiku žvelgti į žmoniškųjų ambicijų sukurius, tos vidinės problemos imis trauktis ir menkai bepastebimą tašką. Uždaviniai dideli, tėvynėje ryškėja naujiėjimai. Įvykių raida, atidumas ir budėjimas statyte stato išėivi-jai ir papildomus reikalavimus. ČS.

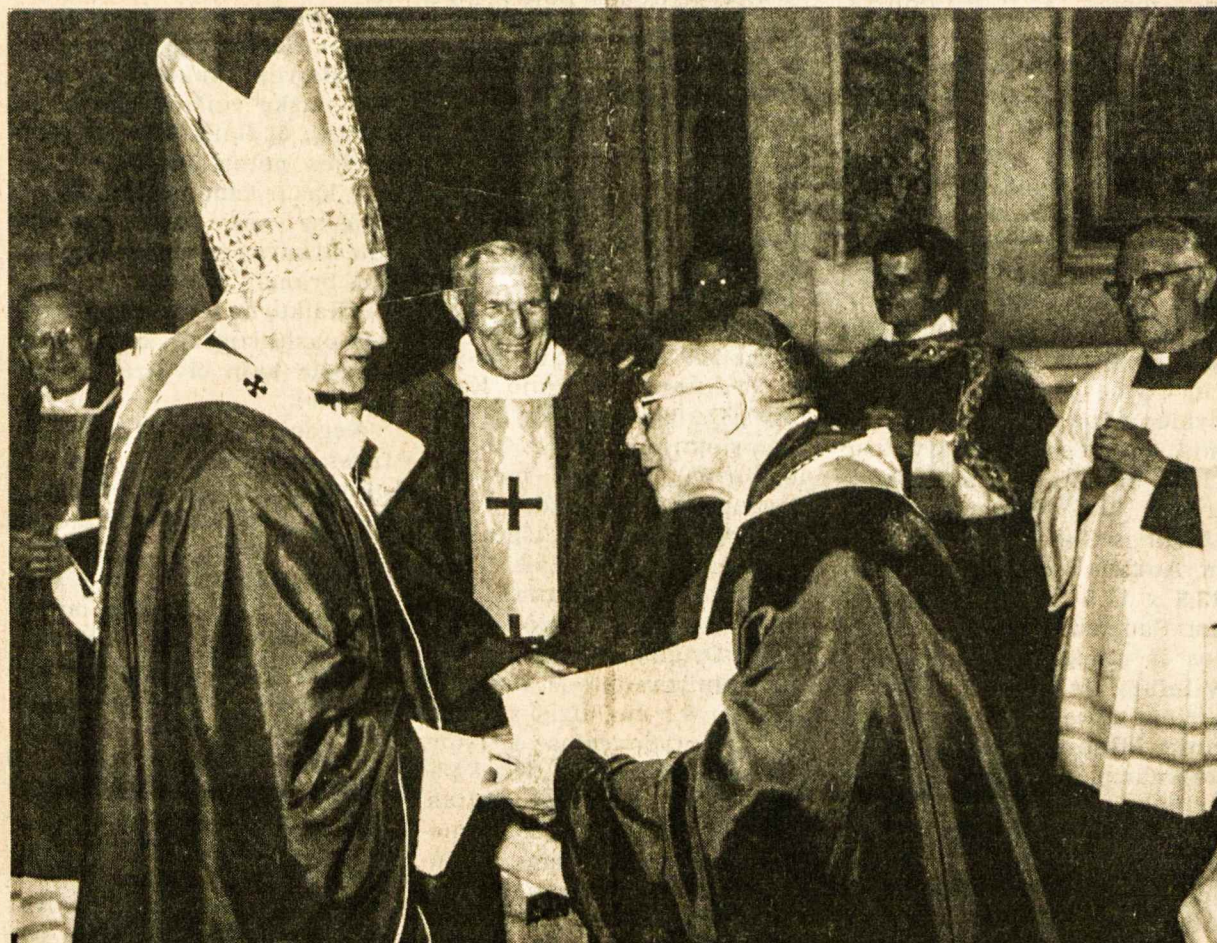
KANADOS ĮVYKIAI

Patvirtino prekybos sutartį

Kanados parlamentas 177:64 balsų santykiu patvirtino laisvos prekybos sutartį su JAV. Už ją balsavo konservatoriai su trim nepriklausomais atstovais – T. Romanu, buvusiu li-beralu D. Johnstonu ir buvusiu socialistu R. Toupinu, prieš – 32 NDP socialistai ir 32 libera-lai. Balsavimas įsijungė visi socialistai, bet tą reikšmingą dieną parlamente nebuvo 7 li-beralų ir 29 konservatorių. Balsavimas tapo savotišku po-litiniu cirku, kai svečių galeri-joje triukšmauti pradėjo 30 prieš sutartį nusistatčiusių asmenų, sugiedojusių Kana-dos himną ir reikalavusių nau-jo parlamento rinkimų. De-monstrantų triukšmas, ranko-mis daužydami savo staliukus, įsijungė socialistų ir liberalų atstovai. Kai demonstrantai buvo pašalinti iš svečių gale-rijos, naują problemą atnešė NDP socialistų ant staliukų pasidėtos Kanados vėliavės. Parlamento pirm. J. Fraseris jas pareikalavo pašalinti. So-cialistai tada pradėjo skystis, kad konservatorių atstovai švarkų atlapuose turi ženkliu-kus su Kanados vėliavėle ir įrašų: "Free trade: a strong Canada". Tad ir konservato-riai buvo paprašyti nusiimti

tuos ženklukus. Tada vėl tvar-kio sugriovė du liberalai – ka-ringoji Sheila Copps ir Brian Tobin, atskleidę didelę Kana-dos vėliavą ir pradėję giedoti jos himną. Ir vėl balsavimą nu-traukė ir propagandinį libera-lų vežimą įkinkytas Kanados himnas, kurin nedelsdami įsi-jungė ir socialistai, taip pat atmetantys laisvos prekybos sutartį. Prie jų netruko prisidėti ir konservatoriai, laisvą prekybą su JAV laikantys di-deliu Kanados laimėjimu.

Kanados ministras pirm. B. Mulroney parlamentą apie planuojamą sutartį painfor-mavo 1985 m. rugsėjo 26 d. De-rybos truko porą metų. Provi-zorinis susitarimas buvo pa-siektas prieš pat numatytą pa-skutinę datą – 1987 m. spalio 3 d. vidurnaktį. Galutinis su-tarties tekstas buvo užbaigtas tų pačių metų gruodžio 10 d. Sutartį Kanados ministras pirm. B. Mulroney ir JAV prez. R. Reaganas pasirašė 1988 m. sausio 2 d. Kanados parlamen-tas ją pradėjo svarstyti š. m. gegužės 24 d., įjungdamas ir su-tarčiai reikalingus kai kurių įstatymų pakeitimus. Mėnesį laiko sutartį nagrinėjo parla-mentinis visų partijų komitei-(Nukelta į 11-tą psl.)

Šv. Tėvas JONAS-PAULIUS II sveikina po apeigų naująjį Lietuvos kardinolą Jo Eminenciją VINCENTĄ SLADKEVIČIŲ Romoje 1988 m. birželio 28 d. Tarp jų kardinolas JACQUES MARTIN, buvęs popiežiaus rūmų prefektas

Lietuvos kardinolas

Istoriniai momentai Romoje

IGN. URBONAS

1988 m. birželio 28, 29, ir lie-pos 2 datos Romoje liko labai reikšmingos ne tik Lietuvos K. Bendrijos, bet ir lietuvių tau-tos istorijoje. Po ilgų šimtme-čių Lietuva gavo savo pirmąjį kardinolą. Praeityje buvo mū-sų šv. Kazimiero brolis ir kuni-gaiškis Jurgis Radvila kardi-nolai, bet jie, buvo Lenkijos K. Bendrijos primai ir Lenki-jos kardinolai. Kard. Vincen-tas Sladkevičius yra Lietuvos bažnytinės provincijos primas ir Lietuvai skirtas kardinolas. Tai yra didelis skirtumas.

Birželio 28 d. kard. Sladkevi-čius buvo priimtas į kardinolų kolegiją. Popiežius Jonas-Pau-lius II su malda uždėjo jam kar-dinolišką biretą: ne "kepure", kaip kai kurie rašo, bet liturgi-nį kardinoliškos spalvos (pur-puro) biretą. Seniau kardinola-mas buvo įteikiama labai puošni skrybėlė, bet po II Vati-kano susirinkimo ji yra panai-kinta. Iš viso, dabar ši į kardi-nolus pakelimo apeiga yra daugiau sureliginta ir atitin-kami ženklai įteikiami pamal-dų metu.

Birželio 29 d. iškilmingų Mi-šių metu Šv. Petro aikštėje Šv. Tėvas įteikė naujiems kardi-nolams ištikimybės žiedus: iš-tikimybės – K. Tikėjimui ir Apaštalų Sostui. Tai lyg prie-saika – K. Bendrija ir Šv. Tėvai. O ta ištikimybė yra labai svar-bi, nes jie rinks sekantį popie-žį ir kiekvienas bus kandida-tas į popiežius.

VATIKANO VARTAI IR PRIĖMIMAS PAS POPIEŽIŲ

Per daugelį metų mums, lie-tuviams, Vatikano vartai buvo beveik uždari. Čia prisimena vysk. Pr. Būčio nuotykius. Vysk. Pranas Būčys, 1916 m., tada Petrapilio Dvasinės akademi-jos profesorius ir vienas švie-siųjų ano meto Lietuvos teolo-gų, nuvykęs Romon paprašė audiencijos pas popiežių. Au-diencijos negavo. Tada papra-šė audiencijos Vatikano sekre-tariate, bet ir ten jos negavo. Tada apsisverkę išėjo... Ne-turėjom tada ten draugų, kiti ten mums atstovavo ir kiti už

mus (tiksliau – prieš mus) kal-bėjo.

Dabar, pirmą kartą mūsų is-torijoje, Amerikos lietuvis arkiv. Paulius Marcinkus tapo Vatikano valstybės gubernato-riumi ir mūsų prel. Audrys Bačkis Vatikano užsienio rei-kalų viceministeriu. Jie mums ir atidarė Vatikano vartus. Jie surengė mūsų kardinolui diplomatinį priėmimą – pager-bimą Vatikano soduose.

Prie moderniojo meno mu-ziejaus rūmų portiko, marmu-ru grįstoje ir sodu apsuptoje aikštėje vyko tas priėmimas. Kardinolas Sladkevičius sto-vėjo centre, o jį sveikino nesibaigianti eilė: Vatikano valsty-bės sekretoriaus kard. A. Casa-rolis, vyskupai, užsienio diplo-matai, aukšti Vatikano dignito-riai, įvairių ordinų seselės vienuolės, jaunimo grupės, įvairūs užsieniečiai, daugiau-sia italai, kviestieji svečiai ir viešnios.

O lietuvių čia esanti grupė su nuostaba išgyveno tikrai istorinį ir retą savo gyvenimo momentą. Jie čia jau ne kaip turistai, o gerbiami su kardi-nolu kaip svečiai ir kaip lie-tuviai.

Vakaro saulės siluetais žai-džiant ant Šv. Petro bazilikos kupulų, čia pat ant Vatikano gubernatūros rūmų (arkiv. Marcinkaus rezidencijos) ple-vėsuojant vėliavai, čia pat srauniai tekančiam Tiberiui, min-tys krypo paverptos tėvynės Lietuvos link. Daug vandens turėjo nutekėti Nemunu ir Ti-beriai, iki visa tai įvyko. Kas čia įvyko? Gal stebuklas? O gal Lietuvos ir jos kankinių kančia prabilo, nes kančia yra vienin-telė kalba, kurią supranta vi-sa žmonija. Gal ją suprato ir Vakarai. O gal ir abu šie įvy-kiai kartu?

Dalyvavo nemaža lietuvių (50 asmenų) grupė. Neįmano-ma visus tiksliai išvardinti (nežinau ar kas turi jos sąra-šą?), bet tik galima pažymėti, kad ją sudarė mūsų vyskupai – Antanas Deksnys, Paulius Bal-takis, Vladas Michelevičius, Lietuvos atstovas Vatikalui St. Lozoraitis, VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, Lietuvių Šv. Kazimie-

ro kolegija, marijonai, jėzui-tai, saleziečiai, Vatikano ir Miuncheno radijų lietuvių sky-riaus pareigūnai, centrinės organizacijos – PL Bendruo-menė (Bublienė), Ateitininkų federacija (Polikaitis), Lietu-vos vyčiai (dr. J. L. Stukai), Amerikos liet. kunigų vienybė (Urbonas), Vokietijos lietuvių atstovai (Bunga, Liubinas, Če-ginskas, Ivinskienė, Griniene), jaunimo atstovai – 4 sesutės Bobelytės iš JAV, ir dr. Milda Danytė iš Kanados, kuri atsto-vavo Kanados lietuviams kar-dinolo iškilmėse. Be to, daly-vavo kardinolo V. Sladkevi-čiaus mokslo draugai – kun. P. Jonaitis ir aktorius Vitalis Žukauskas iš JAV, A. Klimaitis ir visa eilė veiklių lietuvių iš Europos.

AUDIENCIJA PAS ŠV. TĖVĄ

Kardinolui Sladkevičiui Va-tikanas pranešė, kad liepos 2, šeštadienį, 12 v., Šv. Tėvas Jo-nas-Paulius II priims jį ir jo 30 palydovų. Tiksliai trisdešimt, ne daugiau. Tie "trisdešimt" nuvykom į Vatikaną prie "Bronzos" vartų, Bernini kolo-nų dešinėje pusėje.

Čia jau stovėjo prieš vartus ir už vartų ta garsoji "šveicarų gvardija". Tai Šveicarijos 20-22 m. amžiaus jaunuoliai, kurie jau šimtmečius čia eina garbės sargyba. Šveicarijos valdžia jų dvejų metų tarnybą Vatika-ne jiems užskaito Šveicarijos kariuomenės tarnybą. Gal jie kiek keistokai atrodo toje puošnioje, Mikelandželo su-kurtos uniformoje, bet jie primena K. istorinį Bendrijos aspektą ir popiežių vaidmenį Europoje per tūkstantį metų.

Už vartų prasidėjo besitę-sią per visą platų koridorį marmuro laiptai. Jie neaukšti ir banguoja lyg baltas kilimas plačiu ratu, tai eidamas ir ne-pajunti, kad jau esi trečiame rūmų aukšte. Šalimais ant laiptų kampų ir čia stovi jauni šveicarai. Jie stovi ramiai, su nieku nekalba ir sveikina tik praeinančius vyskopus, trenk-dami savo aukštą jietį į grin-dis. Mūsų grupės merginos prie jų sustodavo, bandė jiems šypsotis, o jie stovėjo be jokios (Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

BEVEIK TRIS SAVAITES TRUKUSIUS STREIKUS LENKIJOJ užbaigė nelegalios "Solidarumo" unijos vado L. Walensos susi-tikimas su vidaus reikalų ministru gen. Č. Kiščaku. Streikuotojai reikalavo oficialaus "Solidarumo" unijos pripažinimo ir atlyginimų padidinimo atsverti šiemet jau 60% pasiekusią in-fliaciją. Pokalbyje su vidaus reikalų ministru gen. Č. Kiščaku L. Walensa buvo pažadėtos derybos "Solidarumo" uni-jai įteisinti, jeigu jis sustabdys rugpjūčio 15 d. prasidėjusius streikus. L. Walensa tada kreipėsi į streikuojančių įmonių komitetus, ragin-damas užbaigti streiką ir pradėti darbą. Esą vyriausybė paža-dėjo patenkinti streikininkų reikalavimus specialiose derybose, kai visi grįš darban. Tokią L. Walensos taktiką ne visur šiltai su-

tiko komunistinio režimo pa-žadais nepasitikintis streikuotojai. Jam net aštuonias valan-das teko įtikinėti angliakasis Manifest Lipcowy kasyklose, kad jie užbaigtų įsisiūbavusį streiką. Angliakasiai grįžo darban, tačiau jų akyse gero-kai sumenkėjo L. Walensos prestižas. Net ir Lenino laivų statykloje Gdanske, kur yra gi-musi "Solidarumo" unija, strei-kas baigtas tik nedidele balsų dauguma. Girdėjosi priekaiš-tų, kad L. Walensa esąs išda-vikas. Jis betgi teisinosi, kad Lenkijai reikia politinių kom-promisų užbaigti ekonominei krizei ir įvesti tikrajai demo-kratijai.

Grįžo sovietai

Sovietų kariuomenės dali-niai buvo atitraukti iš Kun-duzo miestelio šiauriniame Afganistane, apie 50 km nuo Sovietų Sąjungos sienos. At-rodė, buvo tikėtasi, kad jį su-gebės apginti Maskvai tarnau-jančio prez. Nadžibulo kari-riai, nes šiaurėje yra mažes-nis partizanų skaičius. Tačiau jie staiga užėmė Kunduzą, pri-versdami sovietų karius grįžti su tankais ir patrankomis į ta-lką Afganistano prez. Nadžibulo komunistinio režimo ka-riams. Kunduzą ir jo apylin-kes pradėjo pulti iš Sovietų Sąjungos atskrendantys naikintuvai. Dėl to buvo susilauk-ta priekaištų Vašingtone, kad Sovietų Sąjunga pažeidžia Ze-nevoje pasirašytą savo karių atitraukimo sutartį. Atitrauk-tų karių neleidžiama grąžinti Afganistaną. Puoliamas ne-gali būti naudojami tiesiog iš Sovietų Sąjungos atskren-dantys lėktuvai. Užsienio rei-kalų ministerijos atstovas G. Gerasimovas Maskvoje panei-gė Ženevos sutarties pažeidi-mą. Pasak jo, kai partizanai užėmė Kunduzą, jame liko dar neatitrauktų sovietų karių. Jiems gelbėti buvo pasiūsta lėktuvų iš Sovietų Sąjungos teritorijos, gavus Afganistano prez. Nadžibulo sutikimą. Tei-giama, kad sovietinių dalinių atitraukimas iš Afganistano bus baigtas įsipareigotu lai-ku – iki 1989 m. vasario 15 d. Praėjusią savaitę buvo pra-nešta, kad su dviem sovietų

kosmonautais į "Mir" stotį erd-vėse buvo nusikraidintas ir Af-ganistano kosmonautas kpt. A. A. Mohamadas. Užsieniečių įjungimas į erdvėlaivių skry-džius tarnauja sovietinei pro-pagandai, dažnai atvejais su-sietai su žemiškais reikalais.

Skaudi nelaimė

Aviacijos šventė V. Vokie-tijoje baigėsi skaudžia nelai-me. JAV karo aviacijos bazėje Ramšteine, apie 100 km į piet-vakarį nuo Frankfurto prie Maino, grupiniame Italijos aukštojo pilotų skrydyje ne-toli 200.000 žiūrovų minios su-sidūrė ir nukrito trys naikin-tuvai. Žuvo visi trys tuo metu žemai skridusių naikintuvų pi-lotai. Liūdniausia, kad vienas degantis naikintuvas nukrito ir sprogo žiūrovų minioje. Žu-vusiųjų skaičius jau peržengė 50 ir vis didėja, nes buvo su-žesta apie 500 žiūrovų, kurių nemaža dalis, susilaukusį pa-vojingų apdegimų, miršta ligo-ninėse. Daugelio žuvusiųjų ne-įmanoma atpažinti.

Klaidingi žemėlapiai

Vyriausias sovietų kartogra-fas V. Jaščenka pranešė "Iz-vestijos" laikraštyje, kad So-vietų Sąjungoje teks pakeisti visus lig šiol išleistus jos teri-torijų žemėlapius. Geodezi-jos ir kartografijos institutas gaudavo daug skundų, kad tuo-se žemėlapiuose žmonės nega-lėdavo atpažinti net savo tė-viškes. Turistai su tais žemė-lapiais pasiklysdavo ir nega-lėdavo susigaudyti kur jie iš tikrųjų yra. M. Gorbachio at-virumo politikos dėka dabar buvo išaiškinta, kad nuo 1930 m. žemėlapius gaminantiems kartografams buvo įsakyta juos klastoti, vengti tikslumo. V. Jaščenkos pranešimu, beveik visi Sovietų Sąjungos žemė-lapiai buvo neaiškūs, klaidi-nantys juos įsigijusius asme-nis. Mat Stalinas žemėlapių leidimą buvo atidavęs NKVD saugumiečiams. Turistams skir-tame Maskvos žemėlapyje iš dalies buvo teisingi tik jo kontūrai. Visų dydžių tikslūs žemėlapius tikimasi išleisti tik 1990 m.

Šiame numeryje:

- Išėivija
- Tautinė lietuvių išėivių misija
- Lietuvos kardinolas
- Istoriniai momentai Romoje
- Armėnijos pergalės ir pralaimėjimai
- Ji pirmoji išbandė reformų galimybių ribas
- Pareiškimai tarptautinei organizacijai
- Ką daro grubus ateizmas okupuotoje Lietuvoje
- Žydų demonstracija Vilniuje
- Reikalauta legalaus tautinės tapatybės pripažinimo
- Tautos ryšiai su išėivija
- Prof. V. Skuodžio kalba PLB seime Toronte
- Kaimynai klastoja istoriją
- Išpūdziai stebint neobjektų praities įvykių vaizdavimą
- Septintoji tautinė skautų stovykla
- Ji sutraukė 800 stovyklautojų iš įvairių pasaulio šalių
- Lenkų autoriai apie Lietuvos krikščionybę
- Apasitauti atvykę kunigai nematė reikalo vartoti lietuvių kalbą
- Sutapęs su Lietuva dirbo jos atgimimui
- Žurnalistas I. Kaplanas iki mirties rūpinosi gimtuoju kraštu

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Armėnijos pergalės ir pralaimėjimai

EDITA NAZARAITE

Viena negausiausių gyven-
tojų skaičiumi ir nedidelės te-
ritorijos Armėnija pirmoji iš-
bandė reformų "iš viršaus" ga-
limybes ir ribas. Paradoksalus
atvejis – viena mažiausių
TSRS tautų ryžosi tokiam stul-
binančiai dideliu dvasiniu
aspektu žygiui: visa tauta vie-
ningai stojo spresti savo pro-
blemų, viešai ir bekompromi-
siškai reikšti savo protestą.
Matyt šiuo atveju fizinis ma-
žumas nėra lemiamas fakto-
rius: tam tikros įtakos turi
istorinės tautos tradicijos,
temperamentas.

Šių metų vasario mėnesį
susidaręs Karabacho komite-
tas reikalavo grąžinti Armė-
nijai Kalnų-Karabacho sritį,
kurios gyventojų didžiumą
musulmoniškae Azerbaidžane
sudaro katalikiškieji ar-
mėnai. Komitetas taip pat or-
ganizavo masines demonstra-
cijas, o liepos mėnesį suren-
gė dviejų savaičių generalinį
streiką Armėnijoje.

Deja, valdančioji komparti-
ja Maskvoje atsisakė patenkinti
armėnų reikalavimą, nors
slaptu balsavimu Kalnų-Kara-
bacho gyventojų dauguma pa-
sisakė už susijungimą su Ar-
mėnija.

Ar tai armėnų pralaimėji-
mas ir tik eilinis patvirtini-
mas, jog šalyje, kurioje nie-
kada nebuvo demokratijos, jos
ir toliau nėra? Galimas daly-
kas, tačiau nereikia pamiršti,
jog demokratija neišdygsta nei
iš šio, nei iš to ant plyno lau-
ko, jai reikalingos tradicijos.
Istorija liudija, kad dar nė vie-
nas totalitarizmas nesukūrė
demokratijos, ji tegali suzy-
dėti ant diktatūros griuvėsių.

Bet, nors organizuoti armė-
nų protestai nepasiekė apčiuo-
piamų rezultatų, armėnų tauta
gavo puikias istorines pamo-
kas.

Visų pirma, po daugelio de-
šimtmečių negyvyliško tylėji-
mo, tauta pirmą kartą vėl pa-
juto viešo protesto skonį, vie-
ningo susibūrimo džiaugsmą,
kuomet į gatves ir aikštes tau-
ta išsiliėjo ne "nurodymų "iš
viršaus" spaudžiama, bet ge-
nama savo pačios iniciatyvos,
pačios liaudies šaknyse užgi-
musio entuziazmo. Toje drąso-
je ir glūdi armėnų tautos per-
galė – pergalė prieš savo pa-
čių baimę. Tai jau milžiniš-
kas istorinis šuolis pirmyn
tautinėje armėnų savimonėje.

Tačiau kur armėnai pralai-
mėjo?

• Jei tau rūpi Lietuva, turi rūpėti
ir Lietuviška spauda

Valdančios viršūnės oficia-
liai pareiškė, jog armėnų ak-
tyvistai, supraskime – mažu-
ma, ne dauguma – demokrati-
nes teises naudojo nedemo-
kratiškiems tikslams, ir kad
tokioms intencijoms turi būti
kuo skubiausiai užkirstas ke-
lias. Bet teiginys apie nede-
mokratiškus tikslus perdėm
realiitvūs. Gorbachioviniam
Kremlui tai neparankus mo-
mentas, statantis į pavojų ki-
tų respublikų problemas ir
grasinantis imperijos irimu.
Tad valdančiųjų komunistų
reakcija suprantama – nuo-
stabą sukeltų, jei būtų buvu-
si kitokia.

Tuo tarpu armėnų atžvilgiu
šis tikslas nėra antidemokra-
tiškas, jame išreikšta daugū-
mos valia, su kuria konsolida-
vosi ir lietuviai, viešai susi-
būrę išreikšti pritarimo armė-
nų iškeltai problemai. Objek-
tyvumo Kalnų-Karabacho pro-
blemai nestinga, o visgi kaip
tik šis demokratiškas reika-
lavimas pralaimi dėl neteisin-
kus, dėl per anksti iškeltos
tikslas.

Nepabaigiami ginčai ir kon-
fliktai su savo kaimynais – jo-
kia istorinė naujiena. Tačiau
armėnų atveju musulmoniš-
kas-katalikiškas konfliktas
su kaimynu yra daugiau emo-
cinis, šioje problemoje pri-
trūkę gilesnės politinės
įžvalgos. Žinoma, armėnų ge-
nocidas paliko gilius randus
tautos kolektyvinėje sąmonė-
je. Vertinant nacionalinius
konfliktus, negyjančios žai-
dos pernelyg audrina jausmus,
o politinėje veikloje emoci-
jos ne tik kad nepadedą, bet
dar trukdo.

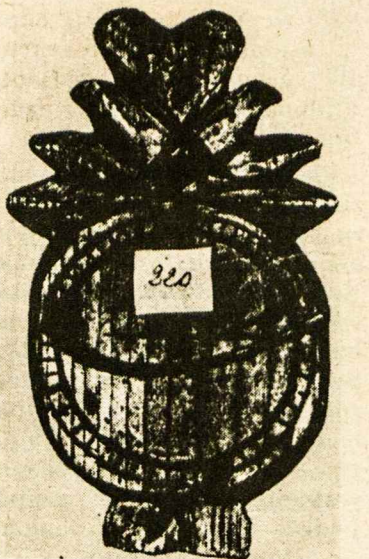
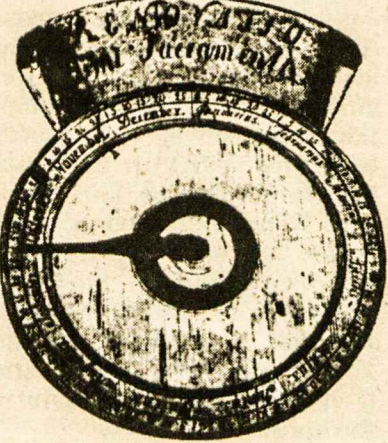
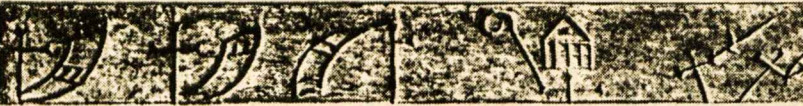
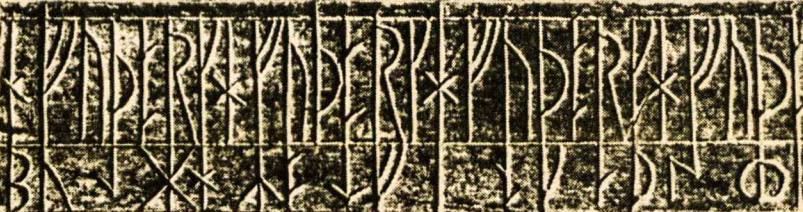
Istorinėje tėkmėje vertybės
keičiasi; kas buvo priešų pe-
raitame šimtetyje, tas gali
tapti draugu šiame, ir atvirkš-
čiai. Nes laikas sukuria naują
blogį, ir jį reikia pamatyti,
reikia sugebėti pervertinti
istorinę situaciją, atrasti tik-
rus draugus ir atpažinti tik-
rus, o ne tariamus priešus.
Politinei trumparegystei kaip
tik būdingas nesugebėjimas
atpažinti savo tikrojo priešo.
O tuomet betkokia kova tampa
graudžiai panaši į nemirtingą
Servanteso herojų Don Kicho-
tą, bekovojančių su vėjo malū-
nais, o ciniškoji Makiavelio
sentencija "Skaldyk ir valdyk"
dar kartą patvirtina šio neei-
linio politiko proto aštrumą.

Daiktiniai kultūros ir istorijos paminklai

JURGIS GIMBUTAS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Toliau skaitydami katalogą,
sustojaime ties laikrodžiais.
Čia duotas ir laikrodžių meist-
rų sąrašas, dirbusių Vilniaus
laikrodžių ceche 1779–1893 m.,
daugiau negu 110 pavardžių
(žydų ir krikščionių). Pav. nr.
25. Saulės laikrodis, vertika-
lus, stacionarinis, sudarytas
iš metalinio gnomono (stypo)
ir valandų skalės, iškalto pie-
tinėje bažnyčios sienoje. Saul-
lės laikrodis rodo laiką nuo
septintos valandos ryto iki
penktos valandos vakaro (VI –
XII; I – V). Laikrodis įrengtas
maždaug šešių metrų aukštyje
nuo žemės. XVII a. vidurys.
Šiauliai, šv. Petro ir Povilo
bažnyčios pietinė siena. Nr.
41 Laikrodis, stalinis, bronzinis,
horizontalus, šešiakampis,
trimis žvėries kopulėmis su
sparnais iš šonų, su skambu-
čiu. Lakrodožio mechanizmas
matyti per ištiktintas išpio-
vas šoninės sienelės. Cifer-
blate išgraviruotas miesto vaiz-
delis, žmogus ir šuo, valandų
skaitmenys (I – XII) ir minu-
čių įžymos brūkšneliais. Ro-
dyklė viena, papuošta tulpė-
mis. Ant mechanizmo trys ažu-
rinės bronzinės plokštelės ir
įrašas: "J.G. Vilnensis, 1642"
(Jokūbas Gerke). Vilnius 1942
m. Aukštis 8 cm, ilgis x plotis
13,3 x 11,5 cm, diametras 9,2
cm. Saugomas Lietuvos istori-
jos ir etnografijos muziejuje
Vilniuje. Iš viso E. Tamule-
vičienė aprašė 333 saulės, sta-
linių, kišeninių, ant kaklo pa-
kabinamų, židinių, sieninių
ar ant grindų statomų laikro-
džių. Jie buvo pagaminti Lietu-
voje, Vokietijoje, Prancūzi-
joje, Anglijoje, Jungtinės
Amerikos Valstybėse (Walt-
ham, Mass. ir kitur).

1, 2, 3 – kalendorius. Runinis, tinkas
bet kuriems metams, padarytas, grei-
čiausiai Švedijoje. Vienintelis ras-
tas Lietuvoje. 4 – kalendorius-laik-
rodis, medinis, mėnesinis. Lietuva. 1817 m. 5 – barometras, liaudies meistro
darbo, medinis, buvęs Pakalničių vnk., Biržų aps. XIX a.

Iš E. Tamulevičienės knygos

AŲA
BALIUI BAKEVIČIUI
mirus,

jo žmoną REGINĄ, sūnų JAUNIŲ, dukrą ALEK-
SANDRĄ ir jų šeimas gilaus skausmo valandoje
nuoširdžiai užjaučiame –

Aldona ir Pranas Kvedarai
Laima ir Walter Barkey

Yra daug draugu,
bet tik vienas draugas,
Tokio dabar mes netekome.

AŲA
JONUI DAMBARUI
mirus,

jo žmonai MARIJAI, dukrai KRISTINAI ir jos vyrui
nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime –

Eugenija ir Everestas Fedarai,
Winnipeg, Manitoba

Ilgio, tūrio ir svorio matavi-
mo prietaisų aprašyta 125.
Pvz. nr. 384 svarstyklės, vais-
tinės, svirtinės, žalvarinės,
sudedamos, su dviem lėkštelė-
mis ir aštuoniais svarsteliais
(vieno trūksta), medinėje ke-
turkampėje dėžutėje. Ant me-
dinio viršelio priklijuotame
lapelyje – įrašas: "Diese geaech-
te Waag und Gewicht macht
von Ihro Churfuerstl. Durchl
zu Pfaltz- Bayern gnaedigt
examinirt, privil. girt. und
geschwornen Jahann Daniel
vom Berg in der Bergischen
Hauptstadt Lennep 178". Ant
svarstelių – liūto ženklas. Vo-
kietija, XVIII a. Aukštis 10 cm,
diametras 3,3 cm, ilgis 13,3 x 6
(dėžutės). Saugomas L. Ist. ir
etnogr. muziejuje. Nr. 428 Bez-
mėnas, žalvarinis keturbriaun-
is strypas su žalvarine mova
ir svoreliu bei geležiniu kab-
liu ir rankena. Svorio įžymos
strypo briaunoje brūkšneliais
ir skaitmenimis nuo 0 iki 120
(kas 5). Įrašai: "F. Reiss Riga
1860 LFLI (graikiškos raidės)".
Latvija, 1980 m. Aukštis 68 cm,
diametras 4,5 cm. Saugomas L.
Ist. ir etnogr. muziejuje. Kata-
logo pabaigoje pateikta 27 įvai-
rūs prietaisai, pvz., nr. 497 Ka-
lendorius, runinis, medinis,
knygutės formos, sudarytas iš
10 lentelių su jose išpaustu-
tais runiniais ženklais. Tai –
kopija 1857 m. pagaminta iš ori-
ginalo, esančio Kijevo univer-
sitate. Originalą pagamino Vil-
niaus universitete M. Gusevas.
Aukštis 8,1 cm, ilgis x plotis
6 x 2,3 cm. Saugomas L. Ist.
ir etnogr. muziejuje. Kitas pa-
vyzdys nr. 506 Barometras,
liaudies meistro darbas, me-
dinis, koplyčios formos. Viršu-
tinę varpinę dalį su vienuo-
lio figūra ant ovalaus judan-
čio pagrindo jungia gyslėlė.

Prieš lietuvių gyslelei plečian-
tis, vienuolis grįždavo į kop-
lyčią, lietui lyjant, pastogėn
išlįdavo kubilas. Prieš giedrą,
gyslelei traukiantis, kubilas
ilįsdavo į koplyčią, o vienuo-
lis išeidavo prie kryžiaus
"melstis". Lietuva, XIX a. Dia-
metras 18 cm, aukštis 19 cm.
Saugomas Šiaulių istorijos mu-
ziejuje. Na, ir fantazija to meist-
ro! Verta pagyrimo ir šio trumpo,
tokio vaizdingo aprašo
autorė. Iš viso, aprašų lako-
niškumas ir terminų taiklu-
mas padaro juos literatūri-
niais mokslisko kalibro kūri-
nėliais.

E. Tamulevičienės tekstas
ilustruotas dešimčia praėjū-
sių amžių ikonografiniais rai-
žiniais, reprodukuotais iš dvie-
jų vokiškų veikalų (jų vardai
duoti p. 6). Gaila, kad tos iliust-
racijos neturi metrikų: neži-
nia, kas ir kada jas išrašė me-
dyje ar varyje, ir ką jos reišk-
ia. Ši knyga parodo, kokių gra-
žių, brangių ir istoriškai svar-
bių daiktų buvo sukaupę Lietu-
vos pasiturintieji, o dabar iš-
saugota kaip civilizacijos pa-
minklai.

Negausią mūsų daiktinių kul-
tūros paminklų literatūrą pa-
pildo kuklus 1986 metais Šiau-
liuose išleistas katalogas
"XVIII – XX a. pr. apšvietimo
priemonės Šiaulių "Aušros" is-
torijos ir etnografijos muzie-
juje". Katalogą sudarė S. Moc-
kutė, M. Mituzienė ir R. Belic-
kas; atsak. redaktorius E. Ci-
cėnas, fotografijos A. Dilio.
Knyga turi 52 psl. tekstų ir 123
ilustracijas kreidiniame po-
pieriuje Spausdinta Vilniu-
je, kaina 1,45 rb., tiražas 1000.
Tamsiai rudas kietais viršelis,
papuostas auksinės spalvos
antrašte ir dekoratyviškos žva-
kidės kontūrai su dviem žirge-
lių galvomis. Viršelį sukūrė dail.
V. Andriulienė.

Knygos įžanga informuoja,
kad "Aušros" muziejuje su-
kaupia 347 vienetai XVIII –
XX a. pradžios apšvietimo
priemonių. Tai įvairių formų
ir konstrukcijų miestiečių ir
dvarininkų naudotos apšvieti-
mo priemonės, liaudiški medi-
niai žibintai, žvakidės, for-
mos žvakėms lieti, žibintai
("likternės"), pastovėliai. Dau-
guma dailės skyriuje saugomų
apšvietimo priemonių, re-
miantis 1940.VIII.24 priimtuo-
ju kultūros paminklų įstatymu
(paruoštas dar prieš sovieti-
nų okupaciją), į muziejų pa-
teko iš šių Šiaulių apygardos
dvarų: Ropų (Pakruojis), Gru-
ževskių (Kelmė), Šiukštų (Kra-
žiai, Ivanavičių (Lioliai), Gors-
kių (Šaukėnai), Čapskių (Beržė-
nai). Į katalogą neįtrauktos
blogo stovio, apnykusios prie-
monės.

Medžiaga suskirstyta taip:
Žibintai (su balanomis) – 34
aprašai, 14 paveikslų; žvaki-
dės – 134 aprašai, 68 paveiks-
lai; sietynai (kandelabrai, ži-
randoliai) – 11 aprašai, 6 pa-
veikslai; žibintai – 66 aprašai,
26 paveikslai; lempos (žibali-
nės, primušinės) ir jų gaubtai,
pastovėliai – 46 aprašai, 11 pa-
veikslai. Dauguma fotografijų
yra blankios, pilkos, suspaus-
tos po kelias į puslapi. Šeši
objektai reprodukuoti su spal-
vom, tamsiai raudoname fone,
didesnio formato, pvz. figūri-
nė žvakidė vėlyvojo baroko
stiliaus (buv. dvarininkų Kar-
pių nuosavybė, muziejaus įsi-
gyta 1958 m.); bronzinis kande-
liabras su malachito inkrusta-
cijomis, 58 cm aukščio (nežino-
ma kilmė ir kur naudota); bron-
zos ir fajanso ornamentuota ži-
balinė lempa (nežinoma, iš
kur); trijų dalių žibalinė lem-
pa su porcelianine rope, puoš-
ta azūrinio ornamentu (naudota
Kelmės dvare, įsigyta 1972
metais). Kataloge rodomi daik-
tai daugiausia yra vietinės
gamybės, bet brangesnieji dau-
giausia importuoti.

Ir taip kadaise buvę kasdien-
ės apyvokos daiktai, visame
pasaulyje įvedus elektros ap-
švietimą, pavirto muziejinė-
mis vertybėmis. Vakaru Euro-
poje daiktinių paminklų su-
rinkta iš viduramžių ir dar
senesnių. Lietuvoje tokių te-
bejieškoma, o gal pasiseks kai
ką atgauti iš Rusijos ir Len-
kijos, kur buvo išgabenta ne-
maža meno ir kultūrinių verty-
bių iš Lietuvos!

Pranešimas

Šių metų rugsėjo 17 dieną sueina vieneri metai
nuo mano mylimo vyro

AŲA

MARCELIUS MEŠKAUSKO
mirties.

Už jo sielą bus atnašaujamos Mišios Prisikėlimo
parapijos šventovėje rugsėjo 17, šeštadienį, 10 v.r.
Maloniai kviečiu visus dalyvauti.

S. Meškauskienė

AŲA

BRONIUI PAKULIUI
mirus,

jo žmoną TEOFILĘ bei kitus artimuosius nuošir-
džiai užjaučiame –

Tania ir Albinas Artiškoniai

AŲA

MARIJAI KALINAUSKIENEI
mirus,

jos dukrą BRONĘ PRAKAPIENĘ su šeima ir kitus
gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

A. D. Bajorinai

E. B. Kišonai

B. T. Stanuliai

I. A. Zalagėnai

PADĖKA

MŪSŲ MIELA MAMA – MOČIUTĖ

AŲA

MARCELĖ JOKŪBAITINĖ (ŠTRIMAITYTĖ)
mirė 1988 m. birželio 13 d., sulaukusi 94 metus

Nuoširdžiai dėkojame Aušros Vartų parapijos klebonui
kun. J. Aranauskui, SJ, už lankymą ligoninėje ir atlaikytas ge-
dulingas Mišias. Dėkojame kun. Pauliui Mališkai už atlaiky-
tas Mišias, Aušros Vartų parapijos chorui už giedojimą, muzi-
kui Aleksandrui Stankevičiui už vargonavimą.

Taip pat nuoširdžiai dėkojame Lietuvos kankinių parapi-
jos klebonui kun. J. Staškevičiui, atlaikiusi laidotuvių Mi-
šias ir palydėjusiam į kapines.

Ačiū visiems taip gausiai dalyvavusiems laidotuvių pa-
maldose Montrealyje ir Toronte, užprašiusiems Mišias, auko-
jusiems Marijos Nekalto Prasidėjimo seselėms, "Tėviškės ži-
buriams", už pareikštą užuojautą ir palydėjimą vėlonės į
amžino poilsio vietą.

Viešpatie suteik jai amžiną ramybę.

Nuliūdę vaikai – Vincas, Juzė, Julija ir Antanas
su šeimomis

PADĖKA

AŲA

JULIJAI SKREBUTĖNIENEI,

mylimai mamai ir močiutei mirus

1988 m. birželio 4 d. Toronte,

reiškiamo nuoširdžiausią padėką Tėvams pranciškonams
už maldas laidotuvių namuose, apeigas šventovėje ir paly-
dėjimą į lietuvių Šv. Jono kapines Mississaugoje.

Ypatingą padėką Tėvui Eugenijui, OFM, ir Tėvui Pijui,
OFM, už visokeriopą pagalbą ilgos ir sunkios ligos metu.

Dėkojame Anatašai Pakalniškytei už giedojimą šven-
tovėje ir didelę pagalbą mamai būnant ligoninėje.

Dėkojame karsto nešėjams, užprašiusiems Mišias,
aukotojams slaugos namams, už gėles, užuojautas, daly-
vavimą laidotuvių namuose, Mišiose ir palydėjimą į amžino
poilsio vietą.

Ypatingą padėką reiškiamo V. Dauginiui ir A. P. Ski-
landžiūnams už visokeriopą pagalbą mamytai bei man jos
ligos metu ir laidotuvių laike.

Ačiū B. Stanulienėi už pietus ir ponioms už pyragus.

Teatylgina Dievas visiems.

Duktė Virginija Hanson
ir anukė Jordy

Canadian Art Memorials Ltd.

76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens
ir skulptūros darbus – greitai ir meniškai.
Užsakymus atliekame pagal projek-
tus ir taip pat turime didelį pasirinkimą
pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume
neskubėdami atlikti visą menišką darbą
pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai
kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapi-
talas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai
veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime
Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos
aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos –
lietuvybei išsivijoje!"**

Pareiškimas tarptautinei organizacijai

Ką daro "buldozerinis ateizmas" sovietų okupuotoje Lietuvoje tikintiesiems.
Apie tai rašo "LKB kronika" 77 numeryje

Tarptautinės Helsinkio Federacijos delegacijai, TSRS vyriausybės kvietimu viešėjusiai Maskvoje 1988 m. sausio mėnesio pabaigoje, Lietuvos katalikai įteikė šį dokumentą:

Apie tikinčiųjų padėtį Lietuvoje

Tikinčiųjų padėtį TSRS, tuo pačiu ir inkorporuotoje į TSRS Lietuvoje, nustato TSRS įstatymai, kuriuose, nors dažnai ir užmaskuotai, sakoma, kad TSRS religija turi būti išgyvendinta. Ir tik todėl, kad įstatymai dažnai vykdomi paviršutiniškai, tikintiesiems Tarybų Sąjungoje kol kas pasisekė išlaikyti kai kurias savo pozicijas.

TSRS konstitucijos įžangoje sakoma: "Aukščiausias Tarybų valstybės tikslas — sukurti beklasę komunistinę visuomenę... ugdyti komunistines visuomenės žmogų...". 39-tame straipsnyje sakoma: "Piliečiai, naudodamiesi teisėmis ir laisvėmis, neturi kenkti visuomenės ir valstybės interesams...". Kadangi komunistinės visuomenės žmogus — išimtinai ateistas, reikiška bet kurių teisių ir laisvių panaudojimas religijos naudai yra konstitucijos pažeidimas.

25 str.: "Tarybų Sąjungoje egzistuoja ir tobulinama vieninga liaudies švietimo sistema, kuri... tarnauja komunistiniam jaunimo auklėjimui...". Tikintiesiems vietos nepalikiama. Tie jauni žmonės, kurie per stebuklą nepasiduoda ateistiniam (komunistiniam) auklėjimui, geriausiu atveju tampa antros rūšies piliečiai.

Sąžinės laisvės konstitucijoje (52 str.) suprantama kaip "teisė praktikuoti religinius kultus arba vesti ateistinę propagandą...". Reikiška religiją ir tikinčiuosius galima pulti visomis komunikacijos priemonėmis, o tikintieji gintis, vesti kontrapropagandą, ar juo labiau religijos propagandą, negali. Remdamiesi šiais ir panašiais konstituciniais pagrindais, aukštieji ir vietiniai valdžios organai leidžia tikinčiuosius diskriminuojančius įstatymus, įsakus, nuostatus, o valdininkai žino, kad kovoje su religija lazdą perlenkti galima, o neperlenkti rizikinga, nes galima netekti posto.

Ryškiausiai katalikų diskriminacija Lietuvoje atsispindi "Religinių susivienijimų nuostatuose", patvirtintuose Lietuvos TSR AT prezidento įsakymu 1976 m. liepos 28 d. ir iki šiol tebeveikiantiuose. Šių nuostatų 17-tas punktą sako: "Religiniai susivienijimai neturi teisės organizuoti vaikų ir jaunųjų specialiųjų susirinkimų, taip pat darbo, literatūros ir kitokių ratelių ir grupių, neturintčių ryšio su kulto atlikimu". 18-tas punktą: "Dėstyti tikybą gali būti leidžiama tik dvasinėse mokyklose, atidaromose nustatyta tvarka". Lietuvoje leista tik viena tokia mokykla su griežtai apribotu valdžios besimokančiųjų skaičiumi — Kauno Tarpdiecezinė kunigų seminarija.

Ne tik šie nuostatų punktai

yra diskriminaciniai, bet ir visi kiti. Išties "draudžiama, draudžiama, draudžiama..." Todėl absoliuti dauguma Lietuvos katalikų kunigų pasirašė valdžiai adresuotą pareiškimą, kuriame atsiskė paklusti šių nuostatų reikalavimams. Bet valdžia į tai neatskreipė dėmesio ir pareigūnai, remdamiesi šiais nuostatais, iki šiol tebeterorizuoja tikinčiuosius, ypač tikintį jaunimą.

Persitvarkymas valdžios laikysenos tikinčiųjų atžvilgiu Lietuvoje nepalietė. Įstatymai liko tie patys, tendencija išgyvendinti religiją ne tik liko, bet ir sustiprinta naujais GORBAČIOVO, o Lietuvoje ir KP CK sekretoriaus GRIŠKEVICIAUS raginimais sustiprinti kovą su religija.

Šie metai (1987) Lietuvos katalikams jubiliejiniai — katalikus krikštui 600 metų. Ta proga Lietuvos katalikai tikėjosi savo Tėvynėje susitikti su Popiežiumi. Juo labiau, kad ir Popiežius to norėjo. "Persitvarkanti" TSRS valdžia neleido. Daug Lietuvos katalikų norėjo dalyvauti jubiliejinės iškilmės Vatikane. TSRS valdžia, 1975 m. Helsinkyje pasižadėjusi palengvinti kontaktus tarp įvairių šalių žmonių, išleido važiuoti į Vatikaną... 8 (aštuonis) asmenis, prieš tai KGB perspėjus, kaip jie turi ten elgtis. Iki šiol, priešingai Helsinkio susitarimams, uždraustas religinės literatūros įvežimas į Lietuvą iš užsienio bei jos spausdinimas vietoje.

Apie tai ką "buldozerinis ateizmas" (taip valdiškų bedievių siautėjimą TSRS vadina patys ateistai!) pridarė tarybiniais laikais Lietuvoje ir tebedaro iki šiol, galima skaičiuoti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikoje". Šiame vieningame ir tai nelegaliai leidžiamame periodiniame Lietuvos katalikų leidinyje — užtikriname — netikslumai bei klaidos (atrodyti neišvengiami pagrindinio sąlygomis) pasitaiko išimtinai retai. "LKB kroniką" galima gauti Lietuvos pasiuntinybėse JAV, prie Vatikano ir kai kuriose kitose šalyse anglų, vokiečių, prancūzų ir kt. kalbomis. Mes manome, kad normalus, veiklus religinis gyvenimas Lietuvoje bus galimas tik tuo ir tik tuo atveju, jeigu valdžia radikaliai pakeis savo požiūrį į religiją ir pagrįs jį įstatymais.

J. E. Vilniaus vyskupas Julijonas STEPONAVIČIUS, Žagarė; kun. Jonas DANYLA, Bijutiškės; kun. Jonas ZUBRUS, Kirdeikiai; kun. Zenonas NAVICKAS, Saldutiškis; kun. ROKAS PUZONAS, Kiauliai; kun. Kazimieras GRAŽULIS, Šiauliai; kun. Gustanas GUDANAVIČIUS, Žagarė; kun. Edmundas ATKOČIUNAS, Kuršėnai; Robertas GRIGAS, Kiauliai; Nijolė SADŪNAITĖ, Vilnius; Liudas SIMUTIS, Kaunas; Petras PLUMPA, Kulautuva; Saulius KELPŠAS, Garliava; Petras GRAŽULIS, Sasnava.

Lietuva. 1987 m. lapkritis

ELTOS pranešimas

Pasaulio baltiečių tarybos konferencija įvyks rugsėjo 9-10 d. Britanijos Londone. Bus svarstyti su dabartine situacija susiję Pabaltijo klausimai. Į konferenciją pakviesti lietuvių, latvių, estų institucijų bei organizacijų atstovai. VILKIŲ atstovaus jo pirmininkas dr. K. Bobelis ir sekretorius dr. J. Stikliorius.

Lietuviai aktyvistai **Mindaugas ir Ona Virginija Šiboniai**, gyvenę Kaune, atsiskė sovietų pilietybės, buvo priversti išvykti į Vakarus. Šiuo metu su dviem mažametėm dukrelėm gyvena Strasbūre, Prancūzijoje. Šiboniai ypač gyvai reiskėsi š.m. Vasario 16 demonstracijoje. Šibonienė buvo suimta, tardyta, bet vėliau paleista. Mindaugas Šiboniai yra vienas iš Lietuvos laisvės lygos steigėjų.

Demonstracija rugpjūčio 23 d. Vilniuje susilaukė plataus atgarsio pasaulio spaudoje. *New York Times* rugpjūčio 24 d. pirmame puslapyje išspausdino pranešimą apie demonstracijas Baltijos kraštuose. Taip pat priminė Baltijos kraštų 1940 m. okupaciją kaip pasekę Stalino ir Hitlerio susitarimą. Nors demonstrantai, pasak laikraščio, savo šūkiuose reikalavo nepriklausomybės, tačiau daugumos siekis esanti ribota savivalda, kurioje būtų suvaržyta rusifikacija ir sugrąžinta daugiau laisvės tvarkyti savo ekonomiką.

Washington Post ilgam savo korespondento Gary Lee straipsnyje apie demonstracijas Pabaltiję pažymi, kad jos vyko su valdžios pritarimu. Sovietų valdžia padarėsi nuolaidą nepatenkintiems aktyvistams. Praeitą rugsenį demonstrantai buvo gresdami kalėjimu, iš darbo atleidimu, o dabar demonstracijose dalyvaavo ir patys valdžios pareigūnai.

Daugiausia kalbėtojų pasisakė už Baltijos valstybių atskirumą nuo Sovietų Sąjungos. *Washington Times* rugpjūčio 23 d. komentatorius Arnold Beichman rašė: "Šiandien sovietų imperialistų imperijai Gerojo Gorbachio valdžia yra didelis klausimas: ar Stalino 1940 m. įvykdyta priverstinė trijų Baltijos valstybių — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — inkorporacija nebėra teisėta, net pagal Sovietų standartą". Pasak autorius, šis klausimas nepaprastai paaugdo konferencijoje Maskvoje buvo išaiškinta, kad sovietų okupacija Baltijos kraštuose nebėra li ilgiau būti pateisinta, išskyrus suklustotus oportunistiškus sumetimus.

Luxemburger Wort rugpjūčio 22 d. straipsnyje "Baltijos valstybės ir apsisprendimas" tarp kitų išskirti klausimų primena, kad Europos parlamentas pėnai liepos 6 d. priėmė nutarimą, kuriuo Sovietų Sąjunga raginama leisti Baltijos šalims laisvai apsispręsti.

Rugpjūčio 17 d. Gedimino aikštėje Vilniuje Algimantas Andreika ir Petras Cidzikas pradėjo bado streiką, kad būtų paleisti visi politiniai kaliniai. Prie jų vėliau prisidėjo ir daugiau. Nuotraukos PETRAS CIDZIKAS ir kiti badaujantys

Vilniaus universiteto Sv. Jono šventovė, kurios paskirtis tarnauti religiniams reikalams, dabar tarnauja profaniniams tikslams kaip "pažangios mokslo minties" muzėjus

Žydų demonstracija Vilniuje

STEPAS VARANKA

Nuo Lietuvos okupacijos laikų Vilniuje š. m. liepos 8 įvyko pirmoji legali žydų demonstracija prie buvusio vokiečių okupacijos metais įsteigto žydams geto. Ją organizavo žydų kultūrinė draugija. Demonstrantai reikalavo lygių teisių savo tautiečiams. Tai patvirtina Phil Fine Toronte leidžiamame žydų laikraštyje, "The Canadian Jewish News" liepos 11 d. laidoje, straipsnyje "Lithuanian Jews hold first protest in 40 years".

Demonstracija, į kurią susirinko per 500 vyrų, moterų ir vaikų, reikalavo, kad žydams būtų suteiktos pilnos teisės legaliai turėti savo tautybę Sovietų Sąjungoje, teisę kalbėti senovės žydų hebrajų ir jidiš kalba, puoselėti pilnai savo kultūrą. Susirinkusiųjų atstovai kreipėsi į ok. Lietuvos valdančiuosius, kad Vilniuje būtų pastatytas paminklas 100.000 sunaikintų nužudytų žydų tragiškam likimui prisiminti. Kalbėtojai pabrėžė, kad paminkle būtų aiškiai pažymėta, kad tie, kurie čia žuvo, buvo žydai, o ne sovietų piliečiai...

Kitą dieną žydų demonstrantų sveikinimas buvo perskaitytas viešame masiniame susirinkime, Vilniuje, Vingio parke, kuriame dalyvavo per 75.000 žmonių. Žydų sveikinimas buvo priimtas labai šiltai. Aukštas Lietuvos komunistų partijos pareigūnas pareiškė: "Kylantis nacionalistinis judėjimas Lietuvoje nėra fašistinis ir priešiškas, kaip būdavo anksčiau".

Sol Littmanas, kuris ten buvo, sako, kad tas pats pareigūnas pareiškė, jog lietuviai nori, kad 10.000 žydų esančių Lietuvoje jaustųsi kaip savo namuose. Nežinot, o Littmanas sako "vienas užkietėjęs senos linijos komunistas, antrojo karo pagrindinio dalyvis, žydų grupės vadas ir veikėjas jam pareiškė, kad naujas nacionalistinis lietuvių judėjimas nesiskiria nuo senojo. Jis toliau priduria kad Lietuvoje žydai laiko pirštus suspaudę, tikėdamiesi, kad nau-

jas tautinis sąjūdis nesukeltų antisemitinių nuotaikų ir išsišokimų.

Toliau rašoma, demonstracijų dalyviai Vingio parke pirmą kartą nuo 1940 metų matė plevėsuojančią tautinę Lietuvos vėliavą. Buvo giedamas Lietuvos himnas. Kalbėtojai su pagieža ir kritika kalbėjo apie Maskvos elgesį su Baltijos valstybėmis. Vienas kalbėtojas reikalavo lietuvių kalbą grąžinti jos teisės ir pagarbą. Kitas reikalavo savistovumo į Maskvos nesikišimo į lietuvių reikalus. Kalbėtojų tarpe buvo akademikai, žurnalistai, rašytojai, filosofai, gamybinių produktų žinovai, ekonomistai, menininkai, poetai ir kitų specialybių atstovai.

Žydų demonstraciją organizavo žydų kultūros draugija, kuri yra oficialiai pripažinta Sovietų Sąjungos vyriausybės. Littmano sakymu, žydų demonstracijoje dalyvavo įvairių politinių srovių ir pažiūrų asmenys. Seni užkietėję komunistai, II D. karo pagrindinio dalyviai ir karo veteranai. Vienas zionistas reikalavo leidimo išvykti iš Sovietų Sąjungos, pareiškdamas, kad tie žydai, kurie nori likti Lietuvoje, turi turėti pilnas užtikrintas žmogaus teises, džiaugtis pilnu laisvu gyvenimu. Littmano teigimu žydų susirinkime 10% dalyvių buvo neżydai. Demonstracijos proga buvo pagamintas ir išleistas specialus ženklas su Dovydo žvaigždės prisiminti ir pagerbti 100.000 nužudytų žydų Vilniuje.

Čia norisi prisiminti Vytauto ir 1918-1939 m. nepriklausomą Lietuvą, kurioje žydai ir visos kitos tautybės turėjo lygias žmogaus teises. Žydai turėjo net tam tikras privilegijas. Steigiamajame seime 1920 m. iš 112 atstovų buvo išrinkti 7 žydai ir žydų reikalams paskirtas ministeris. Lietuva ir Vilnius buvo tapę pasaulio žydų "Jeruzale". Reikia tikėtis, kad, Lietuvai atgavus savo pilną nepriklausomybę, žydų kultūrinis ir religinis gyvenimas naujoje Lietuvoje pilnai sužydės.

Lietuvos kardinolas Jo Eminencija VINCENTAS SLADKEVIČIUS Romoje po visų apeigų su nauja kardinoliška uniforma Nuotr. Felici

Lietuvos kardinolas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

reakcijos lyg tie gražūs Egipto sfinksai...

"Šv. Marija davė jums kardinolą!"

Tais plačiais laiptais kildami aukštyn, atėjome į trečią aukštą — į audiencijų sales, kurių, atrodo, čia yra visa eilė. Mus atvedė į "sosto" salę, nes joje yra nedidelis pastovus marmuro sostelis. Salė nedidelė, nėra jokių baldų, tik sienas puošia didžiųjų menininkų kūrinių Šv. Rašto temomis.

Mūsų grupę sustojo ratu: arkiv. C. Salatka, vysk. A. Deksnys, vysk. V. Michelevičius, lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos monsinjorai, kunigai, 4 sešėlis vienuolės, Lietuvos atstovus Vatikanui St. Lozoraitis (jis su kardinolu sutiko Šv. Tėvą prie durų), Kaz. Lozoraitis su Ponia ir dukrele Daina, Algis Žemaitis su Ponia. (Žemaitienė ir Daina Lozoraitytė dėvėjo tautinius drabužius), ir sudarė mūsų grupės lietuvišką atspalvį, Paulina Ivinskienė, dr. Barbora Vileišytė, Angelė Avizonienė, būrelis jaunimo.

Atvyksta Šv. Tėvas, lydimas prel. Audrio Bačkio. Atsistojęs priekyje tarė lietuviškai: "Garbė Jėzui Kristui". Po to atsiskė pasakė trumpą žodį itališkai ir lietuviškai, kuriame pabrėžė, kad Marijos metai buvo laimingi Lietuvai — ji paminėjo krikščionybės sukurtį ir gavo kardinolą. "Šv. Marija davė jums kardinolą" — pakeltu balsu tarė popiežius. Po to jau kiek privačiau kardinolui pasakė: "Grįžk į kenčiančią Lietuvą ir būk kenčiančios Lietuvos kardinolu!". Kard. Sladkevičius atsakė: "Norėčiau, kad dalis Lietuvos kančios visada

liktų ir mano kardinolystėje. Aš priimu tai kaip garbę visai Lietuvai, jos K. Bendrijai ir jos kankiniams. Kaip asmuo aš žinau, kad nesu to vertas." Į tai Šv. Tėvas jam tarė: "Tai man patinka. Dievo palaima ir mano palaiminimas teldi Tave!". Po to Šv. Tėvas su visais iš eilės nuosirdžiai, tėviškai pasisveikino ir pasikalbėjo.

Audiencijos dabar yra kiek pasikeitusios. Seniau katalikai, pagal paprotį, bučiuodami "žvejo žiedą" šiek tiek priklausydavo, o dabar to nėra. Kas iš įpratimo ir bandė tai daryti, popiežius, paėmęs už rankos, tai sulaukė. Jis su visais net ir su jaunaisiais, maloniai, draugiškai pasisveikino, lyg būtų artimas draugas ar bičiulis.

Kardinolas visus Šv. Tėvui pristatė. Kai mane paminėjo, kad atstovauju Amerikos lietuvių kunigų, vienybei, kaisiadoriečiams išviams ir pati esu kaisiadoretis ju draugas, Šv. Tėvas pasakė: "Kadangi esi kaisiadoretis ir iš Amerikos, tai pakviesk kardinolą į Ameriką". Pažadėjau.

Šv. Tėvui baigus visus pasisveikinti buvo padaryta bendra nuotrauka. Kardinolas dar kartą padėkojo Šv. Tėvui. Jis su juo visą laiką kalbėjo gražia lotynų kalba, o mes — anglų, vokiečių, ir italų kalbomis. Popiežius suteikė visiems savo palaiminimą, ir tuo buvo baigta pirmoji Lietuvos kardinolo pirmoji istorinė audiencija su Šv. Tėvu Jonu-Paulium II.

● Šv. Bernardas iš Clairvaux rašė apie popiežiaus rinkimus: "Šis yra šventas? Tegu meldžiasi už mus. Anas mokslingas? Tegu moko mus ir rašo mokslingas knygas. Trečiasis yra išmintingas? Tegu valdo mus. Rinkite jį popiežiumi!"

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukus arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

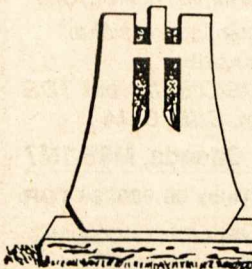
GEO. H. CREBER

MONUMENTS INC.

208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712
694-1013

Namų tel. 762-3502
Roman Demkiw

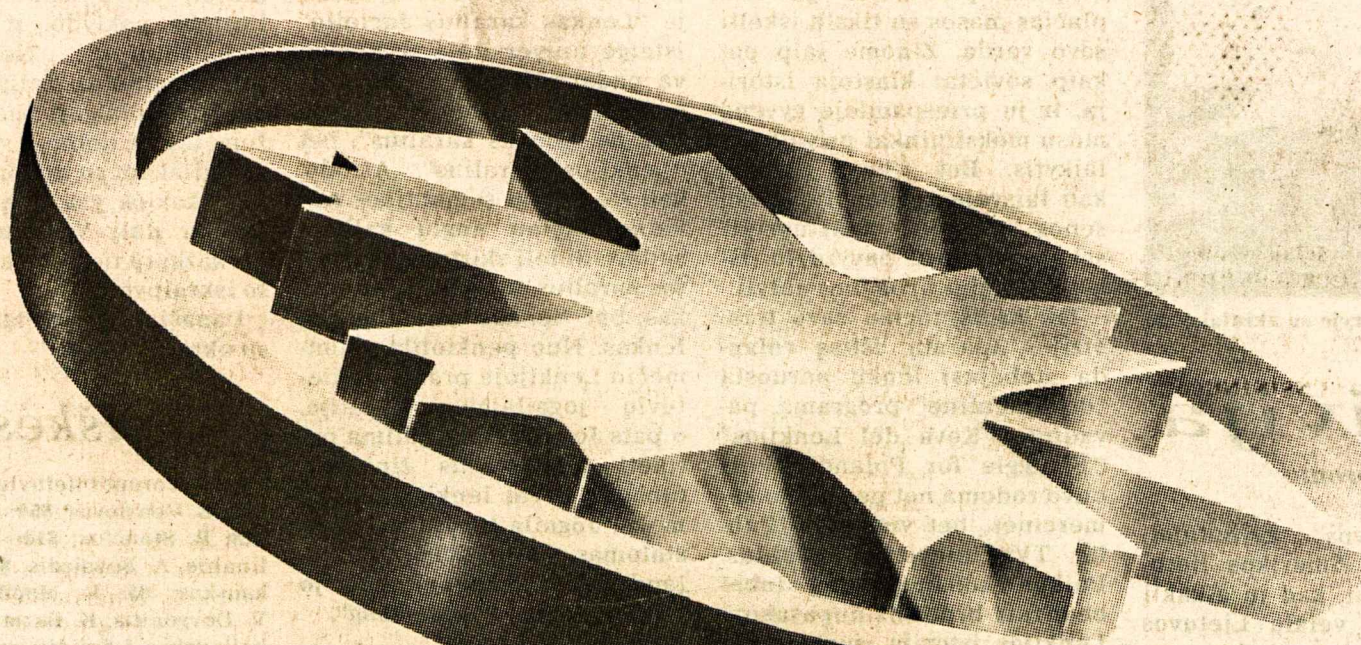
Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių — didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais

Mes parūpinam savo klientams braižinius bei proporcingus pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.

Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porceliano paveikslams, irrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lėmputėms.

Varžytinių kainos — visų projektų meistriškumas garantuotas.

History is now being made.

The historic public offering of Air Canada common shares is now under way.

To obtain a copy of the Preliminary Prospectus and an Expression of Interest form,

contact your investment dealer, or call toll-free:

1-800-668-0050

(Service en français: 1-800-363-0850).

If you do not currently have a brokerage account, you will be required to open one and to furnish personal financial information.

A preliminary prospectus relating to these securities

has been filed with the securities commissions or similar authorities in all provinces

and territories of Canada but has not yet become final for the purpose of a

distribution to the public. This advertisement shall not constitute an offer to sell

or the solicitation of an offer to buy, nor shall there be any sale or any

acceptance of an offer to buy these securities in any province or territory of

Canada prior to the time a receipt for the final prospectus or other

authorization is obtained from the securities commission or similar authority

in such province or territory.

Air Canada

Badaujančius Gedimino aikštėje aplankė svečias iš Toronto PETRAS MEIKELJOHN (viduryje su akiniais). Jo kairėje žinoma aktyvistė GENUTĖ ŠAKALIENĖ. Kitų pavardės redakcijai nėra žinomos

Kaimynai klastoja istoriją

AURELIJA BALASAITIENĖ

Tuo tarpu, kai mes keliame dar vieno informacijos centro steigimo reikalą, vis dar vengdami Lietuvos reikalams pritaikyti modernius metodus, kitos mažumos išnaudoja moderniausias priemones pasiekti plačias mases su tikslu iškelti savo vardą. Žinome taip pat kaip sovietai klastoja istoriją, ir jų spaudoje gyvena mūsų mokslininkai privalo jos laikytis. Bet tikrai graudu, kad laisvėje gyvenantys mūsų senos istorijos "partneriai" seka sovietiniu pavyzdžiu, iškraipo faktus arba juos nutyli.

Tik ką išjungiau savo televizijos aparatą, išsivėlančią stebėjusi lenkų paruoštą "dokumentinę" programą, pavadinimą "Kova dėl Lenkijos" ("Struggle for Poland"), kuri buvo rodoma net per du nekomercinės, bet viešosios (Public TV) televizijos kanalus. Puikus komentatorius labai bendrais bruožais nupasakojo Lenkijos istoriją, sustodamas ties Lenkijos nepriklausomybės atgavimu, didžiausią nuopelną priskirdamas Juozui Pilsudskui ir iškeldamas garsiojo pianisto ir diplomato Ignaco Paderevskio asmenybę. Buvo iliustruojama labai senų istoriškų filmų ištraukomis, net parodytas carų Nikolajų su šeima. Laisvės kovų dalyvių dar gyvi palikuonys buvo pakviesti pasidalinti asmeniškais prisiminimais, kurie buvo verčiami į anglų kalbą, arba kai kurie iš jų kalbėjo labai lauzytą anglų kalbą. Ypačiai buvo pabrėžtas 1863 metų sukilimas ir pakartotas plebiscitas Silezijoje. Buvo sudarytas neabejotino autentiškumo fonas. Visi lenkus atstovaujantys asmenys buvo arba iš pačios Lenkijos arba jau gyvenantys Amerikos žemyne, aiški senosios kartos atstovų

grupė, nesivaržanti dėl savo menko anglų kalbos mokėjimo. Lenkiška savigarda ir pasididžiavimas dvelkė iš kiekvieno veido, kiekvieno žodžio. Sekiau visą programą su dideliu dėmesiu, su širdgėla pradėjau daryti užrašus. Kai tik pradėjo rodyti Krokuvą, kurioje "Lenkas karalius Jagiello" įsteigė universitetą ir Krokuvą padarė didžiuoju kultūros centru, taip norėjosi sušukti, kad ne "lenkas karalius", bet "Lenkijos karalius". Atrodo, kad tai grynai semantikos reikalas, tačiau anglų kalboje sudaro didelį skirtumą: Lenkijos karalius gali būti ir ne lenkas, bet "lenkas" karalius yra lenkas. Nuo penkiolikto šimtmečio Lenkijoje prasidėjo lietuvių jogailaičių dinastija, o pats Jogaila, kiek galima patikėti išlikusiomis žiniomis, niekada gerai lenkiškai neišmoko. Jogaila turėtų būti pristatomas kaip "King of Poland", nors ir nepažymint jo kilmės, bet ne "Polish King".

Labai stipriai buvo pabrėžtas lenkų laimėjimas Žalgirio kautynėse su ordinu ir parodytas tos pergalės iškilmingas penkių šimtų metų minėjimas. Lietuvių tose kautynėse... turbūt nebuvo... Kai buvo kalbama apie paskutinį Lietuvos-Lenkijos padalinimą, buvo padalinta... tik Lenkija, o Lietuva neegzistavo.

Viena moteris minėjo profesorį Romerį kaip didelį geografijos žinovą, tačiau neminėjo jo vardo... Toliau buvo kalbama apie Lenkijos teritorijas, į kurias ir kitos tautos reikšiusios pretenzijas. Nebuvo pasakyta, kas atsitiko su "Wilna", kuriame Pilsudskio širdis dar ir šiandieną ilsisi Rasų kapinėse netoli mūsų Bananavičiaus, tik pabrėžė, kad tai "maišytas lenkų, žydų ir lietuvių miestas"... Buvo

6 psl. • Tėviškės žiburiai • 1988. IX. 6 — Nr. 36 (2011)

skaudu tokio posakio klausytis... Retkarčiais ekrane buvo rodomas žemėlapis, aiškinant Lenkijos sienų pasikeitimus. Jame Vilnius paliktas "Wilno", nors visuose žemėlapiuose ir enciklopedijose yra vistiek rašoma "Vilnius", įskaitant ir tokį autoritetą kaip Enc. Britannica. Tik vieną vieningą kartą komentatoriaus liežuvis paklydo, ir išgirdau žodį "Vilnius"... Nebuvo niekur paminėtas Želigovskis, o pačioje pabaigoje Vilniaus jau žemėlapyje nebuvo, visą Lietuvą paliekant su tokiomis sienomis, kokios yra dabar, įskaitant ir dalį Vilniaus krašto. To kažkaip nepavyko ar nedrįso iškraipyti.

Panašiai buvo elgiamasi ir su ukrainiečiais.

"Tėviškės žiburių" aukotojai

\$100: Toronto lietuvių golfo klubas, B. Venslovas; \$50: V. Slotkus; \$28: B. Stončius; \$10: P. A. Raulinaitis, A. Suvaizdis; \$6: J. Manikauskas; \$5: V. Mačikūnas; \$3: V. Dovydaitis, K. Barmus, A. Garbaliuskas, I. Smieliauskienė.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

\$25: J. Dadurka, A. Dags, K. Balsevičius, S. Baras, L. Baltušis, J. Dags, A. Aukštikalnienė, J. Banylis, L. Mockus, J. Kalpokas, I. Verbyla, R. Staškevičius, I. Smieliauskienė, V. Kvedaras, A. Poškaitis, kun. V. Kriščiūnėvičius, I. Pakarna, B. Novickas, S. Ramanauskas, K. Slika, E. Saltenienė, J. Skučas, A. Zaranka, S. Stonkus, A. Suvaizdis, P. Vaičekauskas, M. Šniulis, B. Sapijonienė, A. Žemaitis, J. Zabulionis, J. Žadeikis, E. Ulbikas.

Garbės prenumeratą atsiuntė:

\$50: kun. dr. P. Ragažinskas, H. Gelaznikas; \$40: J. Krištolaitis; \$35: V. Dubinski; \$30: A. Lukoševičius, J. Gutauskas, E. Lenkauskas, A. Raulinaitis, J. Leiberis, K. Jurgelis, P. Butėnas, J. Jonaitis, J. Vaičiūnas, R. S.

Už dvejus metus rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$50: V. Slotkus,

Mes nuolat jieskome bendradarbiavimo su lenkais, vedame dialogus, pasikeičiame raštais, bet viešumoje, kaip kad masių stebimoje televizijoje, vis dar gyva Želigovskio dvasia. Kas pakels balsą? Kas oficialiai pareikalaus tokią skriaudą atitaisyti? O gal kas nors ir vėl pasipiktins, kad tokie dalykai buvo pastebėti ir mūsų spaudoje paminėti, kaip tai ne kartą yra įvykę, paminėjus kitų pastangomis pasiektus rezultatus.

Kelkime savo tautinę savigarbą ne savųjų tarpe, bet svetimųjų, ir reikalaukime sau pagarbos, gerai išnagrinėdami, ar mandagiai išties toje rankoje nėra durtuvo ir tuščiuose pažaduose — melo. Pasimokykime iš istorijos.

Tautos ryšiai su išeivija

Prof. Vytauto Skuodžio kalba, pasakyta VII-jame PLB seime Toronte

Jau beveik 10 mėnesių kai esu Vakarų pasaulyje, tačiau į viską tebežuriu Lietuvos akimis. Kalbu dabar čia į jus, o savo mintyse ir vaizduotėje vis dar tebeesu Lietuvoje. Aš pastoviai tebegyvenu jos dvasia, vaizdais ir jos mąstymu.

Man pačiam labai reikšminga, kad galėjau dalyvauti ką tik įvykusiame Pasaulio lietuvių IV kultūros kongrese, kad dabar galiu dalyvauti VII-jame PLB seime. Jie manę labai praturtino žiniomis. O svarbiausia — aš pirmą kartą pajutau Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje didelę jėgą.

Ir Kultūros kongrese ir šiame seime iškelta ir keliama labai daug svarbių problemų. Gražiai ir turiningą kultūros kongreso darbo ataskaitą išklauseme vakar. Tikriausiai kokia nors forma rytoj ar vėliau bus susumuotos ir visos tos problemos, kurios buvo iškeltos ir tebekeliamos šiame seime. Visa tai yra labai svarbu tolimesniame veikime, kuris tiesioginiu ar netiesioginiu būdu stiprina mūsų išeivijos egzistenciją, moralškai palaiko mūsų pavergtuosius tautiečius ir artina prie Lietuvos laisvės.

Kultūrinės veiklos svarba

Pavergtojoje Lietuvoje ir mūsų išeivijoje labai stiprią tautinę sąmonę ir patriotizmą kultūrinė veikla. Taigi, toji veikla yra pats rimčiausias pagrindas ir kovoje už Lietuvos laisvę. Tuo aš noriu pasakyti, jog mūsų tauta ir ten, ir čia pirmausia turi būti paruošta laisvės atgavimui. O tokiam paruošimui pagrindine priemone ir yra kultūrinė veikla. Tai labai gerai suprantama Lietuvoje ir tikrai dėl šios priežasties ten kultūrinis gyvenimas yra gyvas ir stiprus, nors sovietinė propaganda visą tai stengiasi aiškinti kaip "tarybinės santvarkos pranašumą" įrodymu. Kaip, iš tikrųjų, sovietinė santvarka "prisideda" prie lietuvių nacionalinės kultūros vystymo ir jos puoselėjimo, pvz. dailės srityje, tai parodė menotyrininkė Daiva Skuodytė, kurios pranešimas buvo perskaitytas Pasaulio lietuvių IV kultūros kongrese. Lietuvių tauta yra viena, todėl ir lietuvių kultūra gali būti tikrai viena. Ignoravimas kultūrinių ryšių su pavergtąja mūsų tautos dalimi vardan kažkokių negyvenimiškų principų, pavergtosios Lietuvos požiūriu yra nesupratimas jos poreikių.

Aš manau, kad Pasaulio lietuvių IV kultūros kongreso ir VII-jo PLB seimo darbai bus ilgai komentuojami įvairioje išeivijos spaudoje ir susirinkimuose, tačiau jeigu kas nors kongrese ir seime išsakytas mintis panaudos piktnaudžiavimui prieš Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, esu įsitikinęs,

jog pavergtojoje mūsų tautos dalyje nesuras sau šalininkų.

Ryšių stiprinimas

Buvau paprašytas šiame garbingame forume kalbėti tema: "Ko Lietuva laukia iš išeivijos lietuvių?" Šia tema aš turėjau kalbėti neseniai įvykusiame Amerikos lietuvių tautinės sąjungos dvidešimtajame sukaktuviniame seime Floridoje. Kadangi šios temos tezės buvo atspausdintos specialiam seimo leidinyje, aš nebekartojau to, kas jau buvo atspausdinta, o plačiau apsi stojau ties viena iš tų tezių, būtent: "Palaikyti ir stiprinti kuo glaudesnius ryšius su pavergtąja tauta ir išnaudoti visas galimybes tokiems ryšiams dar labiau sustiprinti". Tokiu būdu tai, apie ką aš kalbėjau Lietuvių tautinės sąjungos seime, buvo pateikta kaip tema "Pavergtosios Lietuvos ir lietuvių išeivijos prasmingi ryšiai". Tos kalbos čia aš nekartosiu. Prieš kalbant apie tai, ko gi Lietuva laukia iš išeivijos lietuvių, pateiksiu keletą įvadininių minčių, nukeliančių mus į mūsų išeivijos praeitį.

Pirmųjų išeivių įnašas

Jau nuo pirmųjų mūsų išeivių iš tėvynės laikų jų artimieji, giminės, buvę draugai ir pažįstami gaudytė gaudė kiekvieną žinutę, kad nors ką sužinoti: kaip jiems ten už tų jūrų-marių sekasi? Daugelis iš jų laukė ne vien tik žinių, bet ir paskolos tai didžiai kelionei sugrąžinimo, o taip pat iš anksto pažadėtios materialinės paramos. Ejo metai. Išaugusi ir sustiprėjusi lietuvių išeivija Amerikoje daug darė ir padarė, kad Lietuva atgautų laisvę ir vėl taptų nepriklausoma valstybe. Koks buvo aukštas jų tautinis sąmoningumas parodo kad ir tokie faktai.

Kada Rusijoje prasidėjo revoliucinis sąjūdis, Amerikos lietuviai po suvažiavimo Filadelfijoje 1906 metų vasario 22 d. parašė memorandumus ir pradėjo reikalauti Lietuvai laisvės.

JAV lietuvių veikla dar labiau pagyvėjo, kai vykstant I-jam pasauliniam karui, Pittsburghe 1917 m. sausio 10-11 d.d. įvykusiame Lietuvių tautos tarybos suvažiavime buvo paskelbta visiškos Lietuvos nepriklausomybės deklaracija. Ją gavo JAV prezidentas ir visų Europos valstybių ambasadoriai Vašingtone.

Tiktai po metų Vilniuje 1918 m. vasario mėn. 16 dieną buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktas, kurį parėmė JAV lietuviai 1918 m. kovo 13 d. įvykusiame Visuotiniame Lietuvos seime Niujorke. Tas seimas labai išpopuliarino Lietuvos vardą pasaulyje. Tada prezidentas Vilsonas paskyrė komisiją Lietuvos klausimui tirti.

Šią istorinę kroniką būtų galima tęsti ir tęsti, išvardinant visą tai, ką to meto Amerikos lietuviai padarė gero ir svarbaus Lietuvai, pateisindami jos lūkesčius. Pažymėtina jog tais laikais, kai lietuviai Amerikoje buvo skaičiuojami jau šimtais tūkstančių, inteligentų (pagal išsimokslinimą) skaičius jų tarpe nesiekė ir trijų šimtų. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, džiau-

gėsi Lietuvos gyventojai, džiaugėsi ir Amerikos lietuviai matydami, kad jų atkakli ir kryptinga veikla Lietuvos išlaisvinimo plotmėje buvo rezultatyvi. Tada dalis Amerikos lietuvių sugrįžo į laisvąją savo tėvynę. Jų dolerinės santaupos sudarė rimtą ekonominę pagrindą jaunai Lietuvos respublikai. Kiti, pasilikę jiems įprastoje aplinkoje, dosniai rėmė savo artimuosius, padėdami jiems prasigylenti. Jie ir toliau padėjo kuo galėjo atgimusiai ir laisvai Lietuvos valstybei. Kaip daugelis prisimename, Amerikos lietuvių vardas Lietuvoje visada buvo tariamas su pagarba ir dėkingumu.

Ko Lietuva laukia iš savo išeivijos

Istorija kartojasi. Vėl Lietuva to paties mūsų tautos priešo vergijoje. Jis pakeitė tikslą savo pavadinimą: iš Rusijos pasidarė TSRS. Jau beveik pusė amžiaus kai dar brutaliausnėmis ir tuo pačiu metu rafinuotesnėmis priemonėmis yra stiprinami vergijos pančiai ne vien tik fizine, bet ir dvasine prasme. Ir vėl jau beveik 50 metų pavergtas lietuvis su viltimi žiūri į savo laisvuosius brolius ir seseris, šį kartą plačiai išblaškytus po visą pasaulį — JAV, Kanadą, Pietų Ameriką, Europą, Australiją... kuriuos visus apjungia didžiulė ir labai svarbi organizacija, kurios vardas — Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Gyvenantys Lietuvoje yra įsitikinę, jog išeivijos lietuviai daro viską ką gali, kad priespauda Lietuvoje būtų švelnesnė ir kad Lietuva vėl atgautų laisvę ir nepriklausomybę.

Ko gi Lietuva dabar laukia iš savosios išeivijos? Norint atsakyti į šį klausimą toliau busiu labai lakoniškas. Tie Lietuvos norai mums visiems diktuoja sekančius uždavinius.

Yra būtina nedelsiant, aktyviai ir visokiais būdais reaguoti į visus Lietuvoje vykstančius įvykius ir reiškinius. Reikia be atvangos ir atkakliai veikti, kol bus pasiekti geidžiami rezultatai. Būtina daryti viską, kad apie tai, kas vyksta Lietuvoje, žinotų visas pasaulis.

Lietuvos klausimu daryti nuolatinį ir intensyvų poveikį savojo gyvenamojo krašto vyriausybės vadovams, kongresų ir parlamentų nariams, įvairių partijų vadovams, įtakingiems politikams, įvairioms visuomeninėms, religinėms, kultūrinėms ir mokslinėms organizacijoms ir visai pasaulinei opinijai.

Yra būtina visais būdais siekti, kad TSRS vyriausybė būtų priversta pripažinti negaliojančiu Hitlerio ir Stalino 1939 m. rugpjūčio mėn. 23 dienos slapta susitarimą dėl Baltijos kraštų ir Lenkijos pasidalinimo. Būtina kad tie, kurie paruošė ir sudarė šį grobuonišką susitarimą, būtų paskelbti karo nusikaltėliais, nes tik tai pasidalinimas ir sukėlė II-jį pasaulinį karą.

Reikia pastoviai stiprinti visų lietuvių, latvių ir estų esančių išeivijoje ryšius bendram atkakliam veikimui, kuris padėtų mūsų pavergtiems kraštams greičiau atgauti laisvę. (Bus daugiau)

"Laisvoji prekyba. Mes jai ruošiamės."

H. J. (Hank) Vander Laan, President, Trojan Technologies Inc., London, Ontario

"Mes pradėjom prieš 10 metų tik su dviem žmonėmis ir ta mintimi. Jau tada žinojome, kad mūsų pagrindinė rinka bus JAV-se.

Tokiems žmonėms kaip aš sakyčiau, kad jūs nepaprastai nustebsite, jei tik norėsite rizikuoti, nes jūs galite būti sėkmingais varžovais JAV-se, jei tinkamai pasiruošite ir rūpestingai darbuositės.

Laisvoji prekyba didele dalimi remiasi pasitikėjimu, kurį turi asmenys, prekybos įstaigos bei organizacijos. Manau, jei turėsime pasitikėjimo, būsime sėkmingi laisvojoje prekyboje."

Kanadiečiai ruošiasi laisvajai prekybai. Kanados valdžia yra pasiruošusi jiems padėti.

Apie laisvąją prekybą daugiau informacijų galima gauti skambinant nemokama telefono linija, 1-800-267-8527, arba rašant: External Affairs, DMTN, OTTAWA, ONTARIO K1A 0G2.

Hon. John C. Crosbie, Minister for International Trade
L'honorable John C. Crosbie, ministre du Commerce extérieur

External Affairs
Canada

Affaires extérieures
Canada

Canada

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Lietuvių skautų sąjungos vadovai-vės VII-toje tautinėje stovykloje. Iš k. brolijos vyr. skautininkas v.s. G. Deveikis, ASS pirm. v.s. fil. D. Eidukienė, s. kun. J. Pakalniškis, v.s. I. Kerelienė, s. vysk. P. Baltakis, OFM, tarybos pirmijos pirm. v.s. fil. P. Molis, seserijos vyr. skautininkė v.s. t.n. S. Gedgaudienė ir v.s. fil. K. Matonis Ntr. P. Mickaus

Septintoji tautinė skautų stovykla

Gausūs stovyklautojai, puiki aplinka, plačios apimties programa

Tenka džiaugtis, dažnai net stebėtis, kad ir po septynių dešimt metų su trumpa, nors ir tautai tragiška karo pertrauka, vis dar plevėsuoją skautiškos vėliavos vasaros stovyklose, vis veikia ir gyvuoja sąjungos vienetai, nenutrūkstanti tęsiasi organizacinis gyvenimas, judrus ir savotiškai patrauklus savo spalvingomis formomis, rimtomis idėjomis, kurioms visuomenės pritiriamas nuo seno žinomas.

Namų nuotaika

Skautų ir skautėlių gyvastinumas išeivijoje buvo dar kartą įrodytas Septintąja tautine stovykla, sutraukusia per aštuonis šimtus nuolatinių stovyklautojų, kurie dešimtį dienų gyveno po atviru Viešpaties dangumi, gėrėdamiesi nakties žvaigždynais, džiaugdamiesi gražiu oru, nors pradžioje dvidešimties minučių smarkoka audrelė, laimingai pasibaigusi, paliks visiems labiau įstrigusių prisiminimų. Šį kartą apsislota pirmijos parinktoje amerikiečių skautų stovyklavietėje "Seven Ranges Scout Reservation", Kensington, OH, apie 100 mylių į pietryčius nuo Klivlando. Įvairiais medžiais apaugusioje, kalvomis išbangutoje 900 akrų vietovėje rugpjūčio 14 d. išsidėstė iš visur suvažiuojant vienetai su savo pa-

lapinėmis, įrankiais ir vadovais. Akademikai viename kalnelyje, jaunos šeimos kitame, slėnyje stovyklos vadovybė, vėl kalne brolija, anapus ežero seserija, jūrų skautai, dar toliau vilkiukai. Įsikūrę, apsiutėrę, vartus pasistatę, pasipuodę visi rajonai jautėsi kaip namie. Taip — namai iki rugpjūčio 24 dienos!

Atidarymas, pamaldos, ir programa

Susitvarkius, stovykla iškilmingai atidaryta. Parade su dainomis žygiavo įvairių šakų ir spalvų margumynas. Šalia įprasto vaizdo šį kartą į akis krito akademikų gretos — stovyklavo jų čia apie 60. Po eisenos stovyklos viršininkas v.s. fil. Petras Molis įsakymu atidarė stovyklą ir palinkėjo visiems naudingo stovyklavimo. Nuleidus vėliavas prieblandoje vyko įspūdingos Mišios, atnašautos stovyklos kapeliono v.s. kun. J. Pakalniškio ir v.s. kun. A. Saulaičio, SJ. Seselė s. Ignė Marijošūtė tvarkė apeigas, kuriose specialiomis vėliavomis ir giesmėmis prisiminti Marijos metai ir melstasi, mintis jungiant su Lietuvoje dėl savo teisių kovojančiais sesėmis ir broliais.

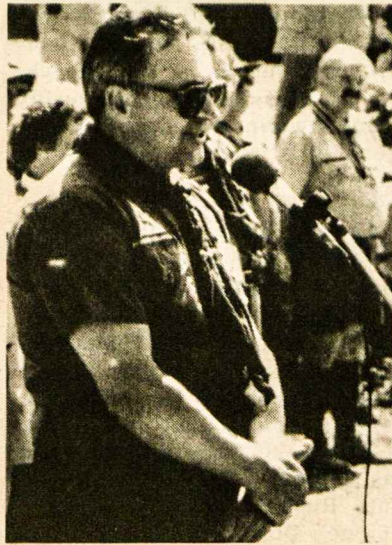
Programiniu atžvilgiu stovykla skirstėsi į kelias dalis

pagal skautiškus patyrimus, amžių ir šakas. Pvz. skautai akademikai turėjo visą eilę įdomių paskaitų, įskaitant ir dr. A. Statkevičių, praleidusį kelias dienas stovykloje. Seserijos ir brolijos pastovyklėse programa buvo einama specialiu dienų temomis, kaip Lietuvos diena, skautybės diena, tarptautinė, draugystės, jūrų skautų, akademikų, seserijos, kunigaikščių... Buvo taipgi ir atskirų rajonų dienos. Atlanto rajono dieną skautės apkabinėjo savo rajono vadovus gražiai padarytais banginiais. Ir įvairių kitų suvenyrų bei puošmenų stovykloje netrūko. Visa buvo skirstoma pagal programas ir reikalą, o v.s. Č. Kiliulio vadovaujama stovyklos krautuvėlė pardinėjo gausybę įvairenybių, skautiškų, stovyklinių, spausdintų, ženklų, rankdarbių ir kitų gaminių. Rūpindamasis Skautybės fondo augimą, Č. Kiliulis labai daug dirba, tiesiog tuo gyvena, stovyklautojų akys tapę pardavėju, sugebančiu viską parduoti.

Išsiskirianti pastovyklė

Skirtinga ir savo programa įdomiausia pastovyklė buvo jaunųjų šeimų "Mochutės pasaka", kur stovyklavo šeimos su savo atžalynu nuo 2 iki 5 metų amžiaus. Ant gretim kalne-

lio 60 akademikų-kių, vadovaujamų v.s. fil. Danutės Eidukienės, gali būti mažiesiems dabar dar nesuprantamas, bet įmanomas ir viliojantis tikslas tapti tokiais kaip šie kaimynai. Stovyklaujantis v.s. fil. Jonas Dainauskas čia buvo ryškiu pavyzdžiu, rodančiu plačią skautiškos šeimos apimtį. Seserijos "Mano Lietuva", vadovaujama v.s. t. n. Stefos Gedgaudienės, švietė išradimų susitvarkymu. Į akis krito gana daug jaunesnių vadovų, dirbančių su vienetais. Į jas žiūrint, sklaidosi abejonės apie tęstinumą. V.s. Gedimino Deveikio "Kunigaikščių šalis" skyrėsi nuo kitų pastovyklių savo įdomia pioniereja; aukštais bokštais, vartais ir kitomis įrangomis. Kunigaikščių puota su senovisko-omis vestuvėmis valgykloje, išdekoruotoje senovės vėliavomis, pagyveno programos tvarkaraštį. Pati mažiausia, skirtingos išvaizdos stovyklavietė su cementiniais šaligatviais, atskira prausykla ir pastogėmis posėdžiams, dienomis, galima sakyti, visada būdavo tuščia, nes čia buvo apgyvendinti centrinės vadovybės pareigūnai, išsiskirstę su darbais po visą stovyklavietę.

S. vyskupas P. BALTAKIS, OFM

Gausūs svečiai

Stovyklautojus pradžioje kiek vargino labai karštos dienos. Atsigaivinti ežerėlyje buvo tikras malonumas. Vėliau temperatūra sunormalėjo. Lietus, griautinis ir žaibai išvaikė karštąsias dienas, ir svečių savaitgalis rugp. 20-21 d.d. sutiktas darbingoje nuotaikoje. Buvo matyti gana daug iš visur suvažiuosusių svečių aplankyti stovyklaujančių skautų. Didysis dviaukštis šeštadienio lauzas su orkestru, dainom ir pasirodymais buvo sutraukęs gerą tūkstantinę dalyvių, ir laužavedžių skilčiai reikėjo smarkiai pasitempti, kad visas sklandžiai praeitų. Tą laužą uždegė amžiumi vyriausias stovyklautojas fil. J. Dainauskas. Sekmadienis pradėtas Mišiomis, kurias atnašavo ir pamokslą pasakė s. vysk. P. Baltakis, OFM, asistuojant v.s. kun. A. Saulaičiui, SJ, ir stovyklos dvasios vadovui s. kun. J. Pa-

kalniškiui. Po pamaldų buvo įspūdingas vėliavų pakelimas ir lietuviškos skautybės 70 metų sukakties paminėjimas. Pradėta vienetų atžygiavimu į vėliavų aikštę. Seserijos pastovyklė "Mano Lietuva" visus maloniai ir jautriai nuteikė, pasirodžiusi su šimtais trispalvių vėliavėlių, kurias eidamos skautės mosikavo. Orkestrui grojant lietuviškus maršus, šis trispalvių mirgėjimas buvo nematytas ir jaudinantis reginys, palikęs neužmirštamą įspūdį. Taipgi retesnis vaizdas buvo ir mižiniškos trispalvės nešimas. Stovyklautojų apsupta trispalvė pamazų slinko per vėliavų aikštę, tartum visa žemė būtų nusidžiūsi geltona, žalia ir raudona spalva. Ši vėliava paskirta Lietuvai, į kurią pirmiausia proga ji bus nuvežta. Po stovyklos viršininko trumpo, bet reikšmingo žodžio, po vyskupo sveikinimo, įsakymų skaitymo, apdovanojimų ir premijų įteikimo už geriausius rašinius užteko dar laiko stovyklautojams pabendrauti su svečiais, kurių dauguma pietavo stovyklos valgykloje, judriausioje stovyklos vietoje kasdien.

Jaunųjų įsijungimas

Po iškilmingo svečių savaitgalio ir sukakties minėjimo buvo tęsiama stovyklinė programa atskirose pastovyklėse. Visus jungė laužai, vakaronės, lankymai. Mezgėsi pažintys, skleidėsi atvirumas. Nuotalkos, žinutės, nuotykių ir prasmų, iliustruoti piešiniais ir stovykloje gaminamomis v.s. senj. Pauliaus Mickaus nuotraukomis, sveikinimai ir kitos nuotrupos buvo ofsetu spausdinama laikraštelyje "Žvilgsnis", kurio išėjo penki numeriai, redaguoti "Apuokų" skilties. Šiame darbe jaunesniųjų įsijungimas buvo labai ryškus, ypač energingai ir gambiai reiškėsi ps. fil. Ramona Steponavičiūtė iš Čikagos.

Sukakties proga taipgi išleistas 120 psl. gausiai iliustruotas informacinis leidinėlis "Lietuviškoji skautija" su trumpa santrauka anglų kalba. Ji paruošė čikagiškiai A. Na-

Skautiškas jaunimas VII-toj tautinėj stovykloj

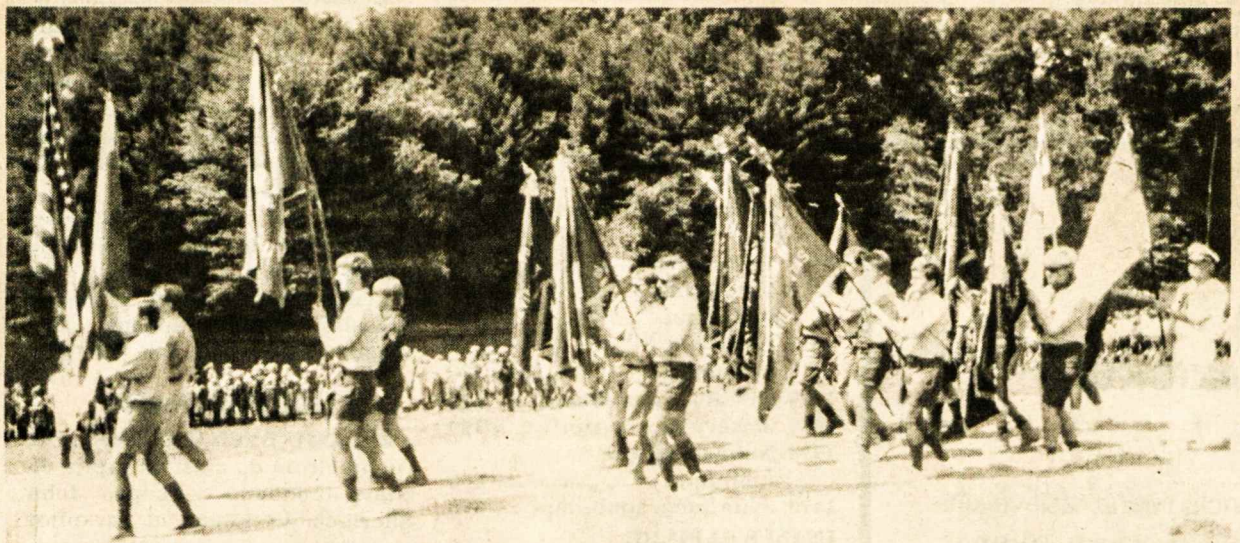
Nuotr. P. Mickaus

mikienė ir J. Toliušis. O seselė s. Ignė paruošė ir Marijos seserys išleido 36 psl. religinę knygėlę skautams "Diev's yr' čia".

"Juodojo kaspino dienos" minėjimas

Skautybės fondo loterijos laimikių traukimas įvyko rugp. 21 d. tuoj po fondo rėmėjų suvažiavimo, kuriame pasiūlyta stiprėjančių fondų, nuosimčiais remiančių skautišką veiklą, ypač kursų ir Europos bei Pietų Amerikos rajonus. Vieno bendro laužo metu buvo prisiminta ir "Skautų aidas" 65 m. sukaktis. G. Peniko filmas, kas vakarą rodomas, buvo didelis susidomėjimas. Matėme Lietuvą, dabartines demonstracijas, jubilieines stovyklas. Vakariniai ir ankstyvo ryto įžodžiai atvedė naujus būrelius jaunimo ir skautų eiles, o specialiais susimastytais aiškintais idėjinis kelias. Kadangi stovykla pavadinta "Lietuvos" vardu, įvairiom formom ir skautiškais metodais stiprintas tautinis sąmoningumas. Šūkis "Mano Lietuva, tu man brangi, tu man sava, mano Lietuva" buvo tarsi vedamoji mintis per visą sto-

vyklavimo laiką. Reikia tikėtis, kad ji neišblės, bet dar daugiau stiprės ir augs iki pilno sąmoningumo gyventi lietuviu ir dirbti Lietuvai. Tos minties užsklanda paskutinį stovyklos vakarą prieš laužą tapo "Juodojo kaspino dienos" minėjimu. Jaunimas, vadovaujamas sk. v. R. Čuplinsko suorganizavo minėjimą. Miško broliams įnešus trispalvę ir sesėms didelį vainiką su 49 žvakutėmis, sugiedotas Tautos himnas. Po trumpų paaikškinimų ir skaitymų uždegto visos žvakutės po vieną iš eilės, prisimenant visus tragiškuosius tautai metus ir žmones. "Leiskit į tėvynę" — gana jautriai suskambėjo, o vainiką išnešant į ežerą, "Lietuva brangi" užbaigė 40 minučių trukusį patriotinį susikaupimą. Lietuvos kiek trūkdė programa, bet visas įvykdyta, nors kiek susiaurintai — paskutinis laužas buvo perkeltas į salę. Stovykla uždaryta rugp. 24 d. rytą. Stovyklautojai traukė į savo gyvenamuosius kraštus — JAV miestus, Kanadą, Vokietiją, Angliją, Australiją, Argentina, Braziliją... ištare "iki paskutinio" po penkerių metų kur nors jubiliejinę stovyklą. Č.S.

Dalis vėliavų parade VII-toj tautinėj stovykloj

Nuotr. P. Mickaus

Tremtinių stovykloje

Feljetoniškas nutikimas DALILA MACKIALIENĖ

Tarp sugriautų kareivinių pastatų skubėjo žmonės. Vieni — apsilvilkę šiltais puspalciais, nes lapkritis jau buvo įpusėjęs, kiti — vos švarką užsimeję ant pečių. Buvo ir tokių, kurie, nepaisydami stipraus vėjo, panarinę galvas, ėjo vienmarškiniai. Jų atlapas krūtines siurenos vėjas. Vėjo gūsiui sukosi tarp žmonių ir kareivinių pastatų, svaigdydami parudavusius klevo lapus ir tarpdurius ir patvorių. Lapai glaudėsi vienas prie kito, lyg įjėskodami šilumos, o švilpiančio vėjo sukurs jau lėkė kitu gatvės pakraščiu ir ten, sugalvęs sudžiūvusių lapų šūsnį, teškė praeviams į veidus.

Buvo dar ankstokas rytas, bet stovyklinis gyvenimas jau buvo pradėjęs naują dieną: moterys džiaustė ant ištiestų virvių papildėjusius skalbinius, o vyrai rikiaavo į eilę prie virtuvės pastato, gauti keleto samčių karšto viralo, vadinamo kava. Jų rankose lingavo kibirėliai, padaryti iš amerikietiško konservų skardinio, kur, vietoj rankenėlių, po pradurtas skylės buvo prikištas virvagalis ar vielos gabalas. O ir kava buvo tik parudintais degintais grūdais ir cikorija vanduo.

To šilto, rudo skysčio iš bendro katilo pylėsi rytmečio vėsos virpinami stovyklos gyventojai.

Stovyklietis, prisipildęs atsinėstą indą, skubėjo į savo pastogę, kad dar karštą parsineštų pusryčiams. Stovyklos gyventojai jau seniai užmiršo išsivežtų rūkytų lašinių skonį ir tenkinosi baltos "vatinės" duonos riekele, užsiptelę pamidorų padažu. Vaikams užtepdavo labai ploną sluoksnį uogienės. Pietums laukė tik pora samčių skystos sriubos, visų vadinamos "rogenzupe". Daugiau valgyti nebuvo nieko. Vieninteliai į maistą neiškeisti drabužiai kabojo ant nugaros.

Viename bombų apgriautame kareivinių kambaryje gyveno Klausūčių šeima: tėvas Agolinaras, visų

šaukiamas Apalys, žmona Michalina, vyro vadinama Mikase ir jų penkerių metų sūnus Vaidutis. Tą rytą visi trys susėdė ant lovų pusryčiavo. Vidury ant pastatyto aptriušusio lagamino stovėjo kibirėlis su kava, pora duonos riekių, šiek tiek pamidorų padažo moliniame indelyje ir stiklinaitė su trupučiu marmelado Vidučiu. Kambary visi gyventojai kalbėjo pakuždomis, gerbdami vienas kito privatumą ir poilsį, nes čia talpinosi keturios šeimos, kiekviena su vienu ar dviem vaikais, ir panelė Elvyra.

Elvyra turėjo gražų, gerokai pralavinatą balsą. Ji buvo lankiusi konservatoriajū. Stovykloje dainuodavo solo, jei dirigentas prašydavo. Taip pat ji dainavo ir chore. Ji buvo geriausias sopranas. Dainavimas buvo jos visą gyvenimą — ji daugiau nieku nesirūpino ir nesidomėjo.

Michalina Klausutienė irgi dainavo chore. Jos balsas prilygo Elvyros balsui, tik šioji dainavo gražių sodriu altu. Jos viena į kitą pašnairuodavo, bet didesnių incidentų neįvyko. Elvyrai visi pataikavo ir stengėsi jai visokiems būdais padėti ir jos vėlyvus išėjimus "pas drauge mokytis siuvinėti" priėmė nuosirdžiai ir niekas nesirūpino, ką Elvyra per dienas veikė savo paklodėmis atitvertame kampe lyje visai prie lango. Elvyrai priklausė tik viena lango pusė. Kita pusė teikė šviesą likusiai kambario daliai.

Kitoje kambario pusėje buvo susispaudusi Klausūčių šeima. Tarp dvejų lovų buvo mažas tarpelis, kur ant padėto čiužinio miegodavo vaikas. Vietos, skirtos trimis žmonėms, buvo tiek mažai, ir ir pelė neišsėitė. Toliau nuo abiejų langų, link durų, tarp sukabinėtų paklodžių talpinosi kitos trys šeimos.

Vieną rytą, net nepasibeldęs, į kambarį įlėkė bloko seniūnas, kurį, dėl jo žvangiančio juoko, visi vadino "Žirgu", ir vienu atsikvėpimu išdrožė:

— Tai žinote, meldžiamieji, šiandien istorinė diena! Kelkitės! Kelkitės!

Nešukuotos galvos prasikišo pro paklodines sienas su pirštu ant lūpų:

— Tss... tss... nešukauk gi, tegu tave galas! Elvyra dar miega. Pribudinsi, tai bus visiems bėdos. Sakys neišsimiegojo ir balsas neskamba. O čia koncertas ant nosies!

— Dabar visai nesvarbu, ar kas miega, ar ne. Sakau, šiandien istorinė diena: amerikiečiai nori mūsų moterų! Prašė bent penkiolika atsiųsti į vyriausią būstinę. Esą reikia išsiaiškinti apie komunistų užgrobtą mūsų kraštą ir nuturti, ką reikia daryti, kad galėtume grįžti namo. Suprantate?

Kambaryje užviešpatavo tylą. Po paklodinių sienų plyšius liko iškišti pražiotos burnos. Elvyra pradėjo rytmetinę mankštą savo balso: a-a-a-a, e-e-e-e, i-i-i-i, ū-ū-ū-ū... "Žirgas", sujudintas gražiai skambančio Elvyros balso, beveik po ašaros ištare:

— Taigi, už valandos šaukiamas visų stovyklos gyventojų pasitarimas. Čia, vyručiai, ne juokai! Turėsime nuturti, kokių būdų reikės išrinkti gražiausias, protingiausias moteris, kurios sugebėtų išaiškinti, ką komunistai padarė mūsų kraštui ir ko jie siekia. Turime išrinkti geriausias iš geriausių! Metė dar iš bolševikinių metų užsilikusių posakių. Aiškiai matėsi, kad jis norėjo kuo ilgiausiai klausytis Elvyros balso, bet, neturėdamas ko daugiau sakyti, "Žirgas", suplevėsavęs skverniais, išėjo. Ma-a-a, mi-i-i, mo-o-o, mū-ū-ū — virpėjo Elvyros balsas, ir virpėdami krito už lango paskutiniai kaštonų lapai...

Neužilgo "Žirgo" balsas jau girdėjosi gretimame kambaryje:

— Tikras istorinis šauklys, — užtvirtino Klausutis žmonai. — Kad tik tinkamas išrinkti. O tai pasius kokias ten melžėjas, tai jos tik žiūrės, kad sau koki amerikona prisiviliotų. Kas joms ta Lietuva, — ir pašnibždoms dar pridėjo, — man rodos, tu, Mikase, galėtum kandidatuoti. Tu jau ir angliškai kelis sakinius sudedi. Matai, kad komunistams išvykti iš mūsų krašto reikia gerų kovotojų. Man rodos, tu geriausiai tiktum. Tik ar išrinks? Va, čia žmogus ir atsimuš! į sieną. Bet reikėtų visais būdais mėginti, nes tikriausiai vykstančios moterys bus gerai

atlygintos ar maistu, ar cigaretėmis.

— Jei jau mane išrinks, neatsisakysiu, bet pati siūlytis neisiu, — kietai atsakė Klausutienė ir pradėjo tepti ruožą ant skruostų.

— Apsivilk tą pilką suknelę. Jos kaklas aukštai užsegas, tai geriau išryškina veido bruožus, — visai patylykai kuždėjo Apalys. — Tik neapsikrauk per daug ant antakių. Per juos paskui žmogaus nesimato, — kuo rimčiausiai mokė žmoną Klausutis.

Iš kitos pertvaros atsiliepė Kisieliene:

— Na, sakykite, ar ne pasaulio galas? Amerikiečiai nori mūsų moterų! Ameriką atrado! Ar jiems dar negana visokių vokitų ir kitų ten? Kas vakarą išvažiuoja pilnas sunkvežimis ir grįžta tik paryčiais. Pusgyvės. Kaip išgręžtos mazgotės. Paskui per dieną miega. O vakare vėl važiuoja. Aš kas vakarą už tvoros atsitūpęs stebiu, kokios ten važiuoja. Iš lietuvių važiuoja tik dvi. Į šokus! Mes žinom, kaip tie šokiai vadinasi. Tokias tik akmenimis užmušti! — Net kvapo neatgaudama draskėsi Kisieliene, prakišusi galvą per praskirtas paklodes. Bet staiga jos suvelta galva dingo už paklodžių. Greičiausiai jos vyras ją atitraukė ir, ranka užspaudęs burną, privertė tylėti. Be prievaros Kisieliene nebūtų taip greitai nutilus.

Už pertvarų jautėsi subruzdymas ir snibždesiai. Vienas po kito lindo iš ten gyventojai ir, nieko nesakę, vilkdami kojas, stūmėsi durų link, įsakydami vaikams niekur iš namų neišėiti, klausyti tetos Rozalijos, kuri saugodavo paliktus vaikus.

Moterys, šventadieniškai pasipuošusios, viltingai nusiteikusios vyrų buvo praleidžiamos eiti pirmą. "O galgi moterys ir padarys ką nors", — mintis, kaip svajonė, maišėsi po kiekvieno kepurę, nes stovyklinis gyvenimas buvo visiems įkryjęs, kaip užveržta apykaklė. Visi laukė pasikeitimo gerojo pusėn.

Pilna salė prigūžėjo stovyklos gyventojų. Žmonės spietėsi būrelių salės pakraščiuose, kampuose ir vidury. Šėsti nebuvo kur — salė buvo pritaikyta tik sportui, bet, reikalui esant, būdavo sustatomi kėdės ar suolai.

(Bus daugiau)

"Judojo kaspino dienos" demonstracija rugpjūčio 23 d. Toronte, susilaukusi 400 dalyvių Nuotr. St. Dabkaus

Lenkų autoriai apie Lietuvos krikščionybę

Ryšium su Lietuvos krikšto 600 metų sukaktimi Varšuvoje leidžiamas mėnesinis žurnalas "Chrzescijanin w swiecie" ("Krikščionis pasaulyje") paskyrė visą 1987 m. gruodžio mėn. laidą Lietuvai. Žurnalo redakcija įžangoje rašo, kad, nežiūrint 500 metų bendros istorijos, šiuo metu tarp lietuvių ir lenkų atsirado "mūro siena". Šio šimtmečio konfliktai nustelbė šimtmečių bendradarbiavimo atmintį. Redakcija norėtų, kad žurnalo straipsniai pramuštų šioje "mūro sienoje" plyšį, pro kurį lenkai galėtų geriau pažinti savo kaimynus lietuvius.

Straipsnių autoriai patys save cenzūruoja, vengdami parašyti ką nors tokio, kas galėtų nepatikti "vyresniam broliui". Valdiškas cenzorius nepraleido tik A. Sitariski pastabų apie dabartinę nenormalią Vilniaus arkivyskupijos padėtį. Straipsniuose paskelbti faktai yra lietuviams žinomi, tačiau įdomios yra straipsnių autorių pažiūros, nuomonės ir išvados.

Rašydamas apie Mindaugo krikštą Lech J. Koscielak cituoja įvairius šaltinius ir kitų istorikų nuomones. Jo paties išvada yra tokia: "Kalbant apie Lietuvos krikščionybės epizodą trylikto amžiaus viduryje, sunku yra atsispirti tam tikroms mintims. Aukštesnių Lietuvos visuomenės sluoksnių krikšto priėmimas ir tuo pačiu metu Mindaugo karališko vainiko gavimas buvo neabejotinas, bent pirmoje fazėje, pirmosios Lietuvos monarchijos kūrimosi veiksnys. Nors krikščionybės eiga buvo sutrūkdyta ir turėjo tik laikiną pobūdį, tačiau valstybės organizacija Lietuvoje tapo neginčijamu faktu. Panašios to meto prūsų ir jotvingių papangos nebuvo sėkmingos. Prisiijungimas prie krikščioniškojo pasaulio buvo teigiamas reiškinys. Apie tai lietuviai įsitikinę antrą kartą XIV a. pabaigoje".

Straipsnio "Lietuvos Katalikų Bendrijos XIII-XVI amžių istorija" autorius Tadeusz Wasilewski stengiasi iškelti lenkų dvasiškijos vaidmenį misijų darbe Lietuvoje: pirmasis Lietuvos vyskupas buvo lenkas — dominikonas, pirmieji didžiojo Lietuvos kunigaikščio pranciškonai buvo lenkai ir naudojo savo misijoje lenkų kalbą, lenkų belaisvių palikuonys buvo pirmaisiais misionieriais Lietuvoje, 1387 m. Lietuvą krikštijo lenkai dvasiškai, 1388 m. Vilniaus vyskupijos kapituloje buvo vien lenkai ir t.t. Autorius rašo, kad lietuviai dažnai mokėjo to meto rusų kalbą ir todėl suprato lenkiškai. Be to, Gedimino Lietuvoje lenkų buvo daug. Lietuvoje yra 12 vietovių, kurių pavadinimai yra kilę iš žodžio lenkas, pvz. lenkaičiai arba lenkeliai. Straipsnio autorius rašo: "Lenkų dvasiškija nematė reikalo naudoti lietuvių kalbą, nes ir patys lietuviai nematė reikalo įvesti savo kalbą į Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos įstatigas". Tai buvo klaidos, kurias vėliau teko atitaisyti. Autorius rašo: "Palikta liaudis, ypač Žemaitijoje, kur rusų kalba buvo mažiau žinoma negu Lietuvoje, kartais grįždavo į pagonybę. (...) Tikslai XVI a. viduryje, bijodama reformacijos katalikų dvasiškija Lietu-

voje ir Žemaitijoje prisiminė apie būtinybę skleisti katalikiško tikėjimo pagrindus liaudies kalba".

Andrzej Chodkiewicz straipsnyje apie Lietuvos Katalikų Bendriją XVI-XVII a. rašo, kad, kai paskutinisys gedominais Zigmantas Augustas perleido Ukrainą administruoti Lenkijai, Lietuvos kunigaikštystės ribose liko dalis Lucko vyskupijos, Vilniaus ir Žemaičių (Medininkų) vyskupijos. Dvi pastarosios priklausė Gniezno arkivyskupijai. Žemaičių vyskupijai priklausė visa Žemaitija ir dalis Trakų vaivadijos. Vilniaus diecezija buvo lietuviškai-gudiška. 1772 m. pagal lenkų istoriką Wielhorski siena tarp tų dviejų tautybių buvo panaši į sieną, kuri buvo nustatyta pagal Lietuvos — Sov. Sąjungos 1920 m. sutartį. Gudiškoje dalyje vyravo ortodoksai. Po 1596 m. jie palaipsniui tapdavo unitais.

Protestantų veiklos dėka paašėjo, kad dvasiškias yra labai svarbu mokėti lietuvių kalbą. Tai pastebėjo ir Apaštališkojo Sosto prelatas Comuleus, kuris 1595-1597 metais vizitavo Vilniaus dieceziją. Į įsteigtą diecezinę kunigų seminariją buvo priimami kandidatai, kurie mokėjo lietuviškai. Didikai steigdami parapijas, dokumentuose pabrėždavo, kad jose būtų įvesta lietuvių kalba. Pz. parapijinėje Vilniaus Šv. Jono šventovėje pagal Jogailos įsakymą buvo sakomi tik lietuviški pamokslai visą šimtą metų. Vėliau, šalia lenkiškų lietuviški pamokslai buvo sakomi ligi 1737 m. Paskutinį pamokslą lietuvių kalba 1794 m. pasakė Prienų klebonas, vėliau Vyrų vyskupas, kun. M. Karpavičius. Lietuviški pamokslai, kuriais garsėjo kun. Lipniūnas, buvo šioje šventovėje atgaivinti 1939 m.

A. Chodkiewicz pabrėžia, kad nuo XVII a. lietuviai garsėjo pamaldumu. Vilniaus ir Žemaičių Kalvarijos Dievo Motinos paveikslų vainikavimai, šv. Kazimiero kanonizacija ir šv. Juozapo Kuncevičiaus beatifikacija sutrukdavo didžiules minias maldininkų.

Kun. Boleslaw Micewski, CR, rašo apie Vilniaus vyskupų nusistatymą tautiniu klausimu carinės okupacijos metu. Straipsnio autorius skirsto Vilniaus vyskopus į palankius carinei valdžiai ir į kovotojus dėl katalikybės ir tuo pačiu dėl lenkiškumo. Pz. apie vysk. Zveravičių jis rašo, kad pastarasis vizituodamas dieceziją "sėkmingai gynė katalikybę ir lenkiškumą". Giriamas yra taip pat vysk. Michalkevičius už tai, kad prašė kaiserį prijungti Vilnių prie Lenkijos. Kan. Kukta yra laikomas separatistu ir vokiečių kolaborantu. Apie vysk. Jurgį Matulaitį kun. Micewski rašo, kad, atvirksčiai negu vysk. Michalkevičius, jis globojo gudus ir lietuvius, tačiau jo valdymo metu okupacija jau buvo pasibaigusi (tik lenkams, J.B.). Iki to laiko lenkai, lietuviai ir gudai, autoriaus manymu, solidariai ir su pasiaukojimu kovojo dėl Žečpospolitos nepriklausomybės. Kun. Micewski, kaip ir Rytų Lietuvos "tuteišai", neskiria katalikybės nuo lenkiškumo.

Visai kitaip negu kun. Mi-

cewski rašo punskietis Bronislovas Makauskas. Straipsnyje "Iš Lietuvos Bažnyčios istorijos 1918-1944" jis žvelgia į to meto Katalikų Bendrijos padėtį Lietuvoje pro lietuviškus akinius. Makauskas nevengia pasakyti, kad lenkų administracija ištrėmė kan. J. Kukta ir vysk. A. Karosą. Jis taip pat pabrėžia, kad arkiv. Jalbzykovskis neįieškojo lenkų "modus vivendi" su lietuviais, bet buvo konfliktų iniciatorius.

Makauskas plačiai aprašo Lietuvos bažnytinės provincijos kūrimosi istoriją, katalikų organizacijas ir spaudą nepriklausomoje Lietuvoje. Dėl suprantamų priežasčių autorius mažai rašo apie Kat. Bendrijos padėtį 1940-1941 m. sovietų okupacijoje, tačiau vokiečių 1941-1944 okupacijos metai yra plačiai paliesti. Jautriu lietuvių-žydų santykių klausimu Makauskas rašo:

"Pirmasis skaudus reikalas, dėl kurio Lietuvos episkopatas kreipėsi į vokiečius, buvo prieš Lietuvos žydus nukreiptų įstatymų problema. Vyskupai ir generalinis vikaras prel. prof. K. Šaulys parašė tuo reikalu raštą, kaip dabar žinome, naiviai tikėjo jo sėkmingumu. Ginant žydus kaip lojalius Lietuvos piliečius buvo duodami šviesių Lietuvos istorijoje asmenybių pavyzdžiai, kaip brolių Elkes, Farfunkelio, rabino Sniego, vyriausio rabino Šapiro ir jo sūnaus profesoriaus ir daug kitų Lietuvai nusipelnusių asmenų. Prel. Šaulys daug kartų stengėsi lankydamsis įvairiose okupacinėse įstaigose palengvinti žydų likimą. Kaip žinome, šiuo būdu pavyko išgelbėti tik vienetus. Tačiau negalima nepaminėti, kad lietuvių tarpe atsirado pavieniai asmenys, kurie savo rankas ir sąžinę sutersė žydų krauju. Bet taip pat reikia pastebėti, kad beveik visi vienuolynai ir klebonijos buvo individualaus žydų gelbėjimo punktai".

Zenon Krajewski rašo apie 1927 m. Lietuvos konkordatą. Arkiv. Jurgis Matulaitis suda-

(Nukeltą į 11-tą psl.)

Šeštoji šeimų stovykla "Kretingoje"

Privažiavo pilna aikštė automobilių į šestąją šeimų stovyklą "Kretingoje", Wasagoje. Tai lietuvių pranciškonų nuosavybė smėlėtame pušyne, valandos su puse kelio į šiaurę nuo Toronto.

Kaip ir praėjusiais metais, stovykla buvo pilnutėlė. Atvažiuo maždaug trečdalis šeimų iš JAV: Čikagos, Bostono, Detroito, Niujorko, Filadelfijos, Klivlando ir kitų vietų. Visos kitos šeimos iš Hamiltono, Montreolio, Oakvilės ir, aišku, daugiausia iš Toronto. Viso dalyvavo 36 šeimos. Vaikų buvo 80, pasidalinusių į keturias grupes, nuo 2 iki 13 metų.

Stovyklą šiais metais organizavo naujas komitetas, susidedantis iš hamiltoniškų Vaidoto ir Žibutės Vaičiūnų, kurie tvarkė programą; torontiškų Mariaus ir Rūtos Rusinų, kurie tvarkė virtuvę, šeimininkų bei studentų darbininkų reikalus ir Jurgio ir Dailos Valaičių, kurie rūpinosi registracija bei administracija. Ši šeimų trijųdešimties šeimos stovykla yra Toronto Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcijos globoje, nors stovyklos organizavimo komitetas veikia gana savarankiškai.

Sumanymas suruošti stovyklą kilo prieš 6 metus jaunų šeimų sekcijos posėdyje, kai buvo svarstomi jaunų šeimų reikalai ir įieškomi būdai suburti atostogoms lietuviškas šeimas, turinčias mažamečius vaikus. Stovyklos organizavimu per praėjusius 5 metus rūpinosi Gabija Petrauskienė, šios stovyklos idėjos pradininkė.

Šių metų stovykla pasižymėjo dideliu stovyklaujančių tėvų prisidėjimu programos vykdyme. Su keturiomis vaikų grupėmis pagal amžių mokindami dainuoti, užimdami juos sportu, žaidimais, darbais ir pasakų sekimu, darbo visi šie asmenys: Regina Giniotienė, Nijolė Benotienė, Irena Petrauskienė, Lana Nolan, Antanas Giniotis, Janė Kriščiūnienė, Rūta Rusinienė, Nijolė Simona- vičienė, Donata Puterienė, Dana Yaeger, Rimas Smalenskis iš Toronto; Loretta Viola, Jayne Kulikauskienė, Rūta Valaitienė iš Oakvilės; Žibutė Vaičiūnienė, Vaidotas Vaičiūnas iš Hamiltono; Lilė Gedvilienė, Lidija Dragūnienė iš Montreolio; Viktorija Moss iš Detroito, Jūratė Stirbienė iš Filadelfijos, Tomas Petroliūnas, Gintaras Aukštuolis, Šarūnas Valiulis iš Čikagos.

Kasdieną popietę buvo palikta laisvam poilsavimui, migdant mažuosius ar besitaškant Georgian Bay ežero smėlėtose pakrantėse, įieškant atgaivos nuo begalo karštos saulės.

*Širdis kuri tavęs verkia,
Lydėjusi per skausmo naktis,
Des į Viešpaties Dievo rankas,
Vėl su tavim susitikti, viltis.*

**A+
JURGIUI KAZICKUI**

mirus,

žmoną ELZBIETĄ, išgyvenančią liūdną atsiveikini-
mą su vyru, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Alfonas ir Albina Keličiai

Stovyklos komendantai buvo Dalia Armstrong iš Londono, Ont. ir Saulius Dragūnas iš Montrelio. Jiedu puikiai kooperuodami atliko pavyzdinai savo pareigas.

Po vakarienės, nors saulė vis dar karštai šildė, rinkdavomės vakarinei programai. Pirmojo vakaro susipažinimą pravedė Vaidotas Vaičiūnas. Sekmadienio juokų laužą taipgi pravedė Vaidotas, padedant Gintarui Aukštuoliui. Pirmadienį Dalia Armstrong pravedė stovyklos šeimų olimpiadą, kurioje varžėsi keturios komandos: klubai, padai, žarnos ir bambos. Antradienį pasakų laužas pravedė Krūkonių iš Bostono. Trečiadienį kas norėjo, galėjo išvykti iš stovyklos, pvz. aplankyti Kanados šventovę Midlande, mėlynų pasirinkti arba landžioti po leduotas uolas Mėlynuose kalnuose. Vakare — pasimaudymas ir žuvėdrų maitinimas prie ežero. Ketvirtadienį visus sudomino lėlių teatras. Buvo pavaizduotos dvi pasakos. Lėlių teatrą paruošė, atvežė ir pravedė Viktė Moss. Penktadienį — paskutinis laužas, kurį pravedė Gedmintų iš Niujorko valstijos ir Armstrongų iš Londono, Ont. vyriausieji vaikai su tėvų pagalba. Paskutiniame lauže sumaniai pasirodė įvairios šeimos bei vaikaičiai pradžindami dalyvius savo išmoktomis dainelėmis.

Vienas vakaras buvo skirtas tėvų rimtesniam pokalbiui, kurį suorganizavo Dalia Armstrong ir pravedė Rimas Petrauskas, neuropsichologas iš Toronto, apie vaikų identiteto formavimui reikalingus kertonius pamatus. Vyko įdomios ir gyvos diskusijos. Kitas vakaras buvo skirtas tėvų bendram pasilinksminimui. Tai žodžių ir piešimo žaidimas, kurį paruošė Gintaras ir Daina Aukštuoliai. Prie stalų susėdę tėvai buvo suskirstyti į komandas. Laimėjo — daugiausia iš piešinio atspėjusi lietuviško žodžio reikšmę komanda.

Kaip ir praeitais metais, taip ir šiais prie papildymo vyko smėlio skulptūrų konkursas, kurį suorganizavo Rūta Valaitienė ir Dana Yaeger. Visi laimėjo atžymėjimus — kibirėlius su kastuvėliais.

Taip prabėgo dar viena puikiai praleista šeimų stovykla Wasagoje. Ne vienas apgailestavo, kad stovykla tokia trumpa. Vaikai bei tėvai tik spėjo apsiprasti ir jau laikas važiuoti namo. Yra tikras paskatinimas kitais metais vėl organizuoti stovyklą, tik gal ilgesnė. GP

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKOS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Aukokime Lietuvių kultūros muziejaus statybai

Anapilio sodyboje, Mississaugoje, jau pradėtas statyti **Kanados Lietuvių kultūros muziejus**. Statyba kainuos daugiau kaip 1 milijoną dolerių. Vien paties muziejaus patalpų kaina sieks \$500,000. Šiam tikslui dabar Kanados Lietuvių Bendruomenė telkia lėšas. Kreipiamės į jus, prašydami šį svarbų reikalą paremti kiek galint didesne auka. Aukas siųsti ir čekius rašyti šiuo vardu bei adresu:

KL BENDRUOMENĖ — MUZIEJUS,
1011 College Street, Toronto,
Ontario M6M 1A8, Canada

Už aukas, nemažesnes kaip \$20.00, bus išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių. Paaukoję \$1,000.00 ar daugiau bus įrašomi muziejaus rėmėjų lentoje, o paaukoję \$5,000.00 — muziejaus mecenatų lentoje.

Muziejaus paskirtis — mūsų tautiečių pergyvenimus bei atsiminimus primenančių užrašų, nuotraukų, dokumentų ir kitokių tremtį bei išeiviją nušviečiančių kūrybos ir meno rinkinių priežiūra. Ne visi jaunosios kartos nariai savo tėvų palikimą moka vertinti, ne visi ateityje turės ir tinkamas sąlygas tokios medžiagos priežiūrai. Šis muziejus bus ateities istorikams ir visiems savo senelių ir prosenelių praeitimi besidomintiems asmenims aiški tokios medžiagos vieta.

Kanados lietuvių kultūros muziejaus lėšoms telkti komitetas

KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUI

paremti siūnciu \$

Vardas, pavardė

Adresas

Parašas

Kanados lietuvių fondas

NAUJI NARIAI:

1457. Bilevičių Vinco ir Sofijos atminimui \$ 450
1458. Gaivelienė Mėta 100
1459. Danyus Danutė 100
1460. Josiukas A. dr. 100
1461. Lietuvių žurnalistų sąjunga 100
1462. Puvaskienė Elena 100
1463. Mališka Paulius kun. 200
1464. Dalinda L. 1000
1465. Pacevičiūtės-Sakalauskienės Jadvygos atminimui 200
1466. Gudas Juozas ir Elena 100
1467. Mockutė Lina 100
1468. Mubulienė Monika 100
1469. Bekeris Paulius 100
1470. Balsienė Lydia 100
1471. St. Catherine's Taut. Šokių Grupė "Nemunas" 200
1472. Janulaitienės K. atminimui 100
1473. Krikščionas Alfonsas 100
1474. Parešienės Marijos atminimui 100
1475. Lukošiaus Petro atminimui 230
1476. Inkrato J. atminimui 112
1477. Macevičiūtė Marija 100
1478. Noliaus Alberto atminimui 200
1479. Svilo Juozo atminimui 670

INAŠUS PAPILDE:

23. KLB Ottawa apylinkė iki \$ 9600
48. "Parama" lietuvių kredito kooperatyvas 5850
58. Aperavičiaus Kazio atminimui 660
64. Vieraitis Juozas 200
98. Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas 2900
109. Balsio Leopoldo testamento palikimas 101,800
153. Kantautai Adomas ir Filomena 30,000
272. LK moterų d-ja Delhi skyrius 875
306. Wellando medžiotų klubas "Lituanica" 150
440. Vindašiaus Edmundo ir Povilo atminimui 552
457. Sekonis Adolfas ir Teklė 200
468. Saplys Bronius 200
577. Šlekys Elizejus ir Ksavera 1000
651. Grudzinskas Kostas 3370
758. Yokubynienė Maria 250
766. Toronto Lietuvių namai 6450
852. Dabkus Paulius 300
1010. Vyšniausko Povilo testamentu palikimas 1100
1063. Dabkienė Ona 300
1078. Macevičiūtė Marija 300
1102. Hamiltono sporto klubas "Kovas" 300
1114. Motiejūnas Vladas 600
1179. Lesčiaus Kestučio Antano atminimui 230
1182. Puvaskis Steponas 1000
1230. Vaičiaitis Bronius ir Sofija 325
1303. Ralio D. testamentu palikimas 37,000
1305. Sniečkaus Viktoro dr. atminimui 350

1375. Gudinskas J. 200

1389. Smilgienės Konstancijos atminimui 608

1397. Gaivelio Jono atminimui 200

PRADINIAI INAŠAI:

Ciplijausko Liudo atminimui \$ 50

Sniečkaus P. dr. 25

Dulevičius K. 30

Krono Eug. atminimui 20

Jurkėnienės Onos atminimui 55

Stankaus J. atminimui 30

Visi, kuriems rūpi Lietuva, o taipgi lietuvių išeivijos ateitis, išjunkime į Kanados lietuvių fondo narių eiles. Tai yra mūsų visų pareiga prisidėti prie mūsų tėvynės nepriklausomybės, o čia išlaikyti lietuvių visiems laikams!

Įnašai priimami Hamiltone, Montrealyje ir Toronte lietuvių kooperatyvuose.

Įnašus galima siųsti ir paštu: Kanados lietuvių fondas, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Delhi, Ontario

ŽOLINIŲ ŠVENTĖS išvakarėje, rugpjūčio 14 d., mūsų parapiją vizitavo Londono vyskupas John Sherlock. Vyskupas su parapijos klebonu kun. L. Kemešiu ir svečių kunigų koncertu Mišias ir pasakė pamokslą, pabrėždamas Marijos metų užbaigą, Lietuvos krikšto 600 m. jubiliejų ir lietuvių didelį pasisventimą kovoję už religijos bei tautos laisvę, net pats save įrikiuodamas į tų kovotojų eiles.

Pabrėžiant palankumą lietuviškai parapijai, Mišios buvo atnaušintos lietuvių ir anglų kalbomis. Parapijos choras, vadovaujamas B. Vytienės, nors negausus skaičiumi, bet stiprus patyrimu, pagrazino pamaldas, nustebindamas ne tik svečią, bet ir namiškius.

Po pamaldų gražiai papuoštoj parapijos salėje KLM draugijos Delhi skyriaus narės savo lėšomis visus pavaisio. Po vaišių I. Lukošienė, jaunosios kartos atstovė, visų parapijiečių vardu savo puikiame žodyje padėkojo vyskupui už priglaudimą savo vyskupijoje ir galimybę lietuviškai melstis ir kad nepamiršo aplinkyti, už paguodą ir stiprinimą mūsų kovoję už religiją ir tautos laisvę.

Atsisveikindamas vyskupas dar kartą pabrėžė, kad jis yra mūsų gretose, kad mūsų parapija viena iš gražiausių gėlyčių jo ganykloje. Ragino išlaikyti savo kalbą, papročius ir ateinančiom kartom, o norint išlaikyti parapiją lietuviškai ir ateityje, prašė atsiųsti bent vieną kandidatą į jo kunigų seminariją. Atsisveikindamas mėgino visiems paspausti ranką, užsuko net virtuvėlės pas ten plūščiančias moteris. Visi stebėjomes ganytoja tokia didele meile savo avėlėm ir linkėjom dar ilgai, ilgai jas ganyti. P.A.

The Marlatt

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

**laidotuvių namai
ir koplyčia**

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

Žurnalisto I. Kaplano įsteigta olandų jaunimo „Dainos“ grupė vadovaujama Pauliaus de Boer. Ji du kartus su koncertais aplankė JAV ir Kanados lietuvių. Dabar iš „Dainos“ išaugo „Olandų Baltika“ („Dutch Baltica“), į programas įjungusi ne tik lietuvių, bet ir latvių bei estų dainas

Kelsim uždangą naujai dramai

RŪTA KLEVA VIDŽIUNIENĖ

Kas sako, kad mūsų tarpe nieko naujo neįvyksta, kad literatūra sustingusi prisiminimuose ir įspūdžiuose, kad jaunas, šiame krašte augęs lietuvis nebeįstengia rasti joje nieko įdomaus! Visiškai skirtingus įspūdžius, pati girdėjau, išsinešė net ir jaunimas iš Putino dramos „Valdovas“. Tad gal ne tema, o jos išraiškos perdavimas žiūrovui būtų svarbiausia, aišku, nenuvertinant ir naujesnės minties, moderniškesnio sukirpimo.

Tokios mintys skriejo galvoje, sužinojus, kad į mūsų „vunderkindo“ Petro Maželio rankas pateko nauja drama, kad tai jį sudomino ir uždegė naujam pastatymui. Drama, turinti tokį neįprastą, intriguojantį pavadinimą: „Juodoji ponija“.

Pasirodo, šios 3 veiksmų dramos autorė esanti rašytoja — žurnalistė Aurelija Balašaitienė. Žinant jos išradingumą, neišsamią energiją ir žingeidumą, nudžiugome ir susidomėjome. Buvo aišku, kad čia neturim reikalo su užsąykta drama kokio nors, kad ir vertingiausio minėjimo proga, kad apie „juodąją poniją“ neįmanoma nuobodžiai rašyti.

Rašytoja Balašaitienė ne naujiena mūsų literatūroje, bet jos scenos veikalų čia, Los Angeles, kur dabar jau pagaliau prigijo klivlandiški režisierius Petras Maželis, dar nesam matę. Girdėjom, kad yra rašiusi jaunimui ir skautams. Šiai dramai pradinį akstiną, pasirodo, yra rašytojai suteikęs vienas apsilankymas su draugais mūsų garsiaame muziejuje ir dailės parodų Huntington parke, supamame žavios ir vešlios šimtamečių ąžuolų aplinkos. Ten

tamečių ąžuolų aplinkos. Ten matyta juodai apsirengusi graži moteriškė uždegė vaizduotę, nes, autorės žodžiais, tokia galėjai gėrėtis tik praeitų šimtmečių dailininkų paveikluose.

Ką apie šį savo naujo žanro veikalą mano pati rašytoja? Kaip ir kiekvienas kūrėjas, sušildęs savo meilės ugnimi rašomo veikalo personažus, įkvėpęs jiems gyvybę ir savitą galvoseną, vėliau, pasitraukęs atokiau ir jau šaltesniu žvilgsniu žvelgia į savo kūrinį, taip ir mūsų ekspansyvioji Aurelija susimąstė prieš atiduodama savo dramą visuomenės teismui. Juk žiūrės ir reaguos į tą veikalą visokio plauko ir jausmų skalės žiūrovai. Rašys apie jį kritikai, vadovaudamiesi akademijų auditorijoje išmokytomis formulėmis. Bandys fantazuoti, kokias naujas filosofijas ir idėjas ši nauja drama bandė mums įdiegti. Ar sklandi buvo jos kalba, ar giliai išvada išsinešė einantys namo klausytojai, o dar dažniau bandys pademonstruoti savo paties išmintį ir išsilavinimą, išsakačiuodami neigiamybę.

Režisierius Petras Maželis jau trina rankas, besirengdamas šiam didžiam darbui. Juodoji ponija? Kas ji buvo? Kodėl ją siaučia tamsa ir paslap-
tis?

Deja, atsakymo dar teks palaukti kurį laiką. Veikalai neparuošiami per keletą mėnesių, bet buvo labai malonu sužinoti, kad vėl yra ko laukti, apie ką spėlioti ir džiaugtis. Ne taip dažnai dabar pakyla užuolaida mūsų teatrų scenose, ne taip dažnai susilaukiame savų dramaturgų, gvildinančių mums artimas temas savo veikaluose. Gandai sako, kad bus įdomu. Laukiame!

Lietuvių kultūrinės dienos Vokietijoje

Mannheimo ir aplinkinių miestų spauda pradėjo plačiai reklamuoti „Lietuvių kultūrinės dienos“ Vokietijoje. Atrodo, kad rengėjai šią nukėlę į ankstyvesnę datą, nes prieš keletą mėnesių „Mannheimer Morgan“ dienraštis skelbė, kad „Lietuvių dienos“ įvyks rugsėjo 12-21 d.d. Tuo tarpu tas pats dienraštis rugsėjo 4 d. laidoje rašo, kad jos bus surengtos rugsėjo 10-19 d.d. Oficialus atidarymas numatomas rugsėjo 14 d. miesto pilies riterių salėje (Rittersaal).

Norima kuo plačiausiai vokiečių tarpe išgarsinti Lietuvos respublikos gyvenimą (Balten Republik Litauen), tad ir renginiai įvyks įvairiose vietovėse. Iš paskutinių spaudos pranešimų paaiškėjo, kad į šias kultūrinės dienas atvyks Vilniaus u-100 asmenų tautinis ansamblis su tautiniais muzikos instrumentais. Vokečiai rašo, kad ansamblis yra išgarsėjęs iš pasirodymų užsienyje. Moderniškos muzikos mėgėjai galės klausyti „Abarius trio“, atstovaujantį džiazo muzikai. Meno parodoje lietuvių parodys grafiką ir medžio drožinius, o Collins centre bus išstatyta Vilniaus meno akademijos studentų tapyba ir skulptūra.

Kad Lietuva yra gintarų kraštas, tai parodys Pabaltijo sve-

čiai kaimyniniame Mannheimo-Liudvigshafeno mieste (tai cheminės pramonės miestas — K.B.), pamatant gintaro užkonservuotus vabalus.

Heidelberg (30 km nuo Mannheimo) bus surengta fotografo J. Palio lietuvių impresionistų paroda.

Be to, kultūrinės dienos dalyvams 20 asmenų įvairių sričių ekspertų grupė iš politinio, ekonominio, tikybinio ir meninio gyvenimo, greičiausiai pravedant pasikalbėjimus svarstybių forma. Rašytojas Mykolas Slučekis, kurio veikalai yra išleisti kitom kalbom, kalbės apie Lietuvos literatūrinį gyvenimą. Delegacijoje bus ir Lietuvos vyriausybės (Litauische Regierung) bei komjaunimo (vokiečiai rašo Komsomol) atstovai.

Jau anksčiau laikraščiai pranešė, kad Lietuvos „respublikos“ kultūrinių dienų rengėjai yra Federacinės Vokietijos respublikos ir Sov. Sąjungos Rheino-Neckaro draugija. Sutartį pasirašė iš vokiečių pusės Manfred David ir R. Petrauskas. Oficialiai kultūrinės dienos atidarys Sov. Sąjungos pasiuntinys Bonnoje J. Kviecinskis. Jis yra lenkų kilmės ir be rusų kalbos gerai kalba vokiškai, angliškai ir lenkiškai.

K. Baronas

Sutapęs su Lietuva dirbo jos atgimimui

Olandijoje mirusiam spaudos ir visuomenės darbuotojui Isakui Kaplanui atminti

IG. MEDZIUKAS

Po pirmojo pasaulinio karo atstatant Lietuvos nepriklausomybę, dalis žydų jaunimo kartu su lietuviais — kareiviai ir karininkai (Bergmanas, Goniondskis, Goldbergas, Mogilevskis ir kiti) dalyvavo laisvės kovose, pasižymėdami drąsa. Kiti tuo metu ar vėliau jungėsi į įvairias krašto gyvenimo sritis. Dr. N. Rachmilevičius buvo prekybos ir pramonės ministerijos viceministeriu, steigiamoji seimo nariu, gen. Lietuvos konsulu Tel Avive; J. Robinsonas — seimo nariu, užsienio reikalų ministerijos juriskonsultu; H. Rabinavičius — gen. Lietuvos konsulu Niujorke, pasiuntinybės patarėju Maskvoje ir Londone; Ch. Šulginas — valst. operos solistas; F. Hofmekleris — operos dirigentu; S. Bieliackinas — civilinės teisės profesorium universitete. Prof. J. Balčikonio mokinsy Ch. Lemchenas buvo lietuvių kalbos mokytoju gimnazijose, žodynininku. Daugelis žydų buvo įsijungę į Vilniui vaduoti sąjungą, sudarydami atskirą sekciją. Buvo jų ir priklausančių Lietuvos šaulių sąjungai. Taigi, kai kurie žydai, vieni anksčiau, kiti vėliau, jungėsi į lietuvišką gyvenimą.

Žurnalistas, vertėjas, visuomenininkas

Prie nedaugelio žydų, kurie greit įsijungė į lietuviško gyvenimo srovę ir joje išsilaukė iki gyvenimo pabaigos, priklausė ir kaunietis Isakas Kaplanas, 1888. V. 10 miręs Amsterdamo, Olandijoje. Gimė jis 1905 m. rugpjūčio 21 Petrapilyje. Mokslus ėjo nepriklausomoje Lietuvoje — 1930 m. baigė Kaune V.D. universitete teisių fakultetą ir įsitraukė į žurnalistiką. 1929-1937 m. dirbo „Dienos“ ir „Naujojo žodžio“ redakcijose, bendradarbiavo „Lietuvos žiniose“ ir kituose laikraščiuose.

Gerai mokėdamas lietuvių ir rusų kalbas, išvertė į rusų kalbą daug lietuvių rašytojų kūrinių: V. Krėvės, A. Vienuolio, J. Baltušio, K. Borutos ir kitų. Buvo „Tasso“ vertėju. 1941 m. kilus karui, nuo nacių pabėgė į Rusiją. Mobilizuotas tarnavo Raudonojoji armijoje.

Po karo grįžęs į Lietuvą buvo vienas iš „Sovetskaja Litva“ laikraščio redaktorių, tvarkė literatūros skyrių. Patekęs į stalinistų nemalonę 1948 m., buvo nuteistas 15 metų kalėjimo. Bausmė atlikti buvo išvežtas į garsiąją Maskvos Liubanką. Tik Stalinui mirus, bausmė buvo sutrumpinta ir duotas leidimas grįžti į Lietuvą. 1976 m., gavęs vizą, išvyko aplankyti giminių Prancūzijoje ir atgal nebegrižo. 1980 m. apsigyveno Olandijoje, kur kaip žurnalistas garsino spaudoje Lietuvos vardą. Čia suorganizavo Lietuvių Bendruomenės apylinkę ir palaikė nuolatinius ryšius su lietuvių, gyvenančiais Vakarų Europoje. Sudarė iš vietinių olandų jaunimo lietuvių liaudies dainų ansamblį, kuris populiario lietuvių liaudies

dainos meną užsienyje. Ši grupė prieš keletą metų lankėsi ir koncertavo Amerikoje ir Kanadoje. I. Kaplanas bendradarbiavo ir „Europos Lietuvoje“, pasirašinėdamas slaptovardžiu J. Budreika. Kol sveikata leido, dalyvaudavo Europos lietuvių studijų savaitėse.

Apie lietuvių ir žydų santykius*

I. Kaplanas XXVIII lietuviškų studijų savaitės Prancūzijoje 1981 m. rugpjūčio 6 d. Chateau de Montvillargenne paruošė paskaitą „Lietuvių ir žydų santykiai praeityje ir dabartyje“. Pradėdamas nuo žydų įsikūrimo Lietuvoje Vytauto Didžiojo laikais, jų būkle carų Rusijai Lietuvą valdant, palietė ir nepriklausomybės laikotarpi iki II pasaulinio karo, kai nuo žiaurių kaimynų iš rytų ir vakarų kentėjo žydai ir lietuviai.

Apie santykius nepriklausomybės laikotarpyje I. Kaplanas sakė:

„Esu senas žmogus, žurnalistas su pusšimtinio stažu, dirbau ir grynai lietuviškoje spaudoje, turėjau plačių lietuviškųjų pažinčių ir galiu paliudyti: nebuvo Lietuvoje masinio antisemitizmo, kaip sakoma 'Blut und Boden' reiškinio, nebuvę jam ir istorinių prielaidų“.

Apie sovietinę Lietuvos okupaciją jis taip samprotavo:

„Sugriuvo Lenkija, atsirado Lietuvoje sovietinių įgulių — vis su veidmainingais Maskvos patikinimais. Sugriuvo Prancūzija. Maskvos ultimatas, kapituliacija. Invazija. Okupacija. Liaudies — kokios liaudies? — vyriausybė, liaudies seimo komedija. Suėmimai, šaudymai, masinės deportacijos. Lietuvių tautos genocidas — to genocido pirmieji metai“.

„Ar už tą genocidą, už tą vylingą okupaciją yra atsakingi

Lietuvos žydai, visi Lietuvos žydai?“

Į tai atsakydamas, jis papsakojė įvykių eigą, pavadindamas ją „komedija“, kurią surežisavo Stalino paskirtas Lietuvai gauleiteris Dekanozovas, Stalino pasiuntinys Kaune Pozdniakovas ir smulkesnieji „veikėjai“. Jis toliau tęsė: „Ir apie kolektyvinę tautos atsakomybę negali būti kalbos — kiek bebūtų iš jos tarpo išgamų ir marionėčių. Juo labiau negalima mesti visiems Lietuvos žydams kaltinimo dėl masinių deportacijų organizavimo, nes tai buvo ne Lietuvos, o Maskvos NKVD akcija, užplanuota dar kitą dieną pasirašius Maskvai su Lietuva savitarpės pagalbos sutartį 1939 m., kai Lietuva dar buvo nepriklausoma!“

Apie žydų holokaustą, užėmus naciams Lietuvą, I. Kaplanas savo paskaitoje pareiškė: „Ir kai kas, pasirėmęs tragišku žydų Lietuvoje likimu, mėgina mesti kaltinimą visiems lietuviams, visai lietuvių tautai. Ir vėl turime kategoriškai užprotestuoti prieš tokius totalistinius stalinistinius kaltinimus“.

Gražių žodžių atsiliepdamas apie kunigus ir kitus lietuvių, kurie stengėsi užstoti ar slėpti žydus vokiečių okupacijos, jis prisiminė, kai jam išvykstant iš Vilniaus 1976 m. atvažiuosieji iš centrinių Rusijos sričių nusistatė prieš žydus nieko nepaisydami šaukė: „Kodėl Hitleris visų jūsų neišskerdė?“ Savo paskaitą Kaplanas baigė: „Ir toje naujoje šviesoje teigta naująją jėgą ir prasmę lietuvių ir žydų santykiui! Vardan tos Lietuvos vienybės težydi!“

Susipažinę su velionies darbais ir pareikštomis mintimis, turime pagarbiai jį prisiminti.

*„Į laisvę“ 1981, 82 nr., 59-67 psl.

Atsiusta paminėti

ŠVENTASIS RAŠTAS Komentarai — aiškinimai. Patarlių — Jeremijo knyga. Paruošė Kostas Burbulyš. Spausdino Vivi Printing, 4346 So Western Ave. Chicago, Ill. 60609

Anatolijus Kairys. ŽALČIO SAPNŲ Novelės ir feljtonai. Išleido Lietuvių literatūros bičiuliai. Spausdino M. Morkūno spaustuvė, 3001 W. 59 th, Chicago, Ill. 60629 Tiražas — 1000 egz., Kaina — 5.00

LIETUVIŲ DIENOS 1988, gegužės nr. 4 (385). Leidėjas — Antanas F. Skirius. Lietuviškoje dailėje: J. K. — Įvyko stebuklas. Vy-

tauto Pluko — Maželio laumes juosta. Granata Lietuvių parnase, Petro Rimkūno — Juoda skepetaite, Valerijus Baltušienės — VIII-jų premijai šventė. Anglų kalbos skyriuje: Petras Maželis, Rūtos Skiriuotės — pasikalbėjimas su Lea D'Agostino. Tikinčiųjų užpuolimo pasekmės. Šeši senatoriai prašo prezidentą susitikti su lietuvių aktyvistais. Dr. K. Savickas — Prisiiminimai apie Lietuvą. Baltiečiai primena Gorbačioviui apie tautų naikinimą. Prenumerata — \$20 metams, Kanadoje — \$30 — kanadiškais. Lietuvių dienų adresas: 4364 Sunset Blvd, Los Angeles, Ca. 90029

ALĖ PAŠKEVIČIENĖ

šią vasarą išleido antrąją savo kūrybos knygą

“MARMAKIŠKIAI”.

Knyga skiriama mokykliniam jaunimui. Turiny trys skyriai: kalėdiniai ir kt. vaidinimai, pasakaitės ir eilėraščiai. JAV LB švietimo taryba rekomenduoja šį leidinį išeivijos lituanistinėms mokykloms. Ilustravo Marija Macevičiūtė. Išleido Albinas Vilniškis.

Knygos kaina \$8 ir persiuntimo išlaidos. Dar galima gauti pat. autorę ir pirmąją jos knygą „SAUJELĖ TRUPINIŲ“. Kaina tokia pat. Abi knygos \$12 ir persiuntimo išlaidos. Rašyti šiuo adresu:

Mrs. A. Paškevičius, 659 Alesther Street, Ottawa, Ont. K1K 1H8. Tel. (613) 745-8910.

JAV LB kultūros tarybos pirm. INGRIDA BUBLIENĖ su Vilniaus Jaunimo teatro aktoriumi ALGIRDU GRASIŲ. Nuotr. J. Tamaliūčio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Inž. Vytautas Šliūpas gegužės 27 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje skaitė paskaitą „Mano tėvas — aušrininkas ir tautinis kovotojas dr. Jonas Šliūpas“. Paskaitai jis panaudojo mokslininkų ir politinių veikėjų atsiliepimus, savo paties, motinos ir sesers atsiminimus, atskleidžiančius dr. J. Šliūpo gyvenimo duomenis, jo nuopelnus tautiniam lietuvių sąjūdžiui. Buvo surengta dr. J. Šliūpo raštų, laiškų ir nuotraukų paroda. Paskaita buvo susieta su inž. V. Šliūpo steigiamu Aušrininko dr. Jono Šliūpo (1861-1944) archyvu, kuriam jau sutelkta nemažai medžiagos, bet laukiama daugiau. Jos papildymo reikalais prašoma kreiptis į archyvo steigėją inž. Vytautą Šliūpą šiuo adresu: Post Office Box 613300, So. Lake Tahoe, CA 95761-3300, USA.

„Ateities“ literatūros fondas

Čikagoje pradeda leisti poeto Jono Aisčio „Raštus“, turėjančius keturis toms. Leidimo reikalu su „Ateities“ fondu susitarė velionies našlė Aldona Aistienė. Netrukus skaitytojus pasieks pirmasis „Raštų“ tomas, redaguotas Alfonso Nykos-Niliūno ir Antano Vaičiūnaičio. Jame skaitytojai ras visus J. Aisčio eilėraščius ir kelias autobiografijas, kuriose jis kalba apie savo vaikystę ir gimines. J. Aisčio kūrybos apžvalgą pateikia A. Nyka-Niliūnas, atskirus eilėraščius bei jų variantus aptaria A. Vaičiūnaitis. J. Aisčio „Raštų“ I tomas, skirtas jo poezijai, kainuos \$15 JAV. „Ateities“ literatūros fondo nariams — \$10 JAV. Tomą iš anksto galima užsisakyti pas leidėjus, kreipiantis į Vakare Valaitienę, 7215 So. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA.

Nelė ir Arvydas Paltinai su estradinės muzikos koncertais balandžio 16 — gegužės 1 d.d. šeštą kartą aplankė JAV lietuvių, pakviesti „Margarciū“ vadovo Petro Petručio. Koncertai buvo surengti Filadelfijoje, St. Petersburg, New Britaine ir Čikagoje. Sol. Nelės Paltinienės „Čikagiečiams skirtas koncertas buvo jau septintasis, tačiau ir ši karta reikėjo papildomų kėdžių didžiojoje Jaunimo centro salėje. Vy-ravo įvairių kitataučių kompozitorių estradinės dainos, išsiverstos lietuvių kalbon. Lietuviškajam repertuariui atstovavo Kalifornijoje gyvenančios Giedros Gudauskienės „Pavasaris“, „Ruduo“, „Svajonės“ ir „Pagunda“. Elektronine muzika akompanavo Arvydas Paltinas. Neseniai jiedu yra išleidę sol. N. Paltinienės įdainuotų lietuvių ir kitataučių kompozitorių estradinų dainų kasetę „Klajūnė aš esu“. Programai vadovavęs P. Petrutis pranešė, kad sol. N. Paltinienė septyniuose koncertuose Čikagos lietuviams yra atlikusi apie 140 estradinų dainų. Aštuntasis sol. N. Paltinienės koncertas Čikagoje bus 1989 m. balandžio 16 d.

XXXV-ją tradicinę Lietuvių dieną Los Angeles ir apylinkių lietuviams Kalifornijoje Šv. Kazimiero parapija surengė birželio 19. Mišias parapijos šventovėje koncelebravo klebonas kun. dr. A. Olšauskas, prel. V. Bartuška ir kun. A. Vališka, svečias iš Arizonos. Giedojimo parapijos choras, vadovaujamas kompoz. B. Budriūno, solistai R. Dabšys, J. Čekanauskienė ir A. Polikaitis. Tradicinė dailės ir tautodailės darbų paroda buvo surengta parapišės mokyklos klasėse. Tapybos ir akvarelės kūrinių jon įsijungė Ona Dokalskaitė-Paškevičienė, Mykolas Paškevičius ir Jonas Andrašius, medžio drožiniai — Juozas Rudzevičius, tautinių raštų audiniai — Julija Šlapelytė. Gražių medžio drožinių, gintarių papuošalų, tautinių juostų iš Bruklino buvo atsivežusi Genė Popelienė. Įdomų koncertą parapijos salėje surengė iš Toronto atvykęs lietuvių kvartetas „Sutartinė“: vadovė Nijolė Benotienė, dainininkės — Danutė Pargauskaitė, Daina ir Zita Gurkilytės. Skambėjo lietuvių liaudies dainos, F. Bajoro, B. Gorbalskio, E. Narbutaitės, M. Noviko, R. Racevičiaus, A. Raudonikio, M. Tamoliūno, J. Tamoliūno, A. Vanaigaičio kompozicijos. Lietuvių dienos dalyvius padėjo parapijos klebonas kun. dr. Algirdas Olšauskas.

Vilniaus universiteto „Ramu-
vos“ klubo kraštotyrininkai, vadovaujami dėstytojo A. Judžėn-
čio, šią vasarą rinko medžiagą
Onuškio apylinkės Dusmenų kol-
choze, Rokiškio rajone. Didžia-
jam lietuvių kalbos žodynui buvo
surinkta apie 700 žodžių, 400 vie-
tovardžių, 360 tautosakos viene-
tų, paruosti 53 etnografiniai ap-
rašai.

Klojimo teatras yra sena liau-
dies vaidinimų forma, kurią 1983
m. atgaivino Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų stu-
dentai, „Jaunosios gvardijos“ kol-
chozo kiojime suvaidinę P. Venc-
lovos „Elegiją Jonui Biliūnui“. Šią vasarą čia buvo surengta pir-
moji klojimo teatro grupių šventė,
susilaukusi saviveiklininkų iš Kre-
tingos, Jurbarko, Klaipėdos, Anykščių rajonų, Šventosios, Klaipėdos jūrų muziejau ir ak-
variumo sodybos. Pirmąją kloji-
mo teatro premiją, įsteigtą Kre-
tingos rajono K. Poželos kolcho-
zo, laimėjo E. Radžiaus vadovau-
jamas Kretingos liaudies teatras,
suvaidinęs J. Tumo-Vaižganto
„Namai — pragariai“ ir „Nepadė-
jus nér ko kast“. Šventėje taigpi
buvo suvaidintos tokios senosios
pjesės, kaip L. Didžiulienės „Žmo-
nos „Lietuvaitės“, Žemaitės „Ma-
no gerasis“ ir „Stebuklingas dak-
taras“. Klojimo teatro šventė su-
traukė daug žiūrovų, dalyvavusių
žaidimuose, kartu dainavusių.

Vilniaus konservatorijos so-
linio dainavimo katedra gyvenim-
an išleido operos dainininkus
Aušrą Cicėnaitę, Egidijų Mažintą,
Graziną Miliauskaitę ir kamerinę
dainininkę Dalią Miniotaitę. Kon-
servatorijoje docentas dirba Vil-
niaus operos ir baleto teatro vyr.
rež. Rimantas Siparis ir dirgan-
tas Vytautas Viržonis. Jiedu su
koncertmeisterė Jūrate Paliūnaite
paruošė italų klasiko G. C. Men-
noti operos „Telefonas arba mei-
lės trise“ spektaklį, įjungdami
tris būsimosios operos solistas:
sol. Vladimiro Prudnikovo auklė-
tines Graziną Miliauskaitę, Auš-
rą Cicėnaitę ir sol. Vacio Daunoro
auklėtinį Egidijų Mažintą. Spektaklį
nufilmavo ir rodė Lietuvos
televizija. Ji taigpi šiltai sutiko
Liškiaivos gyventojai. Ten surink-
tos lėšos buvo paskirtos Kernavės
pilies atstatymui. Naujieji solis-
tai A. Cicėnaitė ir E. Mažintas
dirbs Kauno muzikiniame teatre,
G. Miliauskaitė — Klaipėdos mu-
zikiniame teatre.

Išėjvijos lietuvių dailininkų

darbų paroda rugpjūčio 2 d. at-
daryta Vilniaus dailės parodų rū-
mose. Ją surengė Lietuvos daili-
ninkų sąjunga. „Tėviškės“ draugi-
ja, Lietuvos kultūros fondas ir
Dailės parodų rūmai. Tautos gy-
vybingumo simboliu tapo žaliuo-
jantis ir žydintis medis parodos
plakate. Apžvalginėn parodon įsi-
jungę lietuvių dailininkai, gy-
venantys JAV, Kanadoje, Australi-
lijoje, P. Amerikos ir Europos
šalyse, atsuntę apie 300 kūrinių
— grafikos lakštų, tapybos drobių,
skulptūrų, keramikos, vitražo ir
tekstilės darbų. Primenama, kad
pirmoji tokia apžvalginė lietuvių
dailininkų paroda buvo surengta
Vilniuje 1907 m. Kita panaši pa-
roda Kaune buvo susieta su Pasau-
lio lietuvių kongresu 1935 m. va-
sarą. Tad iš tikrųjų šiometinė
paroda Vilniuje yra jau trečioji.
Jos atidaryme kalbėjo: Dailės mu-
ziejaus direktorius R. Budrys,
„Tėviškės“ draugijos pirm. V. Sakalauskas, Lietuvos kultūros
fondo valdybos pirm. Č. Kudaba,
Lietuvos dailininkų sąjungos val-
dybos pirm. B. Leonavičius, iš-
civijos lietuvių dailininkų vardu
— V. K. Jonynas, svečias iš Niu-
jorko. Džiaugiamasi, kad apžval-
ginė paroda apėmė visų kartu iš-
civijos dailininkus, pradedant
Kauno meno mokyklos dėstytojais
bei mokiniais ir baigiant išei-
vijoje įsteigtos Freiburgo meno
mokyklos auklėtiniais. Parodos
aprašymuose minimi dailininkai
— Valius, Galdikas, Jonynas,
Vizgirda, Gasparonis, Montvilie-
nė, Kristopaitytė, Katiliūtė,
neseniai Čikagoje miręs pirma-
sis profesinis išcivijos lietuvių
dail. Mikas Šileikis, į JAV atva-
žiavęs 1913 m. Jauniausiai kar-
tai atstovavo Australijoje gyve-
nanti Akvilė Zavišaitė, seniau-
siajai — Antanas Žmuidzinavi-
čius, iš atminties nutapęs dr.
Vincio Kudirkos portretą. Tas jo
kūrinys buvo atsidūręs JAV ir da-
bar vėl grįžo Lietuvon.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 8 1/4 %	Asmeninės paskolas
180-185 d. term. ind. 8 1/2 %	nuo 11 %
1 metų term. indėlius 8 1/2 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 8 1/4 %	nuo 11 %
3 metų term. indėlius 9 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 9 1/4 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/4 %	1 metų 11 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk. 10 %	2 metų 11 1/2 %
1 metų GIC-mėn. palūk. 9 %	3 metų 11 1/4 %
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 8 %	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP-1 metų term. ind. 9 1/4 %	1, 2 ir 3 metų 10 1/4 %
RRSP-2 metų term. ind. 9 1/4 %	
RRSP-3 metų term. ind. 10 %	Draudžiamas asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000
Specialią taup. s-tą 8 %	ir narių gyvybę iki \$2,000 už
Taupomąją sąskaitą 6 %	santapus laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.
Kasd. pal. taupymo sąsk. 8 %	
Kasd. pal. čekių sąsk. 5 1/4 %	

Duodame asmeninės paskolas iki \$50,000 ir morkičius iki 75% įkainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 38 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOJ
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojama nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?
Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.
ANTANAS GENYS
an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atlekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Allstate
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Toronto lietuvių golfo komanda, rugsejo 21 d. laimėjusi antrą vietą baltiečių golfo turnyre. Pirmoje eilėje iš kairės: V. Kaknevičius, R. Strimaitis, R. Šimkus, A. Stauskas, P. Stauskas ir A. Simanavičius; antroje eilėje: M. Ignatavičius, Aug. Simanavičius, A. Keveža, K. Eimantas ir J. Rusinavičius

SPORTAS
—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

III PLS ŽAIDYNIŲ AUSTRALIJOS ŠALFAS IŠVYKOS KOMITETO PRANEŠIMAS

III-sios PLS žaidynės artėja dideliais žingsniais. Ties 4 mėnesiai prabėgs greičiau, negu mes galvojame. Gerai žinome, kas dar nepadarėta – nebedelskime, neatidėliokime.

Jau beveik žinomas komandinių ir pavienių varžybų dalyvių skaičius. Krepšinyje šiuo metu padėtis tokia: vyrų grupėje Australiją atstovaus viena rinktinė ir 5 klubai, o š. Ameriką Niujorko "LAK", Detroito "Kovas", Klivlando "Žaibas", Čikagos "Lituanica" ir Toronto "Vyčiai".

Jaunių grupėje 4 komandos iš Australijos ir 3 iš čia: Niujorko "LAK", Čikagos "Neris" ir Detroito "Kovas".

Moterų grupėje 4 komandos iš Australijos ir Klivlando "Žaibas" pastiprintas keliomis žaidėjomis iš kitų klubų.

Tinklinyje Australija turės dvi vyrų rinktines, o iš čia Bostono "Grandis", Los Angeles "Banga" ir galbūt Čikagos "Neris".

Moterų grupėje dvi Australijos rinktinės ir mūsų Niujorko "LAK", Los Angeles "Banga" ir galbūt Čikagos "Neris".

Laiko ir stalo teniso, biljardo ir skvošo varžybose bus vyrų ir moterų vienetai ir dvejetainiai. Tik lauko teniso varžybose bus senjorų klasė: vyrams nuo 45 m., moterims nuo 40 m. amžiaus.

Golfo varžybose dalyvių skaičius negalės būti didesnis kaip 50. Australiečių jau užsiregistravo 30. Jei iš čia bus daugiau negu 20, australiečiams bus daromas atrinkimas.

Plaukimo varžybose jaunių amžius nustatytas 16 m. ir mažiau. Programoje: 400 m laisvu stiliumi vyrams ir moterims, 100 ir 50 m laisvu, krūtine, peteliške ir nugara vyrams, moterims ir jauniams ir dvi estafetės 50 m x 4 laisvu ir kombinuotu vyrams ir moterims.

Šachmatų varžybose bus du turnyrai: individualinis ir žaibo. Individualiniame galvojimo laikas kiekvienam žaidėjui 0.5 val., kas reikią partiją negali užtrukti ilgiau vienos valandos. Žaibo turnyre galvojimo laikas 5 min. kiekvienam žaidėjui.

Sydnejuje ir Melburne svečių priėmimo komitetai jau dirba ir laukia jūsų sąrašų ir, jei įmanoma, su kilimo vietove iš Lietuvos. Pirmoje eilėje priglauš gimines ir pažįstamas. Sydnejaus programoje išskyla laivu, miesto apžiūrėjimas ir bendros Kūčios Lietuvių namuose. Melburne sausio 3 d. numatyta bendri pietūs prie upės, popietė botanikos sode ar mieste, sausio 4 – diena pajūryje, vakare krepšinio rungtynės prieš australiečių ir planuojamos tiknlinio rungtynės prieš latvius ar estus. Sausio 5 d. "Bar. B-que" vakariėnė ir "disco" Lietuvių namuose.

Ir dar kartą primename, kad visos komandos privalo turėti tvaringas uniformas, o lauko tenisininkai – baltą aprangą atidarymo paradiui.

1988-iais III Pasaulio lietuvių sporto žaidynių metais, sukanka 50 metų nuo Lietuvos tautinės olimpiados, kuri vyko Kaune ir Klaipėdoje 1938 liepos 16-31 d. Joje dalyvavo 2000 Lietuvos ir išsvijos sportininkų iš JAV, Anglijos, Brazilijos, Latvijos ir tuo metu lenkų okupuotos Lietuvos sostinės Vilniaus.

Šios reikšmingos sukakties proga III pasaulio lietuvių sporto žaidynių rengėjai nori pagerbti buvusius mūsų tautinės olimpiados dalyvių-veteranus, kurie III

P.L.S. žaidynių metu viešės Adelaidėje. Jie bus žaidynių org. komiteto svečiai ir jiems bus įteikti sukakties prisiminimui specialiai pagaminti medaliai.

III P.L.S. žaidynių rengėjai kviečia buvusius Lietuvos tautinės olimpiados dalyvius pranešti raštu org. komitetui: 3rd World Lithuanian Sports Festival Committee, 27 Rickaby Street, Croydon Park, 5008, Australia. Taip pat suteikti apie save sekančias žinias: vardas ir pavardė, gimimo data, dabartinis adresas, klubas, organizacija ar sąjunga, už kurią turėjo starto teisę tautinėje olimpiadoje ir kokiose taut. olimpiados varžybose dalyvavo. Žinias suteikti ne vėliau š. m. spalio 1 d.

Gautas ŠALFas lauko teniso komiteto pranešimas, liečias 1988 Š. Amerikos baltiečių lauko teniso pirmenybes. Sakoma, pirmenybės įvyks 1988 rugpjūčio 27-28 d.d. Warden Park, Lexington Str., Royal Oak, Mich. Paskelbta programa, nurodyta į ką kreiptis, tačiau visa bėda, šis laiškas "T.Z." sporto skyrių pasiekė rugpjūčio 26 d. Diena prieš šias pirmenybes.

Prasome ateityje ŠALFas sporto komitetų vadovybes ir pačių centro valdybą panašias informacijas atsiųsti kiek anksčiau. Red.

DR. JONAS ZUBIS, (John C. Zubis), baigęs Edmontono universitetą, gyvena Kalgaryje ir dirba liginėje. Olimpiados metu aptarnavo ledų ritulininkus ir dailiojo čiuožimo sportininkus. Domisi lietuvių sportu ir sportininkų pasisekimais Lietuvoje. Pats žaidžia tenisą, domisi karate, slidinėjimu, savaitgaliais vyksta į žirgų lenktynes ir, jei reikia, teikia paslaugas kaip gydytojas.

GOLFO ŽINIOS

Dešimtmė šio sezono Toronto lietuvių golfo klubo turnyre, kuris vyko rygp. 14 d., Georgetown aikštėje dalyvavo 34 golfinkai. Geriausių rezultatų pasiekė: V. Kaknevičius 75, K. Eimantas 77, Lance Chomyc 78, A. Keveža 79, Al. Simanavičius 82, M. Podsa-decki, R. Šimkus ir P. Ignatavičius po 85, R. Strimaitis 86, Al. Kuolas, R. Burdulis, A. Stauskas, P. Stauskas, Aug. Simanavičius po 87, D. Marijošius 88, L. Baziliauskas, A. Žaliauskas po 89, A. Zalagėnas 90 ir t.t. Su išlyginamais smūgiais: R. Kartavičius, V. Kaknevičius po 62, V. Mickevičius 63, R. Burdulis 66, D. Marijošius, K. Eimantas, D. Deksnytė po 67, Al. Simanavičius, A. Žaliauskas po 68, L. Baziliauskas 70 ir t.t. Premijas už tiksliausius smūgius gavo J. Juodikis, M. Slapšys ir A. Žaliauskas, už neeilinį žaidimą lėrijos būdu ant parinktos skylės A. Zaleskis, o turnyro loteriją, kurios traukimas vyksta pasibaigus premijų išdaliniui, laimėjo R. Kartavičius.

Baltiečių metiniame turnyre, kuris įvyko rugpjūčio 21 d., Maples

of Ballantrae aikštėje, lietuviams atstovavo 11 žaidėjų komanda. Ją sudarė K. Eimantas, M. Ignatavičius, V. Kaknevičius, A. Keveža, J. Rusinavičius, Al. ir Aug. Simanavičiai, P. ir A. Stauskai, R. Šimkus, ir R. Strimaitis. Lietuvių komandai vadovavo A. Stauskas. Pirmą vietą laimėjo estų komanda, antrą, keturiais taškais atsilikę, lietuviai, trečią suomiai, ketvirtą latviai. Lietuvių tarpe geriausiai pasirodė A. Keveža 74, K. Eimantas 78, V. Kaknevičius 80, J. Rusinavičius ir A. Stauskas po 83 ir Al. Simanavičius 87 ir t.t.

Rugsejo 3-4 d.d. Toronto liet. golfo klubo komandos ir pavieniai golfinkai dalyvaus Š. Amerikos golfo žaidynėse, kurios vyks Detroito. Po to sekantis turnyras bus rugsejo 18 d. Georgetown aikštėje.

Kanados Lietuvių Bendruomenė

Atsižvelgiant į neseniai Toronto įvykusius didžiulius renginius, kurie pareikalavo daug jėgų ir lėšų, ir pasitarius su Londono lietuvių bendruomenės apylinkės valdyba, KLB krašto taryba yra nutarusi 1988 metais nerengti Kanados lietuvių dienų. Pranešama, kad sekančios Kanados lietuvių dienos įvyks 1989 metais gegužės 21-22 d.d. Londone.

Pajieškojimas. Buvę KLB krašto valdybos, krašto tarybos bei įvairių KLB komisių pirmininkai, išdininkai ir nariai prašomi namuose pasitikrinti, ar neturite senų KLB bylų. Turintys bet kokias KLB reikalias bylų, prašomi jas pristatyti į KLB rastinę.

Skautų veikla

• Rugsejo 11 d., 9.45 v.r., "Šatrijos" ir "Rambynų" turtai renkasi su vėliavom Prisikėlimo par. saleje ir 10.15 v. einame išklau-syti Mišių. Po Mišių Parodų saleje įvyks sueiga. Visi dalyvaujant pilnoj uniformoj. Turtininkai

• Skautininkas Jonas Dambaras rugsejo 3 d. išlydėtas amžinybėn. Per visą tremties skautavimą a.a. Jonas ėjo įvairias pareigas ir jas sąžiningai atlikdavo. Jį mėgo jauni ir seni. Paskutiniu laiku buvo tiekimo skyriaus vedėju. Visuomet buvo pasiruošęs padėti kitiems. Paskutinėje kelionėje jį lydėjo daug draugų ir uniformuotų skautininkų-kių. Jo liudinti žmona M. Dambarienė ir dukra Kristina ant karsto užbėrė sauja žemės iš jo mylimos tėviškos. Skautai-tės padėjo po rūtos šakelę. KLB pirm. V. Bireta priminė jo tarnybą Dievui, tėvynei ir artimui. V.s. V. Skrinškas pakvietė visus į ratą, sugiedota "Lietuva brangi", "Ateina naktis", ir Lietuvos himnas. M.

• Skautybės fondo loterija. Didžioji lietuviškosios skautybės fondo loterija, kurios bilietai buvo platinami visur, kur yra lietuvių skautų, sėkmingai baigėsi. Laimėjimų traukimas įvyko VII-toje tautinėje stovykloje, Kensington, Ohio, š.m. rugpjūčio 21, sekmadienį. Loteriją laimėjo: \$500 – K. Puzinienė, Chicago, IL nr. 21933; Lietuvių enciklopediją ir Vinco Krėvės raštus – M. Baneviciene, Canton, CT, nr. 46575; savaitės atostogos Cape Code – L. Kaufmann, Alexandra, Va. nr. 13417; VCR aparatą – H. Bitėnas, Elizabeth, NJ; \$300 – R. Bielkevičius, Brockton, MA, nr. 32517; spalvotą televiziją – S. Grūdienė, Quincy, MA, nr. 37361; grafikos paveikslą – A. Povilauskas, Ancaster, Ont., nr. 43331; \$200 – B. Vadopaliene, Westchester IL, nr. 29749; AM/FM radiją su stereo sistema – S. Galdikienė, Dorchester, MA, nr. 38660; \$100 – V. Montvilas, Toronto, Ont. nr. 4059; \$100 – kun. J. Pragulbičkas, Elizabeth, NJ, nr. 12592; \$100 – V. Prižintas, Los Angeles, CA, nr. 35061.

• Didžiulius žmones lydi kančia, kaip kalnus audra. Bet ant jų keturų lūžta audros ir tampa lygumų apsauga (Jean Paul)

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
8 1/4% už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo 11 %
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
8 1/2% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
8 3/4% už 2 m. term. indėlius	1 metų 11 1/4%
9 % už 3 m. term. indėlius	2 metų 11 1/2%
9 % už 1 m. GIC mėn. palūkanas	3 metų 11 3/4%
9 1/2% už 1 m. GIC invest. pažym.	(fixed rate)
9 3/4% už 2 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuosimčiu
10 % už 3 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų 10 1/4%
8 % už pensijų planą (variable rate)	(variable rate)
9 1/2% už 1 m. term. pensijų planą	
9 3/4% už 2 m. term. pensijų planą	
10% už 3 m. term. pensijų planą	
8 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)	
6 % už taupymo s-tas	
5 1/4-7% kasd. palūkanų sąskaita	
8 % virš \$10,000 kasd. pal. sąsk.	
5 1/4% už kasd. pal. čekių sąsk.	

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicūsu iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicūai.

AKTYVAI virš 65 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto (staiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgicū, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR, 1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUDANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.
30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION
Tel. 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX renom realty Ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
issington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Pardudant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamą nuosavybę prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, įmonių
- parduodu ir rengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- rengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus (driveways))

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tas. Sutartis pilnai turi įsigalioti 1989 m. sausio 1 d., jeigu ją iki to laiko patvirtins Kanados parlamentas ir JAV kongresas. JAV pusėje kliūčių nesimato, o Kanadoje jas atnešė sukurta liberalų vado J. Turnerio taktika galutinį priimtos sutarties patvirtinimą sustabdyti senatėje, kur didžiulę paskirtų senatorių daugumą turi liberalai. J. Turneris reikalauja pirmiausia paskelbti ir prarasti naujo Kanados parlamento rinkimus. Rinkimų nori ir NDP socialistų vadas E. Broadbent. Esą šios svarbios sutarties klausimu turi būti leista pasisakyti visiems kanadiečiams. Iš tikrųjų tai yra savanaudiška liberalų ir socialistų taktika, kuriai rūpi ne Kanada, o tik pergalė prie konservatorių. Ir J. Turneris, ir E. Broadbent yra oficialiai išpareigoję net ir įsigaliojusią laisvos prekybos sutartį su JAV atšaukti, jeigu bet kuris iš jų laimėtų parlamento rinkimus. Sutarties panaikinimą leidžia ir jos paragrafai. Tad iš tikrųjų kanadiečiai turėtų progą savo nuomones pareikšti ir po oficialaus sutarties patvirtinimo paskelbtuose parlamento rinkimuose.

Rinkimuose juk nesunku būtų sutartį remiantiems balsuoti už jos iniciatorius konservatorius, o ją atmetantiems – už liberalus ar socialistus. Būtu pasiekti tie patys rezultatai, neatnešant nereikalingos politinės įtampos paskirtų senatorių įjungimu į rinktų parlamento narių priimtos sutarties sustabdymą. Liberalų vadui J. Turneriui, paskelbusiam ultimatumą ministeriui pirm. B. Mulroniui ir jo konservatoriams, rūpi tik liberalų partija ir savi tikslai. J. Turneris, 1984 m. grįžęs politikon ir ką tik išrinktas liberalų vadu, ankstyvą rudenį, nė kojų ne-

spėjęs parlamente sušilti, paskelbė jo rinkimus, tikėdamasis lengvos pergalės. Deja, į rinkimus J. Turneris nuėjo su 147 liberalų atstovais, o grįžo tik su 40. Dabartinio Kanados ministerio pirm. B. Mulronio konservatoriai, opozicijoje turėję tik 103 atstovus, valdžion iškopė su 211. J. Turneris žino, kad dabar jam yra paskutinė proga žūtūbūtinėmis priemonėmis laimėti rinkimus arba teks antrą ir jau paskutinį kartą pasitraukti iš politikos. Juk jo atsistatydinimo jau dabar buvo pradėjusi reikalauoti dalis liberalų parlamentarų.

Ministerio pirm. B. Mulronio sprendimams įtakos gali turėti paskutinieji viešosios nuomonės tyrimų duomenys. Jo konservatorių valdžios populiarumas buvo gerokai kritęs ketverių metų laikotarpyje, bet dabar jau spėjo atsigaivinti. Vilties jiems teikia "Angus Reid Associates Inc." institucijos rugpjūčio 17-23 d.d. prarasti viešosios nuomonės tyrimai, užsakyti liberalus visada rėmusio, remiančio ir remiančio dienraščio "The Toronto Star". Pirmą kartą 36% apsisprendusių rinkėjų žadėjo balsuoti už konservatorių, 32% – už liberalus ir 30% – už NDP socialistus. Jeigu liberalai senatoriai tikrai sustabdytų parlamentą patvirtintą laisvos prekybos sutartį su JAV, gali kilti konservatoriams labai paranki kova rinkiminiame parlamente vajuje. Juk tada viešai būtų galima teigti, kad visų kanadiečių išrinktų parlamentarų darbą trukdo liberalų paskirti senatoriai. O jų didelė dauguma parlamente buvo pasiekta ilgo liberalų valdymo dėka. Gausių liberalų skyrimų į senatą ypač spėjo pasižymėti ministras pirm. P. E. Trudeau ir jį pakeičęs J. Turneris, dabar jais remiantis savo ultimatumą ministerio pirm. B. Mulronio konservatorių vyriausybei.

"Juodojo kaspino dienos" demonstracijoje rugpjūčio 23 d. Toronte kalba Kanados federacinės valdžios ministras OTTO JELINEK, jo kairėje atokiau – parlamentaras ANDREW WITTER

TORONTONT

"The Globe a. Mail" dienraštis 1988.IX.5 išspausdino vedamąjį "Protest and cosmetics". Jame dienraštis rašo apie demonstracijas R. Europoje bei Baltijos valstybėse ir pareiškia nuomonę, kad jos nereikia realaus pasikeitimo, ypač Baltijos valstybėse. Pastarosios esančios jau įtvirtintos Sov. Sąjungoje, ir Maskva mažai tejaucia spaudimą. Kai kurių komentatorių nuomone, Gorbačiovas leidžia demonstracijas, tikėdamasis tuo būdu laimėti baltiečių tulką ekonominėje srityje. Baltijos valstybių prijungimas galės būti smerkiamas kaip Stalino darbas, bet negalės būti keičiamas. Kas kita Lenkija – ji esanti istoriškai artimesnė ir sunkiau ignoruojama. Dau-

giausia, ko Baltijos valstybės gali tikėtis, tai didesnės kultūrinės nepriklausomybės ir ribotos "veto" teisės gamtosaugos srityje.

Neseniai sudarytos Kanados imigracijos ir pabėgėlių reikalų tarybos ("Immigration and Refugee Board of Canada") pirm. adv. Gordon Fairweather, Holiday Inn viešbutyje, rugsėjo 1 d. supažindino etninės spaudos atstovus su gubernatoriaus ("Governor-in-Council") paskirtais vicepirmininkais ir jų pavaduotojais. Tarybos užduotis – pagreitinoti pabėgėlių bylų sprendimo procesą, kuris dabar jau užtrunka apie penkeris metus. Taryba sudaryta iš dokumentacijos centro ir dviejų sky-

rių "Immigration Appeal Division" ir "Convention Refugee Determination Division". Pastariesiems vadovauja advokatė Nurjehan Mawani, (IAD), iš Vankuverio ir Dezsio Bubalo (CRD) iš Montrealio. Taip pat buvo pranešti paskyrimai dešimties vicepirmininkų pavaduotojų iš Vankuverio, Kalgario, Winnipego, Toronto ir Montrealio. Tarybos narių tarpe yra lietuviams pažįstamas ukrainietis Yuri Shymko. Etninės spaudos atstovų priėmimo vaizdinis apie 35 asmenys. RSJ

Gorbačiovas rodo dantis. 1988 m. liepos 28 d. vyriausias sovietų prezidentas išleido potvarkį, pagal kurį leidžiama vidaus reikalų ministerijos kariuomenei be jokio leidimo įsilausti į įtariamų asmenų privačius butus ir naudoti ginklus. Šis potvarkis išleistas specialiai paplitusių viešų demonstracijų numalšinimui. Antras potvarkis reikalauja iš anksto gauti leidimus viešoms demonstracijoms. Šie potvarkiai buvo pasirašyti prezidento Andrei Gromyko be ankstesnių diskusijų ir nebuvo paskelbti spaudoje. Šią žinią paskelbė Toronto dienraščiai rugpjūčio 27 dieną. M.

• Užsakykite "Teviškės žiburius" kaip dovana jaunavedžiams.

Lenkų autoriai apie Lietuvos...

(Atkelta iš 8-to psl.)

rė Lietuvos bažnytinės provincijos projektą, o popiežius Pijus XI bule "Lithuanorum gente" 1926 m. balandžio 4 d. šią provinciją įsteigė. Konkordato pasirašymas dėl valdžios pasikeitimo Lietuvoje užtruko virš metų. 1927 m. rugsėjo 27 d. Lietuvos min. pirm. A. Volde-maras Romoje konkordatą pasirašė, o prez. A. Smetona 1927 m. spalio 20 d. jį patvirtino. Autoriaus manymu, šis konkordatas buvo Vatikanui labai naudingas, tačiau ne visi lenkų istorikai su tuo sutinka.

Apie dabartinę Katalikų Bendrijos padėtį Lietuvoje rašo Adam Piotr Sitariski. Straipsnyje yra daug sausių faktų ir statistikos, bet nėra, vengiant cenzūros žirklių, autoriaus komentarų.

Marek Budziarek rašo apie lietuvių pastangas turėti atskirą bažnytinę provinciją. Nuo Lietuvos krikšto ligi Lietuvos-Lenkijos padalinimo Vilniaus ir Žemaičių vyskupijos priklausė Gniezno arkivyskupijai, o po padalinimo Mogiliavo metropolijai, kurią įsteigė carienė Kotryna II. Lietuvos didikų ir dvasiškių pastangos istorijos bėgyje įsteigti Vilniaus nepriklausomą metropoliją nebuvo sėkmingos. Tai įvyko tik 1925 m., kai Vilnius buvo Lenkijos valdžioje. Pagal tų metų Vatikano-Lenkijos konkordato devintą straipsnį Vilniaus vyskupija buvo pakelta iki arkivyskupijos laipsnio ir

įjungta į Lenkijos bažnytinę vienetą.

Daugelio straipsnių ir knygų apie Lietuvą autorius Piotr Lossowski užsimena apie Lietuvos krikščioniškos demokratijos autorius manymu jų pastangos kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės atgavimo buvo ne tik didelės, bet netgi turėjo lemiamos reikšmės.

Dažnai apie Lietuvos religinius reikalus rašantis kun. Tadeusz Krahel mini apie Dievo Motinos Marijos sanctuariumus didžiojoje Lietuvos kunigaikštijoje. Etnografinėje Lietuvoje sanctuariumai yra Trakuose, Vilniuje, Seinuose ir Šiluvoje.

Ši žurnalo "Krikščionis pasaulyje" laida gerai informuoja apie Lietuvos Katalikų Bendrijos praeitį ir dabartį. Tendencingus straipsnius, kuriuose išpučiamas lenkų vaidmuo Lietuvos krikštijime, tarsi Lietuvos valdovai nieko nebūtų darę ir džiaugsmą, kad Lietuva priklausė Lenkijos bažnyčiai provincijai, atsveria B. Makauso ir P. Lossowski objektyvūs straipsniai. Nenuostabu, rašymas Lietuvos reikalais jiems nėra naujiena. J.B.

Knygų rišykla "SAMOGITA" meniškai įrašė knygas bei žurnalus A. Plenys 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

CHESSINGTON LIMOUSINES
vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.
Lietuviams nuolaida
C. Jason (Jasiūnas) Toronte
Tel. (416) 624-8181

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC.

Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.

Prižadų mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

MARIUS E. RUSINAS, turis septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyriui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

RE/MAX
homecentre inc., realtor
an independent member broker

birute spudas, B.A.
sales representative

Perkant, parduodant ar dėl informacijų skambinkite, mielai patarnausiu

1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469

535-2500

1988 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

6. Rugpjūčio 17-31.	Vilnius 11 d.	\$2284.00 dar yra 3 vietos
7. Rugsėjo 7-21.	Vilnius 11 d.	\$2284.00 dar yra 15 vietų
8. Spalio 10-19.	Vilnius 7 d.	\$1695.00 dar yra 7 vietos

KLM lėktuvai Torontas – Maskva su persėdimu Amsterdame. Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriks, pasirinkite mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su Inturistu per "Kentours" Toronte nuo 1962 m. Rugsėjo 7-21 grupę numatęs lydyti aš pats. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite – išitinkinsite.

Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL.B.
kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus
3425 Dundas St.W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500
Bloor ir Jane gatvių kampas
Toronto, Ontario M6S 4W3
Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS, B.C.L., LL.B., M.B.A.
Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney. Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto: Suite 209, 3416 Dundas St.W. Toronto, Ontario M6S 2S1 767-2127	Mississauga: Suite 200, Plaza One, 2000 Argenta Road, Mississauga, Ontario, L5N 1P7, 821-8522 TELEX: 06-960168
--	--

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.
kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus
3425 Dundas St.W., Suite 200
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416) 763-3362
namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO

Anapilio žinios

— Mūsų parapijos šventėje, rugsėjo 25, dalyvaus vysk. P. Baltakis, OFM, ir vysk. M. Pearce Lacey. Bilietai į vaives jau platinami sekmadieniais parapijos salėje, o šokiadieniais prašome kreiptis į Viktorą Narušį tel. 277-1128.

— Rugsėjo 3 d. palaidoti: a.a. Jonas Dambaras, Sv. Jono lietuvių kapinių komisijos narys; a.a. Bronius Pakulis, 67 m. amžiaus.

— Pakrikštyti: Jono ir Dianos (Pliūraitės) Granger sūnus Bryan Vilijus; Juozo ir Rūtos (Kisieliūtės) Sipak dukrelė Sara-Liuda; Roberto ir Danos (Ambraskaitės) McMillan sūnus Danielius-Robertas.

— Wasagoje nuo rugsėjo 11 d. Mišios bus laikomos tik 11 v.r.

— Visi, kurie ruošiasi mūsų šventovėje priimti Sutvirtinimo sakramentą, prašomi sekmadienį, rugsėjo 11, su tėvais susitikti po 11 v. Mišių klebonijoje. Bus sutvirtinamųjų žinių patikrinimas ir apsiustelių išmatavimas.

— Parapijos choras po vasaros atostogų organizuotai renkasi 11 v. pamaldoms rugsėjo 11, ateinantį sekmadienį.

— Londono lietuvių Šiluvos Marijos par. atlaidi — rugsėjo 11 d. Iškilmingos Mišios — 4 v.p.p. Visi kviečiami dalyvauti.

— Rugsėjo 4 d. vietnamiečiai katalikai atšventė Vietnamo kankinių šventę. Iškilmingos pamaldos buvo 3.30 v.p.p. St. James šventovėje. Pamaldose koncelebravo ir mūsų parapijos kunigai.

— Aukojimo Kanados liet. kultūros muziejaus Anapilyje statybai: \$1000 — V. E. Dailidžių šeima; \$100 — L. N. Bates; parapijos skolos numokėti: \$200 — Č. Pšezdieckis.

— Mišios rugsėjo 11, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Moniką Žekienę, 11.00 v.r. — už parapiją; Wasagoje 11.00 v.r. už a.a. Ursulę ir Joną Palilius.

Išganytojo parapijos žinios

— Rugsėjo 4 d. pamaldose buvo prisimintas a.a. Jonas Dambaras, ilgametis parapijos narys. Jis mirė rugpjūčio 31 d. ir buvo palaidotas rugsėjo 3 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga. Paliko žmoną Mariją, dukrą Kristiną su vyru John ir kitus gimines.

— Rugsėjo 11 d. 9.45 v.r. pamaldas laikys parapijos tarybos nariai.

— Moterų draugijos posėdis rugsėjo 11 d. po pamaldų Irmos Šturmienės namuose, 1587 Liveoak Dr., Mississauga, Ont. Tel. 274-3529. Kviečiame moteris dalyvauti.

— Moterų draugija ruošia rugsėjo 17, šeštadienį nuo 9-12 v. šventovės aikštėje vartotų daiktų ir pyragų išpardavimą. Skirtus pardavimui daiktus prašome pristatyti į parapijos salę rugsėjo 16, penktadienį, nuo 6 iki 9 v.v., arba rugsėjo 17, šeštadienį iš ryto.

— A. a. Jono Dambaro laidotuvių progą, vėlonio atminimui paaudota Išganytojo parapijai \$1,110. Lietuvių slaugos namams \$715. Nuosirdžiai dėkojame aukotojams.

— Klebono pareigas einantis kun. P. Dilys nuo rugsėjo 5 iki 13 bus Čikagoje, sveikatos patikrinimui.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio po pietėse dalyvavo 300 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Laima Ražauskienė iš Šiaulių, Mindaugas Saulis, Aušra Sodauskienė iš Vilniaus, Algis Gasparas, Henrikas ir Vida Gasparai iš Nottinghamo, D. Britanijos, H. Dainelis, D. J. Dainelis iš Grand Rapids, MI, Pranas Dainius iš Vankuverio, B. Kolumbijos, L. G. Dainiai iš Montrealio.

— LN moterų būrelis aukojė Lietuvių slaugos namams: \$30 — a.a. Leono Vektorio atminimui, \$30 — a.a. Olgos Prancūnienės atminimui, \$30 — a.a. Adelės Austrienės atminimui. Viso statybos fonde yra \$82,253.02. Aukos priimamos: "Paramoje" sask. nr. 8711. Prisikėlimo parapijos kooperatyve sask. nr. 155332.17, "Talkoje" sask. nr. 4259.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

— Rugsėjo 4 d., sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menė, iškilmingai buvo atšventos kun. Algimanto ir Rūtos Žilinskių 25 m. vedybų ir kun. Algimanto Žilinsko 25 m. kunigystės sukaktys. Pokylį pravedė Loretą Žilinskaitė-Dalindienė ir Silvija Augustinavičienė. Sukaktuvinius sveikino žodžiu bei raštu iš Kanados, Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos. Jie visiems nuosirdžiai padėkojo ir parodė vaizdą į savo vestuvių įvykių 1963 metais Toronte.

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ - ATLAIDAI

1988 m. rugsėjo 25, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilyje

MINIMA: parapijos gyvavimo 60 metų sukaktis
Lietuvos kankinių šventovės šventinimo 10 metų sukaktis

IŠKILMĖSE DALYVAUJA: vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir vysk. M. Pearce Lacey

ŠVENTĖS PROGRAMOJE: Mišios ir Sutvirtinimo sakramentas

Procesija su Švenčiausiuoju į kapines ir palaiminimas

VAIŠĖS ANAPILIO SALĖJE, veteranų-parapijiečių pagerbimas,

šventovės šventinimo ištraukos ir "balsai iš anapus",

Anapilio dainos vieneto "Sutartinė" programa

Vaišių bilietai platinami sekmadieniais parapijos salėje, o šokiadieniais skambinti V. Narušui tel. 277-1128.

Parapijos tarybos administracinė sekcija

Toronto Maironio mokykla

pradės mokslo metus rugsėjo 24 d. Šv. Vincento Pauliečio mokykloje. Naujų mokinių registracija bus mokykloje 9-11 v.r. Visi vaikai, kuriems 1988 m. sueina 4 metai amžiaus, kviečiami registruotis į jaunesniųjų darželį. Taip pat kviečiami visi tėvai dalyvauti pirmos dienos pranešimuose, kuriuos padarys klasių auklėtojai. Mokiniai bus paleisti 11 v.r.

Giedra Paulionienė — vedėja

Aukštesniųjų lituanistinių kursų registracija įvyks rugsėjo 26 ir 27 d.d. (vieta bus paskelbta vėliau). Registracijos mokestis — \$10. Pamokos prasidės spalio 4 d. Mokytojos I. Ross ir I. Ehlers kviečia visus kursantus, o ypač 10 klases abiturientus, įsijungti į kursus ir tęsti toliau lituanistinį švietimą.

Toronto vyrų choras "Aras"

po vasaros pertraukos pradeda naują sezoną. Pirmoji repeticija įvyks rugsėjo 13, antradienį, 7 v.v. Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje. Kviečiami visi choristai, o taip pat laukiama ir naujų.

Valdyba

Lietuvių tautodailės paroda

vyks visą rugsėjo mėnesį Toronto universiteto Roberts bibliotekoje, 140 St. George St. (nuo Bloor vienas blokas į pietus) darbo dienomis nuo 8.30 v.r. iki 12 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 10 v.v., o sekmadieniais nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v. Visi kviečiami atsilankyti. Rengia lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius.

VIII-sios tautinių šokių šventės

vaizdajuostė bus greitai laiku paruošta. Ši vaizdajuostė — 1 val. 45 min. ilgumo, kainuos \$50 ir persiuntimo išlaidos. Bus galima gauti dviejų rūšių: "Beta" ir "VHS". Norintieji ją įsigyti, prašome siųsti užsakymus, pažymint rūšį, šiuo adresu: Šventės video c/o J. Pleinys, 84 Balsam Ave. S., Hamilton, Ont. L8M 3B3. Šiuo metu prašome siųsti tik užsakymus. Jums bus pranešta, kiek kainuos su persiuntimu. Atsiuntę reikiama pinigų sumą, gausite vaizdajuostę. Laukiame kuo greičiau užsakymų. Daugiau informacijos galima gauti skambinant 549-5372. J.P.

Šią žiemą, 1989 m. sausio 19-28 d.d., Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga ruošia slidinėjimo suvažiavimą Cortina vietovėje, Italijoje. Sąjunga kviečia įsijungti ekskursijon visus lietuvius, norinčius prisidėti prie slidinėjimo ir lietuviško pabendravimo. Tolimesnį informaciją teikia: Birutė Zalatorienė, Travel Advisers Inc., tel. 312-524-2244; arba dr. R. Karka, Toronte, tel. 416-763-4025. (Sklb.).

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker

38 Hurontario Street, Collingwood, Ont. L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, verslams, ūkiams, žemės, Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės

Angėlė Šalvaitytė, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovė.

Ji mielai jums patars.

Darbo tel. (705) 445-5640, namų tel. (705) 429-6428.

Parapijos tarybos administracinė sekcija

Š. m. spalio 2, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose

dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė skaitys

PASKAITA

"AKIŲ KATARAKTOS IR JŲ GYDYMAS"

Bus atsakoma į klausimus. Įėjimas nemokamas.

Rengia: Lietuvių namų kultūrinė komisija

Š. m. spalio 2, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose

dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė skaitys

PASKAITA

"AKIŲ KATARAKTOS IR JŲ GYDYMAS"

Bus atsakoma į klausimus. Įėjimas nemokamas.

Rengia: Lietuvių namų kultūrinė komisija

"Tėviškos žiburys" leidėjų

metinis susirinkimas įvyko rugpjūčio 31 d. laikraščio patalpose. Susirinkimui pirmininkavo V. Aušrotas. Sekretoriavo K. Mileris. Išklausyti valdybos pirm. dr. S. Čepo, išd. J. Danačio, spausdintuvės vedėjo V. Balčiūno ir revizijos (skaitė V. Sendžikas) pranešimai. Buvo svarstyti finansiniai ir kiti reikalai. Išreikšta padėka "TŽ" darbuotojams ir bendradarbiams. Laikraščio prenumerata dar auga, bet nežinia kaip ilgai. Senoji karta iškeliauja amžinybėn, o jaunoji šalinasi nuo lietuvių spaudos. Kitais metais "TŽ" švęs savo gyvavimo keturiasdešimtmetį. J.

"The Globe a. Mail" dienraštis

1988. VIII. 25 išspausdino platoką informaciją apie Wiesenthalio atostovų Kanadoje Sol Littmano kelionę į Rumuniją ir Lietuvą, kur praleido keturias savaites, rinkdamas medžiagą apie nacių karo nusikaltėlius. Lietuvoje jis lankėsis š. m. liepos mėnesį ir daugiausia talkos susilaukė iš prokuroro padėjėjo Jurgio Bakučionio (angliškai rašo Baguchonis). Su juo darbuvo 10 dienų. Pasak Bakučionio, žydų naikintojai Lietuvoje buvo asmenys, seniau priklausę fašistinėm organizacijom ("Baltos ar geležinio vilko"). Vokiečių okupacijos metu jie buvo paimti nacių į specialius naikinimo būrius. "Jie buvo savanoriai, niekas ginklų jiems negrąžino" — pareiškė Littmanas, cituodamas Bakučionį. Tarp jo gautų dokumentų esą liudijimai kelių asmenų, nubaustų sovietinio teismo už bendradarbiavimą su vokiečiais. Jie liudiję, kaip buvę su naikinti Kudirkos Naumiesčio žydai. Visą gautąją medžiagą S. Littmanas perdavė Kanados teisingumo ministerijos skyriui, kuriam pavesta rūpintis nacių karo nusikaltėlių bylomis. Š. m. kovo mėnesį S. Littmanas įteikė šiam skyriui sąrašą su 21 pavarde.

Iš šios informacijos matyti, kad Wiesenthalio centras Kanadoje, kaip ir JAV-se, telkia medžiagą apie nacių karo nusikaltėlius iš labai nepatikimų šaltinių. Dėl to įvairios grupės bei organizacijos reikią protestus, nes tuo būdu apkalbinami ir visai nekalti asmenys, pasireiškę veikloje prieš sovietinę Lietuvos okupaciją. K.

Pajieškojimai

Pajieškoma Ona Petraitytė-Demereckienė, Antano, 1944 m. išvykusi iš Lietuvos su dviem dukrom Verute ir Danute. Jos pačios arba kas nors žinantis apie jas prašome pranešti seseriai Mortai Petraitytei-Zokienei, Jurbarkas 234430, Revoliucijos 39-3, Lithuania, LTSR.

MONTREALQUE

Tautos šventės minėjimas rengiamas rugsėjo 11 d. AV parapijoje. 11 v. iškilmingos Mišios, po to salėje Juozo Šiaučiuo paskaita, Montrealo vyrų oktetas, vadovaujamo muz. Aleksandro Stankevičiaus, dainos ir kvatė. Ruošia KL Mindaugo šaulių kuopa.

Montrealio lituanistinė mokykla pradeda mokslo rugsėjo 17 d. 9 v.r. pernykštės patalpose. Smulkesnę informaciją teikia mokyklos vedėja Joana Adamonytė tel. 256-5355. Mokykla laukia ne tik buvusių, bet ir naujų mokinių. Tėvai turėtų į tai atkreipti rimtą dėmesį.

Kristinos D. Pavilanytės ir Andriaus G. Gapučio jungtuves palaimino kun. Jonas Kubilius rugpjūčio 27 d. AV šventovėje. Vestuviniams pokyliams įtakosios tėvų dr. Irenos ir dr. Vytauto Pavilanių ūkyje netoli JAV sienos.

"Juodojo kaspino dienos" minėjimas rugpjūčio 23 d. Dominion aikštėje susirinko apie 300 dalyvių — tai baltiečiai, ukrainiečiai, lenkai, čekai, slovakai ir rumunai. Pradžioje šio minėjimo rengimo komiteto pirm. Gundars Valdmantis trumpai aptarė šios dienos reikšmę Rytų ir Vidurio Europos kraštuose. Konservatorių kandidatas Keith McClellan sveikino susirinkusius ir supažindino su atsargos maj. Paul H. Barre, kuris, II D. karui baigiantis, Balkanų fronte tvarkė pabėgėlių reikalus. Jis, gavęs įsakymą grąžinti 6000 Jugoslavijos Titui, uždelsė vydyką iki tas įsakymas vėliau

buvo pakeistas. G. Valdmantis įteikė jam garbės raštą. Dr. N. Kazdan kalbėjo, kaip sovietų invazija prieš 20 metų sužlugdė "Pragos pavasarį" Čekoslovakijoje. Centrinės Europos studijų instituto gen. sekretorius dr. A. Kaczak parėškino šios dienos reikšmę. Gale G. Valdmantis perskaitė ministerio pirm. Brian Mulroney sveikinimą.

Po šių kalbų, miesto policijai tvarkant judėjimą, visi žygiavo prie sovietų konsulato. Priekyje baltietės mergaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, nešė spygliuotų vielų vainiką. Sekė keturiolika vėliavų ir šiek tiek mažesnis dalyvių skaičius, negu kad buvo aikštėje. Konsulatas yra ant gana aukšto kalno, todėl kiti, galbūt, pajijo į jį lipti. Prie konsulato G. Valdmantis tris kartus spaudė prie vartų esantį skambutį ir per garsiakalbį prašė įleisti ir priimti memorandumą. Tą patį pakartojė rumunė dr. Laura Riga. Visų nusteibimui konsulato tarnautojas išbėgo iš rūmų ir atidarė vartus, įleidamas keturis atstovus. Visi pradėjo ploti. Konsulas priėmė memorandumą, reikalaujantį paskelbti Molotovo-Ribbentropo paktą ir jį atšaukti, ir pažadėjo jį persiųsti į Maskvą. Pasikalbėjimas buvęs gana malonus. Minėjimas baigtas "O Canada" ir kun. Huns sukalbėta maldą. Gaila, kad eisenai nebuvo paruošti atitinkami plakatai — praeiviams būtų buvę aiškiau, kokių reikalu čia demonstruojama. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNIVAI

AKTYVAS - virš \$23,000,000 REZERVAS - virš \$750,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	9 3/4%	Taupymo - special.	5 1/2%
Term. indolius:		Taupymo - su gyv. dr.	5 1/4%
1 metų	8 3/4%	Taupymo - kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	8 %	Einaimos sask.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	7 3/4%	RRIF - RRSP - term.	9 3/4%
60 d. - 119 d.	7 1/2%	RRIF - RRSP - taup.	6 1/2%
30 d. - 59 d.	7 1/4%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 11 1/2%, asmenines - nuo 12 %

Informacija apie naujas palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve 3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	
Ketvirtadieniais	12.00-8.00	4.00-8.00
Penktadieniais	10.00-6.00	2.00-6.00

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noršką (didensius kiekius pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne ir kiekvieno mėnesio 15 "Vilnius Manor" pensininkų namuose.

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aprauijami seni PIGIA KAINA.

P. Luby, telefonas (705) 723-5522

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont.

Tel. 533 - 7954

Ne tik namai, bet ir jūsų ateitis

13